

Aanwezig: Voorzitter De heer C.P.I.M. Dolmans Aanwezige forumleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw M. ten Brummelaar De heer D.F.A. van Dam De heer M. van 't Eind De heer S. Geleijnse Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G. Kruger De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. El Majjaoui	Vervolg aanwezige forumleden: Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer R. Nunnikhoven De heer Z. Osmani Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw C.Y. Schwencke De heer D.J. Stam De heer M. Stuijzand De heer Q.L.A. Veerman De heer E. van der Veer Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings De heer M. Wit Mevrouw E. Woudstra
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester, G.A.A. Verkerk Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen Wethouder, de heer A. van de Laar	Griffie: Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Verslag: Mevrouw M.M.A. Tittse

1. Opening

De voorzitter: Zou u allen plaats willen nemen? Dan kunnen wij de vergadering starten. Dan open ik hierbij de vergadering.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Dan gaan we over naar agendapunt 2 en dat is algemeen spreekrecht van inwoners. Er hebben zich zeven mensen aangemeld, dus daar gaan we naar luisteren. Ik stel voor dat de forumleden na afloop van alle insprekers eventueel nog de gelegenheid hebben om vragen aan de insprekers te stellen, dus dat we dat aan het einde doen. Dat zou ik het eerste het woord willen geven aan mevrouw Wagenaar. Gaat uw gang. Elke inspreker, even voor de duidelijkheid, heeft vijf minuten, dus daar houden we ons aan.

De heer Meijerink: Goedenavond, mijn naam is Meijerink, ik ben bewoner van de Professor Meijerslaan 121 in Rijswijk en ik ben hier namens de medebewoners in de Professor Meijerslaan en wel voor wat betreft de nummers tussen 111 en hoger. Dat is het weggedeelte van de Professor Meijerslaan dat is gelegen tussen de Sir Winston Churchillaan en de Prinses Marijkesingel. Op de Meijerslaan staan aan beide zijden lindebomen. Aan de rechterzijde staan ze op het trottoir, zo strak tegen de rijbaan aan dat de uitlopers tot op de weg groeien. Aan de linkerzijde van de weg staan ze iets verder de groenvoorziening in en dat is ook een heel andere vorm van groei. Aan de rechterkant is het een soort vorm van geknotte bomen en aan de linkerkant is het een boom die vrij kon groeien. Buiten het feit dat iedere bewoner bij ons in de straat vindt dat het hele mooie bomen zijn, hebben ze ook een naar kantje, want in de lindebomen heb je de lindebladluis en van mei tot en met september gaat de lindeluis een afscheiding geven en dat is de honingdauw. Kort nadat die

honingdauw geval is, dan zet dat zich om in schimmel. Naast de overlast is er ook sprake van schade en gevaar. De schade onder andere aan de auto's. Er is geen jaar dat we onze ruitenwissers heel kunnen houden, of de rubbers tussen de deuren heel kunnen houden. Met name als je bijvoorbeeld 's avonds thuiskomt en je hebt de auto op de sensor staan voor regen, je start 's morgens de auto en de ruitenwissers beginnen te draaien, dan ben je je bladen kwijt. Dat levert gewoon extra veel kosten op. Qua gevaar, als de schimmel inmiddels is gezet en er ontstaat regen, dan wordt het trottoir en het wegdek dusdanig glad dat het echt een gevaarlijke situatie oplevert. Voor de bewoners verziekt de bladluis echt de hele zomer, er is totaal geen sprake meer van enige vorm van woongenot. De bewoners verkassen hun auto's nadat ze deze hebben schoongemaakt naar andere wijken, die worden geparkeerd in de Strijp en in de Ministerbuurt achter onze straat. Die mensen zullen daar ook vast niet blij mee zijn, want ook dat geeft daar een hoeveelheid auto's dat het niet meer te overkomen is. Daarnaast hebben we ook ontzettend veel last bij het instappen van de auto. Op het moment dat je je auto wil instappen, dan moet je de deurklink opendoen, zitten je handen onder de plakkerige, kleverige troep. Daarna kun je het stuur niet meer vastpakken, want dan zit dat er ook onder. Zo is het ook voor de ondergrondse containers. Op het moment dat je met je pasje de vuilzak wil wegbrengen, dan luistert de lezer niet, omdat de lezer zo smerig is van de plaktroep dat je hem niet meer open krijgt. Wat wij graag zouden willen zien is, tot nu toe hebben we heel vaak een klacht ingediend, nooit zijn we daarin serieus genomen. We willen gewoon heel graag dat die overlast gaat stoppen. Wat we graag zouden willen is een andere boomsoort, maar we snappen dat dat een prijskaartje aan hangt en dat dat ontzettend duur is. We hadden ook wel gewild dat ze zouden worden verplaatst, ook dat zal niet gratis zijn. Maar wat in ieder geval zou kunnen is dat er een rigoureuze snoei met een kortere frequentie tussen het snoeien zou plaatsvinden. Mede in verband met de hoogte en de volle kruinen van de bomen is er bij storm een ernstig gevaar voor het omvallen. De bomen staan op dit moment op een open vlakte aan de westkant van de huizen, daar komt bijna in alle gevallen de storm vandaan en ze zijn zo hoog dat ze bij het omvallen zij heel eenvoudig onze huizen kunnen raken. Dat was mijn verhaal.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Meijerink.

De heer Meijerink: Dank u.

De voorzitter: De vragen, als er vragen zijn, doen we dat even nadat alle insprekers aan het woord zijn geweest. Dan geef ik nu het woord van mevrouw Klipp namens Natuurlijk Delfland.

Mevrouw Klipp: Goedenavond, dames en heren. Dank jullie wel voor de eer dat ik hier even mag spreken. Ik ben Amy Klipp en ik spreek namens Natuurlijk Delfland. Wij hebben bezwaar gemaakt voor de kapvergunning aan de Prinses Beatrixlaan en dit voor een aantal redenen die ik eerst zal weergeven. Ten eerste, deze vergunning werd in de krant afgegeven zonder vermelding van het aantal te kappen bomen. Met een beroep op de Wet openbare informatie werd die informatie verstrekt en nu werd uiteindelijk duidelijk dat het om acht bomen ging. Er is uiteindelijk zes bomen overgebleven, twee zijn ineens verdwenen ergens. Er is in de aanvraag melding gemaakt om een mogelijkheid om eventueel vervangende bomen in overleg met de gemeente elders te kunnen planten. Heel vrijblijvend, geen concreet plan van actie om de bomen te compenseren en er is geen duidelijkheid verschaft omtrent de kosten van herplant en eventuele nazorg, en voor wie die rekening zal dragen. Er is geen melding gemaakt van de mogelijkheid om de betreffende bomen te sparen, bijvoorbeeld door deze tijdelijk in bakken te doen en na afronding van de werkzaamheden weer in de grond te zetten. Er is door de gemeente melding gemaakt van een herplantplicht van zes bomen, ongeacht het feit dat het eigenlijk om acht bomen ging in de eerste vraag, en er is geen melding gemaakt van nazorgplicht voor deze bomen. De aangegeven maten zijn van de bomen die veel kleiner zijn dan de bomen

die ze zouden moeten vervangen, dus wordt de biomassa niet eens vervangen. De plaatsing van de te planten bomen is niet terug te vinden op de schets. De klimaatverandering voltrekt zich waar we bij staan. De ruimte om gezonde bomen te kappen, misschien te vervangen en vervolgens decennialang te mogen wachten tot deze bomen hun werk weer kunnen doen is er niet meer en de gemeente heeft zich te voegen naar deze realiteit. Natuurlijk Delfland vindt dat de Bomenverordening Rijswijk bij bomenkap veel meer het verlies aan klimaatadaptatie en biodiversiteit als uitgangspunt moet nemen voor de compensatie. Hierbij doen wij de volgende voorstellen: de aannemer vervangt alle bomen van de eerste orde die hij wil kappen met drie bomen, niet één; alle bomen van tweede en derde grootte verplaatsen, niet kappen, maar ophalen en elders in de grond zetten; alternatieverwijs kunnen de bomen tijdelijk in bakken worden gezet en na de werkzaamheden teruggeplant worden, in ieder geval dat er evenveel biomassa bij komt als gekapt is. Het tweede voorstel is: de aannemer vervolgens verplichten tot drie jaar nazorg van alle verplaatste en geplante bomen; bomen die in die tijd alsnog doodgaan, worden door drie nieuwe bomen vervangen en de nazorgverplichting gaat opnieuw in. Wij willen graag dat de gemeente de kapaanvraagprocedure aanpast, zodat er duidelijk rekening wordt gehouden met klimaatverandering – zie hiervoor dus de eerste paar voorstellen – en de gemeente willen we graag actiever en pro actiever betrokken worden bij kapaanvragen voor openbare projecten. Dat is wat ik wilde zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar mevrouw Demenint-de Jongh van de Vereniging van Eigenaren Churchilltorens.

Mevrouw Demenint-de Jongh: Goedenavond. Niet dichterbij, want ik sta dan niet goed. Ik ben Marian Demenint, ik ben bestuurslid van de Churchilltorens, dat is het gebouwencomplex dat omsloten wordt door Churchillaan, Volmerlaan en Treubstraat. Een complex waar 120 flats zijn die bewoond worden door voornamelijk ouderen. Ik ben met mijn zeventig jaar een van de jonkies en velen van de ouderen zijn slecht ter been en dan heb ik het over rollator's, rolstoelen, krukken en stokken. Ik kom praten over het feit dat lijn 17, halte Treubstraat bij ons is opgeheven, maar dat heeft voor ons verstrekkende gevolgen, veel verder dan alleen een tramhalte. Ik heb getimed in december, vanaf het moment dat wij wisten dat de halte opgeheven zou worden. De tram stopte gemiddeld vijftien seconden bij onze halte, ondertussen werd dan het stoplicht dat bij de halte is groen en de tram kon dan na die vijftien seconden meteen doorrijden door het groene stoplicht. Ik heb getimed een aantal keren na de opheffing en de tram stopt dus nog steeds op onze halte, alleen gaan de deuren niet meer open, want de tram stopt niet meer voor ons, maar de tram stopt voor het stoplicht. Het stoplicht staat op rood als de tram aankomt en dat duurt nu gemiddeld negen seconden. Dus voor de tijdswinst van zes seconden worden de mensen in ons gebouw beroofd van hun bijna lifeline, vooral de mensen die slecht ter been zijn, want de tram is nog redelijk toegankelijk met een rollator. Ik heb sinds december ongeveer vijftig brieven geschreven naar alle mogelijke en ook onmogelijke personen en instanties en gebeld en gemaild. Ik heb heel weinig antwoord gekregen, moet ik zeggen. Uit deze gemeente kreeg ik één antwoord van een ambtenaar, die stelde dat het niet zo'n punt was toch om eventjes naar halte Station te lopen. Dan denk ik: leest men wel wat er geschreven wordt? Niemand ging in, in geen van de brieven die ik terugkreeg, op het feit dat die zes seconden voor ons echt cruciaal is in het onbegrip waarom voor die zes seconden die tramhalte daar weg moet. De MRDH schreef politiek correct dat we wel even konden overstappen via bus 30 die toch af en toe ook nog rijdt bij ons. Ik moet u zeggen, ik heb het geprobeerd met mijn rollator, het is niet te doen. De MRDH schreef ook dat voor de ouderen onder ons het wellicht een goed idee was om een abonnement te nemen op de regiotaxi. Velen van ons hebben zo'n abonnement, maar het probleem is, wij zitten bij ons gebouw in een verkeersinfarct. Meerdere uren per dag staan er files en op ieder moment van de dag, niet alleen in de spits, maar op ieder moment dat op de A4 het verkeer opstuwt tussen – en dat is altijd op dezelfde plek – afslag 10 en afslag 11. En iedere TomTom, gaat u maar proberen, stuurt dan

al het autoverkeer de Plaspoelpolder in en komt bij ons terecht in de Treubstraat of aan de Volmerlaan. Op zo'n moment weigert vaak de regiotaxi om bij ons mensen op te halen, want ze staan veel te lang in de file en dan is hun winstmarge weg. Heel vaak krijg ik, en ook anderen die nog autorijden, paniektelefoontjes van oudere bewoners of we ze toch snel even naar het ziekenhuis, of naar de invalidengym, of weet ik wat willen brengen, omdat de regiotaxi niet komt. Als er dan die files staan waarom de regiotaxi niet komt, dan is het bij ons echt wildwest, want dan willen wij ons parkeerterrein af, wij komen uit onze parkeergarage, en dan moeten wij in de Treubstraat inschuiven in die file. De mensen die dus al een tijd in die file staan in de Treubstraat hebben helemaal geen zin om ons erin te laten, dus we hebben daarvoor een soort wildwesttruc: we nemen onze nooduitgang en sjezen met een noodgang naar boven en komen dan precies uit bij het stoplicht en dan moeten ze ons er wel tussen laten. Maar dat is de manier waarop wij op dit moment leven vanwege het feit dat die stomme tram 17 voor zes seconden is opgeheven. Afgezien van het persoonlijk leed, wat een idiotie om in een tijd waarin de milieucrisis op een point of no return is gekomen goed functionerend elektrisch openbaar vervoer af te schaffen en mensen te dwingen tot taxi's en autorijden. Ik vind, gemeente, doe hier iets aan en hou op met naar elkaar wijzen. De gemeente wijst naar de MRDH, de MRDH wijst naar het Rijk, iedereen wijst naar de HTM, de HTM wijst terug, maar niemand doet iets. Ook uit geen enkele fractie in deze gemeente heb ik verder enige medewerking gekregen. Iedereen zegt: wij kunnen er niks aan doen, je moet naar de MRDH. Hoe belangrijk wij dit vinden heeft u vast al kunnen zien in de lokale pers, die verslag deed van onze bezetting van de tramhalte afgelopen maart met rollator's, krukken en al. Binnen een kwartier hing er een helikopter boven ons om te kijken wat we allemaal aan het doen waren op die rails, en wat kost dat, zo'n heli, vroegen wij ons af? Vast meer dan zes seconden trambezuiniging. Ik moet zeggen, het bracht ons wel op ideeën voor de nabije toekomst. Die halte moet dus terug. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij over naar mevrouw Yvonne Watzte. Sterkte.

Mevrouw Watzte: Dit is mijn primeur om in te spreken, om gebruik te maken van mijn spreekrecht, dus ik heb een briefje aan u geschreven. Geachte leden van het Forum Stad, geachte heer Van de Laar, mijn naam is Yvonne Watzte en ik ben een trotse bewoner van Vredenburgweg tussen Te Werve en de Huis te Landelaan, ook wel route A genoemd. Ik woon samen met mijn man en twee zeer jonge dochters. Onze straat is een van de mooiste, groenste routes van de gemeente. Ik ben blij dat het braakliggende terrein van de Hofstede wordt opgeknapt, de plannen zijn echt prachtig. Wel heb ik ernstige bedenkingen bij de ontsluiting via onze straat. De straat is heel smal, er is geen stoep voorlangs de huizen en de auto's kunnen elkaar niet passeren, waardoor ook het fietsverkeer regelmatig stagneert. De beoogde toevoeging van driehonderd verkeersbewegingen per dag is mij een doorn in het oog, omdat ik mij zorgen maak over mijn veiligheid en vooral die van mijn kinderen. Ook vind ik het niet passend bij het karakter van de straat en de beoogde hoofdfietsroute dat hier al die autoverkeersbewegingen wordt toegevoegd. Wat mij betreft zijn de routeopties B of C geschikter en logischer. Geachte leden van het forum, ik verzoek u zorg te dragen voor de veiligheid van mijn kinderen door een veilige ontsluiting van het plangebied toe te wijzen op basis van objectieve, toetsbare argumenten. Ook wil ik u vragen om de optie lus nader te onderzoeken, voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Ik zal deze kansrijke en nog niet onderzochte optie straks nader toelichten. Maar eerst een verdere toelichting van mijn standpunten. Eén: route A, dat is door onze straat, is onlogisch, omdat hiervoor parkeerplaatsen verplaatst worden naar het groen en omdat het in strijd is met de beoogde hoofdfietsroute en de veiligheid in de straat. Ter vergelijking, voor route B is enkel het verplaatsen of kappen van acht bomen nodig en voor route C hoeft alleen het huidige asfaltpad te worden verbreed. Er wordt dus gekozen voor de weg van de meeste hinder, met de meeste maatregelen en de grootste impact voor groen en het fietsverkeer. Het kan aan mij liggen, maar het lijkt me toch een onlogische keuze. Twee: ik maak me zorgen over de veiligheid in de straat door de verkeerstoename, door het passerende en daarmee

stagnerende extra autoverkeer, door de combinatie met de snelle fietsers en scooters, door het ontbreken van een trottoir voorlangs de woningen, waardoor ik vrees dat mijn kleine meisjes straks ineens onder een scooter of een auto liggen. Het is voor mij onbegrijpelijk dat in de beantwoording van de zienswijze het onderwerp veiligheid wordt doorgeschoven naar een ander project. Drie: de verkeersaantallen waar in het onderzoek wordt uitgegaan, die kloppen niet. Hier zal Margreet straks dieper op ingaan. Vier: ik vind de onderbouwing in de voorliggende vergaderstukken zeer matig, met name de beantwoording van de zienswijze en de aangepaste multicriteria-analyse. Er lijkt sprake van doelredentatie. Wat daarnaast erg opvallend is, is dat de input van de experts, zoals het verkeerskundig onderzoek van Mobycon, helder is over de verschillende opties. Nu wordt er ineens, als een konijn uit de hoge hoed, een hele andere draai gegeven in de conclusie van de multicriteria-analyse. Ik citeer: "Realisatie van een parkeercoffer gaat wel ten koste van groen. Toch is deze ingreep te verantwoorden vanuit de ambities in de visie op de ontsluiting van de Landgoederenzone, waarin wordt aangegeven de Van Vredenburgweg aantrekkelijker en veiliger te maken voor fietsers. In dit geval ontkomen we er niet aan om het parkeren op de rijbaan aan te pakken. De rijbaan is hier te smal om fietsers, gemotoriseerd verkeer en geparkeerde voertuigen tegelijkertijd te faciliteren." Ik heb dit met open mond gelezen. Hoe komt de wethouder uit bij deze conclusie? Het sluit niet aan bij de conclusie van de verkeerskundige toetsing, het sluit niet aan bij het vigerende bestemmingsplan en bij het ambitiedocument van de Landgoederenzone. De conclusie stelt namelijk ineens dat alle parkeerplaatsen moeten wijken – het aantrekkelijker en veiliger maken voor fietsers gebeurt wat mij betreft niet door het toevoegen van extra autoverkeer – en waarom wordt het inleveren van groen voor het aanleggen van vervangende parkeerplaatsen ineens te verantwoorden genoemd? Het is mij totaal onduidelijk waarom er toch zo wordt doorgedrukt dat de ontsluiting via route A moet. Kies voor route B of C, of de nieuwe optie, de lus. Dan hoeven de parkeerplaatsen ook niet weg, dan is het geen vereiste om de situatie leefbaar te houden, maar een mogelijke verbetering. Bovendien is de haalbaarheid van het bestemmingsplan dan niet afhankelijk van de parkeeroplossing. Kortom, de routeoptie lus is een ultieme oplossing voor alle partijen. Ik zal hem nader toelichten. Deze route voert via de Van Vredenburgweg heen en langs het dierenasiel terug naar de Huis te Landelaan. Het is een eenrichtingsweg voor het bestemmingsverkeer. Een aantal van de voordelen op een rijtje: de verkeersbelasting van de auto's halveert, de veiligheid van alle weggebruikers en bewoners neemt toe, auto's rijden namelijk in één richting, de auto's hoeven niet meer te keren en niet meer te passeren. Het knelpunt, de Huis te Landelaan is opgelost. De parkeerplaatsen hoeven niet te wijken, de sociale veiligheid van het park neemt toe, de doorstroming van fietsverkeer en toegankelijkheid van de hulpverleningsdiensten is geborgd. Er ontstaat een daadwerkelijk autoluwe hoofdfietsroute, het rustige, recreatieve karakter van de straat blijft enigszins behouden, door de lagere verkeersbelasting ontstaat de mogelijkheid om de stoep voorlangs de woningen aan te leggen, om zo ook de wandelcapaciteit uit te breiden en de veiligheid te vergroten. Deze oplossingsrichting past ook in de visie van de Historische Vereniging, omdat het langzame en autoverkeer niet meer hoeft samen te vallen op de brug, of op zijn minst in mindere mate, en de kwaliteit van de ontsluiting past bij de hoogsegmentwoningen die worden gerealiseerd, omdat ze niet meer dagelijks hinder zullen ervaren door opstopping en stagnatie op route A. En daarnaast, een laatste argument, de mensen hoeven niet meer in de file voor de woningen, zoals net beschreven. Ik verzoek u om deze route nader te onderzoeken voor vaststelling van het bestemmingsplan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de volgende inspreker over hetzelfde onderwerp, dat is mevrouw Kramer.

Mevrouw Kramer: Goedenavond, ik heet Joanne Kramer, ik woon ook aan de Van Vredenburgweg, in vind ik het mooiste deel van Rijswijk. Het is een prachtig groene straat waar mensen over de weg lopen, waar mensen van Mappa Mondo waar gehandicapte kinderen geholpen worden met rolstoelen over de straat worden

geduwd, want het is echt een wandelroute en auto's zijn er te gast. Een paar jaar geleden kregen wij een presentatie van Michel Zaadhof, die kent u misschien wel. Hij werkte vroeger bij NU Projectontwikkeling en hij presenteerde aan ons het plan voor de ontwikkeling van Hofstede. Net als Yvonne ben ik blij dat hier nieuwe woningen komen en het ziet er allemaal prachtig uit. Binnen dit plan wat hij liet zien stond centraal in het plan de oprijlaan. De oprijlaan was voor de heer Zaadhof heel belangrijk. Voor hem was dit belangrijk voor het aanzien van deze nieuwe wijk en dat betekent dus ook dat de prijs van deze woningen hoger zouden zijn, want zo'n oprijlaan, dat is wel chique. Dat stond toen al centraal in het plan. Sindsdien is er alleen maar naar deze oplossing toegewerkt. Dus in plaats van met een open blik te kijken naar welke aanvoerroutes naar deze nieuwe wijk logisch zijn, is er op alle mogelijke manieren alleen naar deze optie toegewerkt. Op mijn stukje Van Vredenburgweg, wat bij de ingang van 't Julialaantje is, verwacht ik vijf keer meer autoverkeer. Mijn kinderen spelen daar ook op straat, samen met alle wandelaars en samen met alle fietsers die daar voorbijfietsen. Ik zal dus als deze ontsluiting gaat veranderen veel beter op mijn kinderen moeten letten en zal ze niet meer op straat kunnen laten spelen. Mijn zoon zit op het speciaal onderwijs, hij wordt dagelijks gehaald en gebracht met een busje naar school. Regelmatig word ik gebeld door de buschauffeur om te zeggen of ik alsjeblieft mijn zoon wil ophalen bij het begin van de straat, want de straat is geblokkeerd en ze kan niet passeren. Dat is prima, onze straat is ook niet bedoeld voor auto's, dus ik ren dan naar het begin van de straat, haal mijn zoon op en we lopen terug naar mijn huis. Deze opstopping gebeurt vooral vaak wanneer geladen en gelost wordt bij 't Nest, wat het restaurant, en dus heeft de opstopping is ook eigenlijk onafhankelijk te zien van de geparkeerde auto's. Het is sowieso een kwetsbaar straatje waar vaak verkeershinder plaatsvindt, dus sowieso geen goed idee om daar veel meer auto's voorbij te laten komen. Dat gaat sowieso voor verkeershinder zorgen en vaak als de straat verstopt is gaan de fietsers over het looppad fietsen om te kunnen passeren. De keuze van de aansluiting voor deze nieuwe wijk kan niet los gezien worden van de herinrichting van onze straat. Op dit moment worden deze dingen los van elkaar gezien, maar op het moment dat er besloten wordt om via route A, zoals Yvonne het noemt, te kiezen, dan worden wij verplicht om die geparkeerde auto's te verplaatsen en dat heeft meteen invloed op de herinrichting van onze straat. Eén optie is bijvoorbeeld om een parkeerplaats in te richten achter de vroegere arbeiderswoningen, in het groen, dus een parkeerplaats in het groen. Dat kan een optie zijn, maar op het moment dat we voor route A kiezen, dan hebben we die optie niet meer. Nu hebben we nog de mogelijkheid om deze twee dingen samen te zien. Wij bieden goede oplossingen, zeer goede oplossingen. Dus het is niet dat wij alleen maar zeuren, wij willen oplossingen vinden. De weg achter het dierenasiel is echt de beste oplossing. Het is voor iedereen de beste oplossing, ook voor de nieuwe bewoners van wijk Hofstede. Het is de meest directe route met de minste hinder voor omwonenden. Die prachtige oprijlaan, die uitnodigende oprijlaan die de heer Zaadhof zo graag wil, die kan blijven, die kan bestaan en die kan beter, want die oprijlaan is beter als die alleen voor fietsers is en voor wandelaars. Want onze straat is een wandelroute, is een wandelgebied en niet een autoweg. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Van Klaveren. Het lijkt meneer, ja.

De heer ...: Werkt dat zo? O ja. Geachte aanwezigen, graag wil ik ook inspreken over de ontsluiting van de Hofstede. Sinds kort wonen mijn partner, dus Lotte van Klaveren en ik, op de hoek van het Julianalaantje en de Van Vredenburgweg, nummer 102. Vrij kort, we wonen er nu drie weken, maar alsnog zien we nog veel interessante verkeerstaferelen voor ons huis passeren, zien wij veel fietsverkeer, forenzen heen en weer gaan. We zien ook heel veel scooters vanuit Laakkwartier bij ons om de hoek gaan, scheuren eigenlijk, zo de Van Vredenburgweg om, en ook een heleboel kerende auto's. We zien heel veel kerende auto's die voor de horeca komen daar, bij herberg 't Oude Nest, die proberen een parkeerplaats te vinden in de straat, niet lukt en dan bij ons waar het iets breder is daar te keren. Al met al zijn er veel situaties, veel fietsers, dus ook veel

scooters die de hoek om vliegen en die kerende auto's die samen uiteindelijk voor een onveilige situatie zorgen en we verwachten, als er meer verkeer komt via onze Van Vredenburgweg, dat dit uiteindelijk tot meer onveilige situaties gaat leiden. Onze oude bewoner, de vorige bewoner heeft ter bescherming van de voortuin ook al een paal geplaatst destijds, omdat het vaker gebeurde dat het voorhek omvergereden werd. Ons werd ook verteld door de erfgenamen dat het ooit een witte paal was die fier recht overeind staat. Nou, ik kan u nu vertellen, het lijkt op een toren van Pisa à la Mondriaan, er zit lakkleuren nog op en hij staat schuin. Dus al met al, uiteindelijk passerende auto's zien we ook niet gebeuren in de Van Vredenburglaan. Het kan alleen gebeuren als er of een algemeen verkeersverbod gaat gelden bij ons in de straat, of dat er bomenkap moet gaan plaatsvinden. Dus daarmee is het zeker niet wenselijk om deze ontsluiting te doen in onze ogen en daarom willen wij u graag nog vragen om te kijken naar de alternatieven, zoals aangedragen door Yvonne, maar ook zoals al eerder onderzocht is. Daarmee is mijn inspreken voorbij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we tenslotte naar mevrouw Hofstede.

Mevrouw Hofstede: Goedenavond, geachte voorzitter, geachte leden van Forum Stad en Samenleving. Mijn naam is Margreet Hofstede en net als mijn drie voorgangers inspreker voor agendapunt 13 dus. Ik woon al bijna zestien jaar met groot genoegen aan de Van Vredenburgweg westzijde en net als mijn buurtgenoten, we zijn blij met het plan, maar we hebben dus zorgen om de verkeersveiligheid. In feite is het gedeelte van de Van Vredenburgweg vanaf Huis te Landelaan tot aan 102, waar Imko en Lotte wonen, is eigenlijk een soort van flessenhals. Het is echt smaller dan de rest van de Van Vredenburgweg. Gelukkig begreep de gemeente uiteindelijk wel dat het stuk weg überhaupt niet geschikt is voor bouwverkeer, dus dat is er al uit. Maar het zorgt dus nu ook al, beschreven door mijn buurtgenoten, voor opstoppen, stagnatie en chaotische situaties. Het toevoegen van ongeveer driehonderd verkeersbewegingen aan de, nu gecorrigeerde, telling 840 is een toename van meer dan dertig procent, dus dat is best veel. Geachte leden, met mijn inbreng wil ik u vooral even verhelderen waar onzes inziens het aan schort en dat is in de verkeersanalyses, bijlage 17 en 18. Het gaat om twee dingen, ten eerste de verkeerstellingen van Mobycon voor route A in bijlage 17. We zijn blij dat er een correctiefactor doorgevoerd is, want vanwege de coronabeperkingen was herberg 't Nest nauwelijks open, dus correctie is terecht. Maar we begrijpen alleen niet waarom die verkeersmetingen, waarom vastgehouden wordt aan de verkeerstellingen gemeten ten oosten van het parkeerpleintje. Mobycon heeft dus ... En daar is dus 508 auto's verkeersbeweging vandaan gekomen. Een deel van de auto's zal inderdaad alleen maar het parkeerterrein gebruiken, maar dat betekent niet dat de straat geen onderdeel is, dat stuk van de straat, van de hoofdfietsroute. Dus ook als zij inparkeren, uitparkeren, whatever, ook voor de Expert Villa, dat stuk van de straat, daar lossen de fietsers, de andere auto's en voetgangers en rolstoelgebruikers niet zomaar op. Dus wij begrijpen niet waarom dat uit de tellingen gelaten is, want het heeft een duidelijke invloed op de instroom en de uitstroom, ook naar de Huis te Landelaan. Wat we wel snappen – en misschien zit daar de angel – is dat het invloed heeft op de verkeersintensiteit. De berekende en de maximale verkeersintensiteit voor een woonerf is duizend verkeersbewegingen heen en weer. Als je de 840 meeneemt die vanaf de Huis te Landelaan geteld zijn, plus de 281, bijna 300, van dat nieuwe plangebied, dan zit je bijna tien procent boven de duizend. Dus dit zou betekenen dat ontsluitingsroute A helemaal niet zo gunstig is als wordt geschat. Sterker nog, het komt als slechtste uit de bus. Dan nu het tweede punt, de MCA van de gemeente, de multicriteria-analyse, dat is dus bijlage 18. Diverse criteria worden objectief noch eenduidig beoordeeld voor de vijf ontsluitingsrouteopties. Een paar voorbeelden. Bij de toetsing van de afstand tot de gemeente ontsluitingsweg, het GOW, is het aspect snelheid niet meegenomen, terwijl dit wel vereist is conform de CROW-methodiek. Er is alleen maar op afstand gekeken. Ja, de Van Vredenburgweg is korter, dan A is korter dan B, maar als je kijkt naar alle stagnaties en alles, dan zul je zien dat in de tijd het niet uitmaakt, bijna niet uitmaakt of je nou via A of B gaat. Terwijl nu A groen gekleurd is en B rood, dat is eigenlijk raar. Het

criterium aantal gehinderde percelen, daarbij wordt juist ontsluitingsroute A en B weer als gelijkwaardig beschouwd, terwijl de situatie duidelijk verschillend is. B kent alleen vier woonhuizen, met een stoep en een breedte van een staat waarin fiets en auto elkaar gewoon kunnen passeren. Bij A staan achttien huizen, zonder stoep, met een zorginstelling en ook nog een herberg en een flatgebouw eigenlijk ook daar nog naast, die hoort bij de Huis te Landelaan, maar ja, die is wel aanpalend. Bovendien wordt ook nog even subjectief gekeken, want bij E wordt wel – terecht – rekening gehouden met de kwetsbare bewoners van het Westhoff, maar bij onze route wordt geen melding gemaakt van Expert Villa, wat ook kwetsbare bewoners zijn en die gaan met een rolstoel op de weg. Een toetsing aan de criteria verblijfskwaliteit park wordt de sociale veiligheid van het park niet meegewogen. Een beetje raar, gezien alle, nou ja, we hebben in de krant kunnen lezen, injectiespuiten, dat soort dingen, steekincidenten. Dus geachte leden van het forum, ik wil vragen om de analyse van beide stukken nog eens te laten aanscherpen met objectieve, verifieerbare, toetsbare grenzen en argumenten. Als laatste wil ik u meegeven dat, zoals nu in de beantwoording van de zienswijze staat, het onderwerp veiligheid wordt doorgeschoven naar een volgend project. Dat zei Yvonne ook al, dat zeiden anderen ook al. Dat vind ik onbegrijpelijk en dat zou ook erg jammer zijn voor de mooie ontwikkeling van het plangebied, want dat heeft echt met elkaar te maken. Ook als bewoner zitten wij niet te wachten op een vertragende bezwaarprocedure, dus we denken: hoe eerder gestart kan worden en hoe beter we het allemaal vinden, hoe beter. Maar niet ten koste van de recreatie, fiets en bewonersveiligheid. In navolging van mijn buurvrouw Yvonne wil ik dus dan ook vragen om optie lus echt ter harte te nemen. Dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij hebben alle sprekers hun vragen en voorstellen zeer helder verwoord en is ook gehoord door de leden van het forum. Desalniettemin wil ik even rondkijken of er vragen zijn aan de sprekers. Niet allemaal tegelijkertijd. Ik stel wel voor dat we even één vragensteller per fractie doen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Voorzitter, dan heb ik een puntje van orde. Want de fractie ...

De voorzitter: Als het over twee verschillende onderwerpen gaat, dan kan het, ja.

Mevrouw De Haan-Niesen: De fractie van Rijswijks Belang heeft namelijk in het vragenuur over beide onderwerpen vragen, dus gaan we die nu stellen, gaan we dat naar voren doen?

De voorzitter: Nee, het is nu de gelegenheid om vragen te stellen aan de sprekers.

Mevrouw De Haan-Niesen: Snap ik. Ik kan de vraag stellen aan de sprekers, dan weet ik het antwoord al. Het is eigenlijk dezelfde vraag aan het college.

De voorzitter: Dan behandelen we die tijdens het vragenuur. Ja? Iemand anders van Rijswijks Belang? Ja, de heer Weterings.

De heer Weterings: Ik had eigenlijk een vraag aan de meneer die kwam spreken over de bomenoverlast. Is meneer bekend met het document De juiste boom op de juiste plek? Dat is namelijk een document uit 2017 en ik zou willen vragen om deze op te willen vragen bij de griffie, want ook Rijswijks Belang heeft heel wat klachten binnengekregen over overlast van bladluis en dergelijke. Maar u kan het de gemeente eigenlijk niet kwalijk nemen, want zij werken vanuit een oud document uit 2017 waarin staat dat er overlast mag zijn. Omdat groen belangrijk is, accepteren wij in de regel overlast en er wordt dan gepraat over als je bomen gaat snoeien over kapitaalvernietiging. Maar het is een document uit 2017 en we gaan proberen met Rijswijks Belang om dit besluit weer nieuw leven in te blazen dat er een andere kijk op komt, dat ook die grote bomen

met bladluis gewoon vaker worden gesnoeid. Dus ik zou willen vragen om in ieder geval dit document op te willen vragen bij de griffie. Nogmaals, het heet De juiste boom op de juiste plek uit 2017. Dank u wel.

De voorzitter: Ik vind het heel knap hoe u een vraag aan een inspreker weet om te vormen naar een politiek statement, maar ik denk dat de heer Meijering uw suggestie heeft begrepen. De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u wel, voorzitter. Ik heb ook wederom een tweetal vragen aan de inspreker, de eerste inspreker over de bomen. Hoe vaak is de gemeente de afgelopen periode betrokken geweest bij het snoeien dan wel bijhouden van de betreffende bomen? Dat is vraag één. En de tweede, omdat er sprake is van schade aan de auto's dan wel het woongenot wordt daarmee aangetast, zijn er al meldingen gedaan de afgelopen periode, omdat dat heel lang speelt? Waar zijn die meldingen gedaan, en hoe zijn deze meldingen gedaan? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik even de heer Meijering de gelegenheid geven om ... Ja, gaat uw gang.

De heer Meijering: Er zijn gigantisch veel meldingen gedaan door diverse bureaus en dan heb ik het over jaarlijks melden. De meldingen zijn zowel naar de burgemeester gestuurd, naar de wethouder gestuurd, naar de afdeling groenvoorziening gestuurd. De enige reactie die we daarop kregen is een bezoekje. Niet in alle gevallen, maar zo nu en dan een bezoekje van de afdeling groenvoorziening. Dan kregen we te horen: wij acteren alleen bij gevaar, maar niet bij hinder. Maar er is niet alleen sprake van hinder, er is ook echt wel sprake van gevaar. Het uitglijden in verband met dat gladde wegdek, de hoogte van de bomen die bij omvallen, mede ook omdat ze op het westen staan, makkelijk de huizen kunnen raken. Dus er is wel iets meer aan de hand dan alleen de overlast. Wij snappen ook wel dat een boom uitvalt, bloeiwijzes heeft, dat dat overlast geeft. Maar deze overlast geeft ook schade en dat maakt het voor ons een stuk hinderlijker. Maar er is dus echt heel vaak melding gemaakt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten we hierbij de inspreekronde af. Mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: O, nee, ik verplaats mijn vraag naar vaststellen van de agenda.

De voorzitter: Ja, oké, dank u wel. Nogmaals dank aan alle sprekers vanavond. Ik vrees dat we vanwege volgorde van de agenda pas over een uur, anderhalf uur aan het onderwerp Hofstede toekomen, dus ik hoop dat u daarvoor geduld kunt opbrengen. Nee, want we gaan eerst Forum Samenleving doen, dat is ook gewoon afgesproken, dus dat gaan we echt doen.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan we eerst even naar de lijst van ingekomen stukken en het voorstel voor afdoening daarvan. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Ik wou graag de IB 22037, 'Rapportage Transformatiefonds Haaglanden' agenderen voor een volgend forum. Ik weet dat mevrouw Jansen dat ook graag wil, dus dat wil ik hierbij verzoeken.

De voorzitter: Dan gaan we dat doen.

Mevrouw ...: Dat is volgens mij het volgende punt, hè? Dat is vaststelling agenda.

De voorzitter: Nee, voor een volgend forum. Dus voor een volgend forum, hè? Kunt u het nummer nog een keertje herhalen?

Mevrouw Koegler Böhm: 22037.

De voorzitter: Dank u wel. Voor een volgend forum. De heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me ook af of 22038, de H5, of we die ook naar het volgend forum kunnen zetten. Alleen, ik heb nog geen meerderheid daarvoor weten te ronselen, dus ik weet niet of er nog een partij is die ook met mij mee wil doen om dat te doen. H5, Wmo, ja.

Mevrouw ...: Ja hoor, is goed.

De heer Veerman: Ja? Oké, dankjewel.

De voorzitter: Kunt u dat nummer nog een keer herhalen? 38, dank u wel.

De heer Veerman: 22038, H5.

De voorzitter: Dan zijn we nog steeds bij de lijst van ingekomen stukken en dan kijk ik even naar de vragen die Rijswijks Belang heeft gesteld over 22009 en 22027. Mijn voorstel is om die vragen nu even te doen, omdat het over de afdoening gaat. De vraag, ik kan hem even formuleren, maar u kunt hem zelf ook formuleren, is het voorstel voor afdoening is nu dat afhandeling door het college met afschriften aan de raad en de vraag is eigenlijk: zijn voor beide raadsadressen, is daar al beantwoording door het college gegeven, en zo ja, wanneer wordt dan het afschrift aan de raad verstrekt?

Mevrouw De Haan-Niesen: Dat klopt, voorzitter, en met name omdat het al speelt vanaf 2020.

De voorzitter: Wie van het college mag ik het woord geven?

De heer Van de Laar: Ik heb die vragen gezien, maar er stond geen onderwerp bij. Dat is misschien een flauw antwoord, maar ik heb daar nu niet het antwoord voor paraat. Maar ik ben het er helemaal mee eens dat er, als er zo'n lange vertraging op is, dat dat snel opgepakt moet worden. Dus ik wil u daar schriftelijk op laten het antwoord geven en zeggen hoe het zit. Dat is het enige wat ik erover ...

De voorzitter: Dan constateren we dus dat het antwoord nog niet is gegeven en dat het afschrift van het antwoord naar de raad toe gaat. Ja.

Mevrouw De Haan-Niesen: Voorzitter, mag ik vragen op welke termijn de wethouder dit schriftelijk gaat beantwoorden dan?

De heer Van de Laar: Nou, morgen, zou ik zeggen. Daar heeft u wel recht op.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u.

De voorzitter: Dan stellen we hierbij de lijst van ingekomen stukken vast. Ja?

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we door naar de vaststelling van de agenda. Er is een agenderingsverzoek binnengekomen vanuit de fractie van de Partij van de Arbeid. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik heb eigenlijk sinds de insprekers en uw voorstel om de agenda aan te houden eigenlijk twee verzoeken. Ik wil inderdaad met steun van enkele andere partijen de brief van Librijn Openbaar Onderwijs met betrekking tot sluiting azc-school agenderen. Maar ik wil ook een pleidooi doen om toch af te wijken van de agenda en gezien de insprekers – vier – toch tegemoet te komen om agendapunt Hofstede naar voren te halen. Hadden we twee gescheiden fora gehad, dan waren de insprekers ook eerder met het agendapunt geconfronteerd. Nu hebben wij zelf besloten als raad om twee agenda's samen te voegen, ik zou willen pleiten voor het naar voren halen van het raadsvoorstel Hofstede.

De voorzitter: Ik kijk even rond, want er zijn misschien ook raadsleden die alleen maar voor de agendapunten van de agenda Samenleving zijn gekomen. Zijn er bezwaren tegen het voorstel van mevrouw Van Nunen? Er zijn geen bezwaren tegen, dan gaan we – even kijken, hoor – het punt 13 behandelen na het vaststellen van het Forumverslag. Ja? Dan is hierbij de agenda ook vastgesteld.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan kijk ik even naar het college of daar mededelingen zijn. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. Er is volgens mij net de brief geagendeerd, de brief 037, Rapportage Transformatiefonds. Er is namelijk door mij aangegeven, daarin staat dat er een evaluatie zou komen voor 01-06, dus voor 1 juni. Dat eindrapport is klaar, maar de GR heeft besloten, omdat de nieuwe wethouders Jeugd grotendeels nog niet geïnstalleerd zijn, dus ook nog geen kennis hebben kunnen nemen zelf van dit rapport, om dit rapport op een later moment naar de raad te sturen, en een later moment is na het zomerreces. U wordt hierover nog nader geïnformeerd door een nieuwe raadsinformatiebrief. Dat wilde ik u niet onthouden.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog mededelingen vanuit het college? Het is een vraag naar aanleiding van. Nou, oké, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel. De evaluatie is denk ik ook wel belangrijk om mee te nemen, zodat we niet in rondjes blijven draaien. Dus misschien is het dan een idee om het na het zomerreces te agenderen, samen met de evaluatie.

De voorzitter: Ik kijk even rond, volgens mij is daar dan geen bezwaar tegen, dus dan gaat 037 naar een forum na de zomer. Ja? Oké.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan kijk ik even naar de raad, zijn er terugkoppelingen vanuit gemeenschappelijke regelingen? Dat is niet het geval, dan sluiten we ook dit punt af.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar een overzicht toezeggingen en moties. Zijn daar vragen of opmerkingen over vanuit het forum? O, hij zit niet bijgesloten, hoor ik nu net van de griffie, dus dat komt de volgende keer terug. Ik hoop dat die mooi wordt opgeschoond, dat zal ook misschien wel de reden zijn waarom die er nu niet op staat.

8. Vaststellen Forumverslag 19 april 2022

De voorzitter: Goed, dan gaan wij verder naar agendapunt 8 en dat is het vaststellen van het Forumverslag van 19 april. Zijn daar op- of aanmerkingen over? Ja, gaat uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Misschien een kleinigheidje voor anderen, voor mij heel belangrijk, maar ik heet De Haan-Niesen en niet Haan-Niesen. Dank u wel.

De voorzitter: Staat genoteerd.

13. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Hofstede (RV 22-010)

De voorzitter: Dan gaan wij over naar agendapunt 13, dat is het 'Raadsvoorstel Bestemmingsplan Hofstede'. Wie vanuit de raad, of vanuit het forum, moet ik zeggen, mag ik daarvan het woord geven? Ik geloof zo'n beetje alle fracties. Ik begin even bij de heer De Wit, maar houdt u even de rest van uw handen omhoog, dan kan ik het noteren, maar dan kan de heer De Wit alvast beginnen.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ja, tot ik hem heb.

De heer Wit: Mijn naam is zonder 'De', dus dat wilde ik dan ook even toegevoegd hebben. Voorzitter, GroenLinks wil de wethouder bedanken voor het voorstel. Het is hoog tijd dat er iets gebeurt aan deze locatie en sowieso goed dat er iets gebeurt wat in visie ligt met de Landgoederenzone. Jaren van verloedering hebben geleid tot een opeenhoping van zwerfvuil, overlast, tentenkampen in de bossen, noem maar op. Het plan zoals het er nu ligt transformeert deze plek tot een waardevolle aanvulling op de Landgoederenzone, rekening houdend met de omgeving en de landschapsstructuur van de aanliggende groenzones. Hiermee kunnen we een jarenlang proces afsluiten en werken we naar de toekomst waarin groen en blauw weer mooie plek krijgen, dus dank daarvoor. Het is wel jammer dat er geen plek is voor woningen die wat bereikbaarder zijn voor de grootste groep woningzoekenden in Rijswijk. In de stukken wordt melding gemaakt van de mogelijkheid die deze woningen bieden voor doorstroming op de woningmarkt, maar ja, het is nog maar de vraag of dit ook daadwerkelijk gevolgen gaat hebben voor mensen die lokaal een woning zoeken. Het belangrijkste punt voor GroenLinks, en dat is denk ik wel onderstreept door de sprekers net, is de bereikbaarheid en de overlast voor omwonenden. De beoogde uitvalsweg heeft nogal wat voeten in de aarde. Ik ken deze situatie goed, ik loop er vaak en het is inderdaad niet een plek die, ook zeker niet door kinderen, als veilig ervaren wordt, nu al niet. Dus ik snap de zorgen van de sprekers en ik wil dan ook echt een pleidooi houden om goed te kijken naar de mogelijkheden die er zijn om toch een andere route te gebruiken. Ik heb begrepen dat het voorstel van de bewoners naar voren is gebracht, dat dat niet heeft geleid tot een andere beoordeling dan in de rapportage is weergegeven ik zou graag van de wethouder wel willen vernemen waarom dat zo is en in ieder geval een duiding hoe dat proces tot stand is gekomen. We weten dat er enig

groen verwijderd zal moeten worden voor een andere route. Dat is voor GroenLinks, het verwijderen van groen is niet direct waar wij om staan te springen, dat zult u begrijpen. Maar ik begrijp ook de vraag en de zorgen uit de samenleving, en zeker van de omwonenden, dus ik denk dat we goed moeten kijken wat voor mogelijkheden er alsnog zijn. Ik hoor graag van de voorzitter ... – of, van de voorzitter – van de wethouder hoe hij hierin zit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Wit. Dan de heer Van Dam.

De heer Van Dam: Bedankt, voorzitter. Ik kan me eigenlijk aansluiten bij wat de heer Wit zei over het plan zelf. Het is denk ik een hele positieve ontwikkeling wat hier voor ons ligt met de ontwikkeling van een mooie zone waarin huizen komen die geheel passen in het hele plan van de Landgoederenzone. Ik denk dat het een heel mooi stukje Rijswijk kan worden, dus daar zijn we in ieder geval blij mee en ook complimenten voor de ontwikkelingen van het plan. Maar, net als mijn collega net aangaf, is er wel een stukje over de bereikbaarheid van dit stukje Rijswijk. Eigenlijk zou ik het willen laten bij de vragen die eigenlijk al door de sprekers zelf zijn gesteld om die hier dan ook een plek in het forum te geven en ik hoor graag dan straks de reactie van de wethouder daarop. Want hoe zijn we eigenlijk bij de eindconclusie gekomen om de ontsluiting op deze manier die nu in de plannen geschreven staat, om die te gaan doen? En dan met name de vraag over hoe er is gemeten in het onderzoek. Die vraag werd ook al gesteld door de laatste spreker, want is het zo dat er in de plannen zelf, of in dat onderzoek op een plek is gemeten waar niet de hele straat werd meegenomen en dat daardoor wellicht de cijfers niet de juiste cijfers zijn. En als die juist waren en de meting op een andere plaats zou komen, dat er wellicht een andere optie als voorkeursoptie zou kunnen komen? Want dat zou denk ik toch wel kwalijk zijn. Tweede vraag is: waarom kiezen we niet voor de oplossing van de lus, zoals die net werd genoemd? Die is nu afgewezen, ik heb de e-mail gezien die is toegestuurd. Daar werd nog geen reden gegeven waarom daarvoor niet wordt gekozen, er wordt wel gezegd dat er onderzoek naar gedaan is. Ik ben ook heel benieuwd naar dat onderzoek naar deze optie, dus die zou ik heel graag van de wethouder willen horen. Als laatste, hoe is de veiligheid in de huidige variant geborgd? Want ik denk dat het dan toch ook voor de gemeente een reële kwestie moet zijn hoe de veiligheid en verkeersveiligheid voor de jonge gezinnen en kinderen wordt gewaarborgd in het nieuwe stukje Rijswijk, dus ik zou dat als derde nog graag willen horen. Daar zou ik het voor mijn eerste termijn graag bij willen laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik de sprekers bedanken voor hun betoog. Ik kan me helemaal inleven in de situatie van veiligheid, van groen en de ontsluiting van die weg. Ik fiets daar ook regelmatig overheen en ken alle strubbelingen. Verder heb ik geen andere vragen dan die al gesteld zijn, dus daar sluit ik mij bij aan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de sprekers. Een mooi plan, maar een plan met toch wel wat vragen betreffende de verkeersveiligheid. De PvdA Rijswijk heeft dus een aantal vragen rond het raadsvoorstel Bestemmingsplan Hofstede. We hebben met name betrekking op de ontsluiting van het gebied, de rol van de bewoners in de besluitvorming. Het rapport van Mobycon stelt dat route B geschikt is, mits de maximale snelheid wordt aangepast naar dertig kilometer per uur en het betaald parkeren wordt uitgebreid. Aangezien de straat reeds betaald parkeren is en er geen sprake is van parkeren langs de velden, hoeft er dus enkel een oplossing gevonden te worden voor het verplaatsen van de fietssluis. De aangedragen oplossing voor het aanleggen van een enkele rijbaan langs de bomerij aan de veldzijde wordt in de beantwoording van

de zienswijze op basis van plantekeningen afgewezen, omdat het niet zou passen. De autobandensporen in het gras bewijzen het tegendeel. Auto's kunnen hier rijden. Als dit onvoldoende ruimte laat voor het talud, zou gedacht kunnen worden aan kleine damwand ter ondersteuning, of natuurlijk het verplaatsen van de acht bomen. Dan de vragen. Waarom is de ontsluiting van buitengebied Hofstede niet richting de Burgemeester Elsenlaan route B gepland? Wat is nu precies het meest zwaarwegende argument om de ontsluiting via optie A te leggen, waarom is dit argument doorslaggevend voor het college? Kunnen de uitkomsten van de MCA verder onderbouwd worden, met name de tabellen waarin de kleuren de geschiktheid voor ontsluiting op een aantal dimensies weergegeven worden. Waarom is het vakje bij route B rood gekleurd, bij het criterium aantal gehinderde percelen? Routes A en B worden hier als gelijkwaardig beschouwd en beide worden hier rood gemarkeerd. Dit is niet correct, route A is sprake van meer percelen en met grotere hinder dan bij route B. Bij route B staan namelijk vier woningen aan de weg met een stoep voorlangs, waar bij route A sprake is van achttien woningen. De ontsluiting tot GOW, waarom wordt er niet vanuit de aard van de eis geredeneerd in reactie op de zienswijze? De aard van deze eis is dat voertuigen zich zo kort mogelijk in stedelijk gebied begeven, waar de kans op ongevallen en gevaarlijke situaties groter is dan op een GOW. De bewoners hebben al meerdere malen aangegeven dat zij zich zorgen maken om de veiligheid en voelen zich onvoldoende gehoord. Is het mogelijk om de ambtenaren direct in contact te laten komen met de bezorgde bewoners in het kader van voorliggend bestemmingsplan, om zo een eerlijk gesprek te hebben over de plannen en de overwegingen? Waarom wordt in het MCK gesteld dat de parkeerstrook toch al verwijderd moet worden? Het ambitiedocument van de herinrichting Landgoederenzone beschrijft niets over parkeren. Waarom wordt in het rapport van Mobycon de tellingen ten westen van de parkeerterreinen in optie A buiten beschouwing gelaten? Het gaat om een aanzienlijke beweging die ook in dat gedeelte, zeker bij het invoegen naar of vanuit de Huis te Landelaan, tot opstoppen kunnen leiden. Geen van de stukken beschrijft de impact van het toenemende verkeer op de woningen. Deze zijn oud en op zand gefundeerd. De toename van autoverkeer leidt tot trillingen. Is dit meegenomen in het onderzoek, en zo nee, waarom niet? Zo ja, wat zijn dan de bevindingen? Dat is de eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Majjaoui, El Majjaoui. Ik ben nu wel heel slecht in de namen vanavond, excuus daarvoor.

De heer El Majjaoui: Dankjewel, voorzitter, voor het woord. Ik sluit me ook aan bij de voorgaande sprekers, met name GroenLinks. Het is een prachtig stuk, bestemmingsplan Hofstede. Het wordt een heel mooi stuk Rijswijk in de toekomst. Alleen, waar ik me afvraag, met name de insprekers, ze maken zich zorgen over de verkeersveiligheid en de veiligheid met name in het algemeen, omdat het een kindvriendelijke buurt is. De bereikbaarheid, de leefbaarheid is onder druk na het realiseren van dit plan. Kunt u dit toelichten, is er participatie zorgvuldig doorlopen, zijn alle mensen hier meegenomen en betrokken geraakt bij deze ontwikkelingen? Deze vragen zou ik graag willen horen van de wethouder. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik verder naar de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter, en ook dank aan de insprekers. Ik kan me de verhalen inderdaad voorstellen en ik denk dat de ChristenUnie blij is met de ontwikkeling van het gebied, dat er inderdaad woningen bij komen en dat het vervallen gebied wordt aangepakt. Maar tegelijkertijd delen we ook de zorgen over verkeersveiligheid en met name fietsveiligheid. Daarom wil ik me ook graag aansluiten bij de vragen die de sprekers, onder andere van GroenLinks, en wij hebben gesteld. Ik heb nog ook vragen over twee andere punten, namelijk het parkeren op de Van Vredenburgweg. Daar wordt ook in de RIB aandacht aan besteed, met name wordt er gesteld dat het van belang is om het parkeren op de rijbaan aan te pakken. Ik was

benieuwd hoe dat precies in de plannen naar voren komt en wat daar precies de plannen voor zijn om te parkeren op de Van Vredenburgweg zelf, op de rijbaan zelf aan te pakken, zodat het een aantrekkelijkere optie is om te fietsen. Dan nog het punt over parkeren. Ik heb gelezen dat er 69 parkeerplaatsen worden aangelegd, terwijl het totaal aantal is vastgesteld op 68 uit het onderzoek. De ChristenUnie wil graag weten of er ook ruimte in wordt gereserveerd voor deelauto's bij die parkeerplaatsen. In het verlengde daarvan de tweede vraag. In een ander gedeelte van Rijswijk wordt met plezier gebruik gemaakt van een Hely-hub, waar bewoners bijvoorbeeld deelauto's, e-bikes en bakfietsen kunnen huren. Dat scheelt ook in de parkeerplekken die gereserveerd moeten worden. Ik ben benieuwd of in dit plan ook ruimte zou zijn voor een dergelijke hub. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Dank u wel, voorzitter. Ik heb drie punten. De bouwhoogte, de aansluiting op de aanpak van de Landgoederenzone en ook het verkeer. De aansluiting op de plannen voor de Landgoederenzone, dat laatste hebben we niet zoveel meer over gehoord sinds we het krediet van zo'n 3 miljoen euro beschikbaar hebben gesteld als raad. De vraag van het CDA is: in hoeverre sluit dus dit bestemmingsplan aan op de concrete herinrichting en aanpak van de Landgoederenzone? Hebben we daar al stukken over, plaatjes van hoe het daar in de omgeving uit gaat zien, zodat we dat ook kunnen beoordelen voor de raadsvergadering komende maand. Ten tweede, de bouwhoogte van het hoofdgebouw, wat we geen landhuis meer gaan noemen. Dat vind ik ook terecht, we moeten ons inderdaad niet verliezen in de taal van de projectontwikkelaar. Het hoofdgebouw twintig meter hoog, hoe staat dat in verhouding tot de hoogbouw van het Westhoffcomplex, komt dat daar niet bovenuit? Dan tot slot het verkeer. Het is inderdaad een belangrijk punt, omdat we ook hier in Rijswijk toch weer praten over een klein stukje verdichting. Daar krijgen we langzamerhand ervaring mee en dat levert dus per definitie ook de vraagstukken rond verkeer op. Even ter relativering toch, want ik begrijp de bezwaren van de bewoners, zeker bewoners die daar nog niet zo heel lang wonen. Maar hoe vergelijken we dit plan nu? Vergelijken we dat met de situatie nu, of vergelijken we dat met de situatie zeg maar tien jaar geleden, toen Hofstede daar nog stond en we daar ook verkeersontwikkelingen hadden voor het tennispark en de bowlingbaan, noem maar op. Hoe valt die vergelijking uit? Als ik kijk naar de bouw en de woningbouw en het belang daarvan – en we zijn het denk ik in grote lijnen eens dat dit een mooie oplossing kan worden voor dit stuk van de Landgoederenzone – dan blijf toch die verkeersvraag steeds prangend. Enerzijds zien we bij verdichtingsplannen vanuit het college de geruststellende woorden: er is een prognose gemaakt en we kunnen dit allemaal oplossing qua verkeer. Dat horen we bij het Havenkwartier, dat horen we bij het Kesslerpark. Maar aan de andere kant vragen wij, terecht, voortdurend aandacht bij de Vervoerregio, ook afgelopen week nog, om bij de nieuwbouw die Rijswijk pleegt ook de nodige infrastructuurmaatregelen te nemen en daar ook nieuwe infrastructuur mogelijk te maken. Vertrouwen wij ons terecht op de prognosesystemen die we nu kennen, zoals het Mobycon wat hier wordt genoemd, of moeten we daar toch een wat ruimere marge in gaan nemen om ongelukken straks te voorkomen? En in hoeverre, vraag ik aan de wethouder, zijn we consequent bezig als we richting Vervoerregio voortdurend aandacht en geld vragen voor die infrastructuur, en hier bij de concrete bestemmingsplannen steeds zeggen dat het allemaal wel los gaat lopen, zoals ook bij dit verdichtingsplan?

De voorzitter: Zou u willen afronden?

De heer Van Enk: Ik ga afronden met nog een concrete vraag over de opties voor wat betreft de ontsluiting voor dit plan. Is er ook gekeken naar de optie om de uitgang en de toegang voor het verkeer aan de Haagse kant te plannen? Ik lees daar niks over, weinig over. Die Sinjeur Semeynsweg lijkt mij een prima oplossing,

zeker als je het plaatst, de uitgang richting de Schimmelweg, om dan op die Burgemeester Elsenlaan uit te komen. Dat zou voor de Rijswijkse kant een enorme verlichting kunnen zijn. Dan heb je alleen een brug nodig voor autoverkeer over het water en ik heb aan de overkant van dat water al hekken zien staan van Dura Vermeer, het lijkt wel alsof die brug daar al wordt aangelegd, net als dat voor Westhoff ook het geval is. Zou dat niet een veel mooiere oplossing zijn, die ook prima tegemoetkomt aan het bezwaar van de bewoners aan de Van Vredenburgweg? Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we door naar de heer Loof.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. Ik neem dit onderwerp waar voor mijn collega Udo Oelen, die thuis zit – omdat hij zich niet goed voelt, niet omdat hij geen zin heeft om hier te zijn. Voorzitter, er is over dit onderwerp al veel te lang gesproken en er zijn al verschillende plannen gepasseerd. Nu ligt er eindelijk een plan wat er goed uit ziet, wat mooie woningen gaat opleveren. Dat is goed, dat is heel fijn. Bovendien wordt er met de realisatie van deze woningen mogelijkheid tot doorstroming gegenereerd, die leidt tot het beschikbaar komen van woningen elders op de woningmarkt. Rijswijk krijgt een mooi stuk groen terug voor deze plannen, voor dit gebied wat nu zielloos, troosteloos en als unheimisch betiteld mag worden. Een deel van het nieuwe landschapspark zal worden overgedragen aan de gemeente. Dat is mooi, maar dat brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee, met name ten aanzien van het onderhoud. Wil de wethouder bevestigen dat dit afdoende mee wordt genomen in de onderhoudsplannen? De VVD Rijswijk is onder de indruk van de gedegenheid waarmee het plan op allerlei facetten is uitgewerkt, bijvoorbeeld het treffen van maatregelen met betrekking tot geluid, zelfs aan de scheidsrechtersfluit is gedacht. Het is goed dat de verkopende makelaar kopers erop moet gaan wijzen dat het op zaterdag en zondag misschien net iets gezelliger klinkt dan door de week. Dat is mooi voor de eerste kopers, maar we willen problemen voor de langere termijn vermijden. Kan de wethouder daarom aangeven of er mogelijkheden zijn dat de eerste kopers ook eenzelfde soort informatieplicht heeft voor eventuele opvolgende kopers? Dan de afwikkeling van het verkeer, al veelvuldig aan de orde gekomen deze avond. In eerste instantie het bouwverkeer. Omwonenden, maar ook bestaande horeca, het Westhoff en het dierenasiel gaan in de periode van verdere afbraak en weer opbouw last krijgen van overlast. Dat is lastig te vermijden, maar de VVD wil wel graag weten welke maatregelen worden voorgeschreven om overlast te minimaliseren. We weten bijvoorbeeld dat bouwers graag vroeg beginnen en vroeg stoppen, hoe zit dat in dit geval? Er zitten tenslotte ook kwetsbare ouderen op korte afstand, die rust en regelmaat nodig hebben. Twee laatste punten, voorzitter. Ten aanzien van de afwikkeling van het verkeer op langere termijn zou ik ten eerste de wethouder willen vragen naar, aansluitend bij de rest, beantwoording op wat de sprekers hebben ingebracht. De VVD Rijswijk begrijpt ook dat er zorgen zijn bij omwonenden, die hebben tenslotte tien jaar lang kunnen genieten van de relatieve rust nadat de commerciële voorzieningen waren afgebrand. Ja, en daar gaan nu ook meer beweging komen dan in de afgelopen jaren. De VVD Rijswijk steunt alle initiatieven om elke beweging in het gebied die niet nodig is te beperken. Immers, het ligt in de Landgoederenzone en dat betekent dus dat verkeer sowieso teruggedrongen moet worden. De VVD Rijswijk steunt de afwikkeling van verkeer volgens het voorgestelde plan. Gedachten om er eenrichtingsverkeer van te maken zijn charmant, alleen die verstoren de totale omgeving en maakt het totale plangebied er niet mooier op. Toch willen we graag aan de hand van de beantwoording van de wethouder, mede op wat de sprekers hebben gezegd, die beantwoording willen we graag horen, zodat we nog goed daarnaar kunnen kijken voor de uiteindelijke besluitvorming in de raad. Tot slot, het is niet het risico van de gemeente, maar risico van ontwikkelaar en eigenaar, dit plan. Desalniettemin kan het lelijk uitpakken als door verdere stijging van prijzen en personeelstekorten halverwege het project er dusdanige problemen ontstaan dat verdere voortzetting lastig gaat worden. Heeft de wethouder hierover gesproken met de

eigenaar/ontwikkelaar en kan vanuit die gesprekken deze zorg worden weggenomen? Dat was het, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. Als eerste wil ik namens Rijswijks Belang de insprekers hartstikke bedanken voor het inspreken en de getoonde moed om dat te doen. We hebben het plan gelezen, het is een mooi plan, mooie woningen, dus daar niks op tegen. We hebben wel wat zorgen met betrekking tot onder andere het verkeer. We hebben begrepen dat de meting is gedaan in een coronatijdperk, dat dat daarna herzien is en ook is aangepast. We vinden het wel bijzonder dat er gewoon wat ons betreft niet goed geluisterd wordt naar de zorgen van de bewoners en daar niet al concreet iets mee is gedaan. Verder hebben we zorgen met betrekking tot het streekdierenhuis die er zit, die moet in gesprek met de initiatiefnemer voor eventueel geluidsoverlast. Wij zouden graag de garantie krijgen van de wethouder dat dit voor het streekdierentehuis in ieder geval niet onnodige extra kosten gaat opleveren, want die hebben het ook al zwaar genoeg. Verder met betrekking tot Florence. Ook zij moeten in gesprek met de initiatiefnemer en wij zouden graag daarvan willen weten of daar ook iemand van de gemeente bij zal zijn om te zorgen dat dat op een goede en eerlijke manier gebeurt. Vooralsnog hebben wij het gevoel dat dit vooral een heel mooi prestigeproject is en wij hopen dat dat zeker niet ten koste zal gaan van omwonenden, het streekdierentehuis en het Westhoff. Ik ben benieuwd naar de beantwoording. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik dacht dat ik de heer Braam nog zag. Ja.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst even het dierenasiel, daar is gelukkig al een gesprek mee geweest en in ieder geval daar zijn de voorzieningen die getroffen worden naar tevredenheid, wat ik heb meegekregen. Dus in dit geval kan de wethouder in ieder geval één vraagje wegstrepen, dat maakt het hem weer makkelijk. Maar ja, wat voor Beter Voor Rijswijk bijzonder belangrijk is, is de veiligheid in de omgeving en uiteraard de hele groenbeleving in die omgeving. Laten we eerst even beginnen met de veiligheid, dat is net ook al door de bewoners nadrukkelijk naar voren gekomen. De route daar zo, het is op dit moment al een drama als het gaat om alle bewegingen op de Vredenburgweg, dus het zou voor Beter Voor Rijswijk een mooi ding zijn als daar een oplossing kan worden gevonden. Dan zou inderdaad zo'n mooie lus, zoals dat werd voorgesteld, ons wel een ding zijn. Er is wel eens vaker sprake van geweest om te kijken of de weg, die er wel degelijk heeft gelegen achter het dierenasiel, om te kijken of dus die weg wellicht weer hersteld kan worden. Ik zou me zo kunnen voorstellen, als die laan hersteld wordt, dat alle eventuele bomen die links en rechts het loodje zullen leggen, daar weer in een soort mooie laanconstructie weer terug zouden kunnen komen. Daarmee vul ik dan ook maar gelijk heel brutaal het groenstukje in, dus die beleving, die wordt daar ook weer versterkt. Wat Beter Voor Rijswijk betreft is het plan ontzettend mooi, zeker een verbetering voor het gebied. We zien wel nadeeltjes als het gaat om de ontwikkeling vooral op het gebied van de twee-onder-een-kapwoningen, want die gaan natuurlijk hun eigen stenen tuintjes en dergelijke aan de achterkant ontwikkelen, daar kan je gif op innemen. Dus dat zouden we wel erg zonde vinden, het zou mooi zijn als dat ook in de totale ontwikkeling wordt meegenomen. Maar ja, het vermoeden wat wij als BVR hebben is toch dat mensen uiteindelijk kiezen voor de eigen vierkante metertjes en de eigen invulling daarvan, en dat zou zeker voor dat gebied best wel jammer zijn. Verder, als het gaat om het Julialaantje, er wordt gesproken over verschillende varianten. Er is een keuze gemaakt voor een, ik noem het maar even recent historische variant. Dat is voor Beter Voor Rijswijk om het even, het belangrijkste is inderdaad als daar toch die lijn op een goede wijze kan worden doorgetrokken, met een kronkel of niet, dat maakt ons niet zo vreselijk veel uit. Dat is in ieder geval mooi dat die ontwikkeling in gang wordt gezet, zodat het Julialaantje weer een beetje de oude beleving

terugkrijgt die het had. Tot slot, ik kan me zo voorstellen dat er wellicht ook vanuit de hoek van de ondernemers, zoals vanuit 't Nest, zou kunnen worden meegepraat over een oplossing voor niet alleen de aanrijrichting, maar ook de parkeeroplossing in dat gebied. Ik weet niet of er al gesprekken zijn geweest, dus in die zin ben ik wel nieuwsgierig of die gesprekken er al zijn geweest en of wellicht daar dus nog andere denkrichtingen zijn gekomen voor het oplossen van de parkeerproblematiek die er vrijwel iedere dag is. Voorzitter, ik wil het graag hierbij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan het college. De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dank u wel, voorzitter, en dank u wel, leden van de raad en alle insprekers die hier vanavond zijn en die ik ook al een aantal van u eerder heb ontmoet. Het is, meerdere mensen, of iedereen zegt dat eigenlijk ook, een heel erg mooi plan, een prachtig plan, maar dat heeft dan toch ook nog een ongelooflijk grote impact. Niet alleen op de uitstraling van Rijswijk en de uitstraling van de Landgoederenzone, maar ook in de persoonlijke levens van u. We zagen allemaal dat u dat ook persoonlijk raakt en dan hoop ik dat u ook voelt dat wij daar alle zicht op hebben en daar invoelend voor zijn. Er is een paar keer gevraagd hoe de participatie heeft plaatsgevonden en of er direct contact is met de omwonenden en met Westhoff en het streekdierentehuis. Nou, een aantal van u wisten ook al te zeggen dat dat het geval was, een aantal van u is ook aanwezig geweest bij participatieavonden, waarbij ook allerlei organisaties zijn betrokken, zoals het Platform Groen en anderen, die over alle aspecten van het plan hebben gesproken met voorliggend resultaat. Ook direct contact is geweest met de inwoners en met Florence, of met Westhoff en met het streekdierentehuis, waarvan inderdaad al gemeld is dat dat goed is gegaan. Er komen geen extra kosten, om die vraag gelijk mee te nemen voor Rijswijks Belang, voor het streekdierentehuis. Alle kosten zijn voor de ontwikkelaar en er zijn zelfs maatregelen genomen aan de kant van die gebouwen, om te voorkomen eigenlijk dat inwoners in de toekomst zouden gaan klagen over bijvoorbeeld honden die heel vroeg in de ochtend juist ook wakker worden, misschien tegelijkertijd met het bouwverkeer. Maar daar is dus op al die facetten op gelet. Ten aanzien, ik zal even eerst inhoudelijk beginnen met een aantal vragen die toch gesteld zijn over het plan en dan sluit ik af met het verkeer. Ten aanzien van de participatie heb ik denk ik daarmee de vragen beantwoord, maar er zijn een aantal vragen gesteld over het plan zelf, over de bouwhoogte bijvoorbeeld. Die is verlaagd van 21 meter naar 20 meter, de goothoogte zit op 16 meter. Dat is iets lager dan Westhoff, maar het hoogste punt van Westhoff zit op 17 meter, dus dat is iets lager dan het hoogste punt, 20 meter, van het hoofdgebouw van Hofstede. Daarbij moet gezegd worden dat de architectuur en de uitstraling en de laanopbouw en de vijver et cetera en de raamverdeling, om maar eens wat te noemen, er alles toe doet dat het een bouwhoogte is die heel goed beleefbaar is en passend is gemaakt in de omgeving. Dat ten aanzien van de bouwhoogte. De aansluiting van de plannen met de Landgoederenzone. Er is voor fase één zoals het is genoemd, voor die eerste bijdrage een aantal onderdelen benoemd van de Landgoederenzone die versterkt kunnen worden, zoals de padenstructuur, zoals een van de prachtplekken park Schoonoord of de Naald, en het opknappen van het Julialaantje en met name de Van Vredenburgweg, om daar een coherente beleving van te maken, zal ik maar zeggen, als je hem van voor tot achter af fietst – liefst fietst natuurlijk – en die plannen sluiten daarbij aan. Het park Hofstede zelf maakt geen onderdeel uit en ook de Westhoffontwikkeling maakt ook geen onderdeel uit van dat investeringskrediet, maar in de hele beleving komt dat wel allemaal voort uit dezelfde visie. Nu is ... Nou, dat is niet het toeval, maar dat zijn gewoon de geplande feiten, dat de Hofstede-ontwikkeling tegelijkertijd met het opknappen van de Van Vredenburgweg plaatsvindt. Dat zijn natuurlijk twee gescheiden projecten, maar die komen hier wel op deze plek samen. Dus als je het hebt over financiering bijvoorbeeld, komt er voor een aantal ingrepen op de Van Vredenburgweg financiering vanuit dat project voor de Landgoederenzone. Daar ga ik zo meteen op in als het gaat over verkeer. Even kijken of ik nog andere punten had. Over het landschapspark wat we aangeboden krijgen, zou je kunnen zeggen, van de

ontwikkelaar, maar daar krijgen we ook tegelijkertijd het onderhoud mee aangeboden. Dat wordt meegenomen in de onderhoudsplannen, de meerjarige onderhoudsplannen inderdaad. We krijgen een areaalvergroting, een accres, de gemeentekomsten uit het Gemeentefonds door de groei van het aantal inwoners. De teller staat nu op 57.098, zag ik van de week, zoiets, om en nabij. Dan wordt die onderhoudsplannen daarin meegenomen en vooral de onderhoudskosten. De vraag ten aanzien van de informatieplicht heb ik eerlijk gezegd niet helemaal begrepen, dus misschien dat u die zo meteen nog een keer kunt vertellen. Dan kom ik nu langzamerhand toch bij het verkeer. Dan start ik met het bouwverkeer. In eerste instantie is bedacht, de reguliere toegangsrouten op dit moment is natuurlijk over de Van Vredenburgweg west, dat is de variant wat toch vanavond vooral ter discussie staat. De eerste gedachte was dus ook om het bouwverkeer via die weg te laten verlopen, maar bouwverkeer is wel echt iets heel anders dan gewoon regulier verkeer qua zwaarte en qua frequentie en inderdaad ook qua tijden. Daarmee is, ook gezien de situatie die daar is – de trillingen, daar vroeg PvdA nog naar, ja, daar is zeker rekening mee gehouden – is daarom besloten om het bouwverkeer te laten verlopen wat je ook zou kunnen zien als de variant C. Dus achter het streekdierentehuis, maar niet via het Juliaalaantje, want dat past niet, maar via ijzeren platen, zal ik maar zeggen, die daar nog ... De exacte route moet nog worden bepaald, maar die dan tijdelijk in het park gelegd zullen worden als bouwroute, dus ergens tussen Blauwkapje en het streekdierentehuis. Dat ten aanzien van het bouwverkeer en dat was ook een van de tegemoetkomingen natuurlijk, en een vrij logische tegemoetkoming, richting alle betrokkenen in de buurt, zodat er zo min mogelijk last ontstaat en zo min mogelijk last ook – en daar vroeg geloof ik het Rijswijks Belang naar en de VVD – voor de bewoners van Westhoff, die dan met het bouwverkeer zo min mogelijk last hebben, en de rest van de bouw natuurlijk ook. Dan ten aanzien van het verkeer. Er zijn een aantal varianten opgesteld en daar is een multicriteria-analyse, zoals dat heet, op losgelaten. Dat waren varianten A tot en met E en dat heeft u waarschijnlijk allemaal gezien in het bijlagenboek, bijlage 18 is het. Het is het vijfde bijlagenboek, meen ik, op pagina 283, voor degenen die het er nu nog bij willen houden. Daar zijn analyses op gevoerd, er is buitengewoon serieus naar gekeken, ook omdat er individuele, directe gesprekken hebben plaatsgevonden met ambtenaren op die avonden en ik ben zelf ook nog een keer langs geweest bij mevrouw Watz en ook toegezegd dat we daar nog een keer heel serieus naar zouden kijken. Toen lag de optie die vanavond is aangedragen, of gisteren is aangedragen, overigens nog niet op tafel van het eenrichtingsverkeer, wat eigenlijk een combinatie gezien kan worden van oplossing A en oplossing C. Daar kom ik zo meteen op terug. Dus er is een multicriteria-analyse geweest, daar hebben we een bureau voor ingeschakeld, een serieus bureau. Er zijn een aantal dingen al gezegd over de verschillende omstandigheden en de tellingen, coronatijd, dat is daarop aangepast. Hoe zijn die tellingen geweest? Die tellingen zijn geweest niet voor de parkeerplaatsen aan de ingang bij de Van Vredenburgweg, maar na de parkeerplaats ter hoogte van de huizen, vooral van de bewoners die het vanavond betreft, om een realistisch beeld te krijgen van de verkeersdruk op dat punt. In die multicriteria-analyse die u dus uitgebreid toegelicht ziet in die bijlage 18, is geconcludeerd dat alle varianten kunnen. Dat is wel interessant eigenlijk om te weten dat alles mogelijk is, dus daar komt niet een doorslaggevend argument uit waarom de een niet zou kunnen en de ander wel zou kunnen. Dus daarom is het nodig om al die verschillende criteria in ogenschouw te nemen en dan komt het er toch ook nog op neer natuurlijk welke zwaarte, welk gewicht je aan welk criteria hangt. Dan heeft de gemeente, om het maar eens zo te zeggen, maar geadviseerd door het externe bureau, gewichten daaraan gekoppeld die het algemeen belang dienen. Maar ja, het spreekt voor zich natuurlijk dat als je daar een eenzijdig particulier belang in hebt, dat je mogelijk anders de gewichten op een andere manier over die multicriteria verdeelt. Dat is het lastige van zo'n analyse. Maar dat wordt zo objectief mogelijk gedaan en er zit weinig vooringenomenheid – daar moet u mij maar op vertrouwen, maar ik heb dat getoetst, zowel bij de projectontwikkelaar, bij de afdeling Verkeer en Vervoer en de adviseurs – weinig vooringenomenheid, want als er iets anders beter is, zou dat eruit komen. Geconcludeerd is dat deze route op A op deze punten het beste naar voren komt, ware het niet dat dat wel voor ...

De voorzitter: Kunt u naar een afronding gaan?

De heer Van de Laar: Ja. Ware het niet dat dat wel tot ervaren mogelijke overlast kan leiden, zoals die vanavond uitgebreid is besproken. Op de andere criteria, bijvoorbeeld en dan is het meest voor de hand liggend de B-optie, daar zijn niet alleen woningen, maar daar hebben we ook sprake met sportverenigingen en ook fietsende kinderen et cetera. Nou ja, dat is allemaal mee in ogenschouw genomen. Maar we willen zo veilig mogelijke situatie. Dan kom ik bij het hoofdstukje waar ik het mee dan wil afronden. Hoe gaan we die dan nou creëren en wat kunnen we de bewoners bieden? Dat is onder andere dus dat de situatie overzichtelijker wordt, dat het rustiger wordt op straat en dat er geparkeerde auto's, met name op het stuk waar inderdaad geen stoep is en de weg zeer versmald wordt, dat we die auto's daar weghalen. Maar je moet wel in de buurt kunnen parkeren, dus dan wordt er nu ontworpen aan een parkeerplek achter die huizen. Er is nog niet bedacht: hoe moet dat dan precies eruitzien en wie mag daar dan wel of niet parkeren? Maar we willen daar natuurlijk helemaal geen bestemmingsverkeer naartoe lokken, of voor wandelaars et cetera, dat er nog meer verkeer aantrekt, dus dat zou alleen voor bewoners kunnen zijn. Daarnaast willen we het vergunningparkeren voor de bewoners uitbreiden voor een stukje waar dat nog niet het geval is, dus dat ook het bestemmingsverkeer daar kleiner wordt. Op het moment dat die auto's weg zijn voor de huizen, dan sta je eigenlijk op het moment dat je de tuin uit stapt direct op straat. Dat is inderdaad een heel onplezierige, onveilige situatie, dus op verzoek ook van de bewoners die hebben gezegd: maak daar een stoep. Nou, daar wordt dus een stoep ingetekend. De straat wordt opgeknapt in die hele Landgoederenopknop en het bouwverkeer is omgelegd. Nu de laatste conclusie, want dat is toch wel een vraag die heel urgent hier ook boven ligt: de oplossing met de lus en het eenrichtingsverkeer, is die nou wel of niet meegenomen? Die zit niet in de multicriteria-analyse, maar het is eigenlijk een combinatie van A, want je komt aangereden via de westweg, dan ga je via die toegangsweg richting Hofstede en dan draai je de bocht om naar links tussen Blauwkapje en het streekdierentehuis over het Juliaalaantje. Daar zijn een aantal overwegingen en dat is dus dat laatste stuk, dat is eigenlijk de optie C. De optie C, namelijk de toegangsweg van de Huis te Landelaan ... Nee, wat zeg ik, zeg ik dat nou goed? In ieder geval, ja, de toegangsweg van de Huis te Landelaan. Dat betekent een extra aftakking vanaf de Huis te Landelaan, dat is nog niet eens het probleem, maar dat betekent, dat zijn dezelfde afwegingen in de multicriteria-analyse die daar van toepassing zijn waarmee die is afgefallen, die daarmee ook dit eenrichtingsverkeer is afgefallen. Daar laat ik het even bij, want ik denk dat dit nog wat vragen oproept, maar die kan ik mogelijk in tweede termijn beantwoorden, voorzitter.

De heer ...: Bij interruptie, voorzitter.

De voorzitter: Nee, dat doen we gewoon even in de tweede termijn, dat lijkt me makkelijker. Ja? Dan gaan we gewoon even een tweede termijn doen. Wie mag ik het woord geven? De heer Wit. Ik verzoek u wel om het kort en bondig te houden. De heer Wit.

De heer Wit: Voorzitter, dank u wel. Ik zal het trachten. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik ben nog niet overtuigd. Sowieso, ik heb begrepen dat de route die nu als de route C wordt bestempeld in het uiteindelijke plan ook moet fungeren als route voor de nooddiensten. Met andere woorden, er moet daar wel degelijk een route gecreëerd worden, is het dan niet toch mogelijk om serieuzer te kijken ook naar die lusvariant? Ik mis toch een beetje het verschil in de opties. Als we kijken naar de variant C en variant A, is het geloof ik, en we kijken naar het verschil. U zegt dan: hij komt als beste naar voren. Maar is dat verschil significant, of hebben we het over een minimaal percentage of een heel klein verschil? Want dan is misschien het criterium zorg van de bewoners wel doorslaggevend en zou daar meer gewicht aan toegekend moeten worden. Daarnaast geeft u nog iets interessants aan en dat had ik helemaal niet gezien in het stuk. Er wordt

een stoep ingetekend – of een trottoir noemen we dat – voor de bewoners die met de tuin direct grenzen aan de Van Vredenburgweg. Nou weet ik een en ander van openbare ruimte en volgens mij moet je je dan houden aan de CROW, dat betekent ook dat die stoep een bepaalde breedte moet hebben en een bepaalde toegankelijkheid moet hebben. Volgens mij is er dan helemaal geen mogelijkheid meer voor auto's om elkaar te passeren, dus is dit dan een veiligere situatie? Het zijn nog wel wat vragen, wethouder, ik hoop dat u daar in de tweede termijn nog antwoord op kan geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Dank. Dank voor alle antwoorden en de uitgebreide uitleg daarover. Ik hoor eigenlijk de wethouder twee dingen zeggen. Eén: alle varianten kunnen. Dat is in ieder geval mooi om te horen. Tegelijkertijd hoor ik genoemd worden dat dan optie A toch echt de doorslaggevende is en dat dan de optie die wordt aangedragen, de lus, een combinatie van A en C is. Maar in relatie met wat er eerst wordt gezegd dat eigenlijk alles kan, hoor ik nog niet de juiste argumenten om dan de oplossing van de lus, die dan zo wordt genoemd, om die dan aan te dragen in een volgende vergadering als serieuze optie. Wat zouden dan specifiek de argumenten zijn om die echt niet te doen? Want er wordt nu verwezen: die staan in het rapport. Dat snap ik, maar wat zijn dan de specifieke gevaren dat als wij een voorstel zouden doen om voor die optie te gaan, om dat dan niet te hoeven doen, volgens de wethouder? Die zou ik nog graag iets specifieker en concreter willen horen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even hier, aan deze kant niet meer. De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u wel, voorzitter, voor de beantwoording. Nogmaals, de zorg van de inwoners blijft in deze maatgevend. Wij moeten ook zorgvuldig omgaan met dit beleidsstuk. Ik hoor u zeggen over een aantal oplossingen of opties, optie A, en dat er ook bij één optie eenrichtingsverkeer niet is meegenomen en dat er ook tellingen hebben plaatsgevonden in de coronatijd op wellicht de verkeerde plaats. Mijns inziens is gewoon dat dit gewoon een bespreekstuk wordt, zodat wij veel meer diepgang kunnen krijgen om te kijken naar wat inderdaad het algemeen belang dient ten aanzien van de inwoners, want tot slot gaat het over de inwoners. Dankjewel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam.

De heer Stam: Dank, voorzitter, en ook dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik miste geloof nog de beantwoording op mijn vraag over de deelauto's in het plan en de Hely-hub. Misschien kunt u daar in de tweede termijn nog even op ingaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, ik heb een vraag gesteld over een variant om de woningen te ontsluiten via de Haagse kant en daar heb ik totaal geen reactie op gehad. Ik moet ook opmerken dat de bijlagen waar die varianten in beschreven worden in mijn stukken ontbreken. Ik heb ze niet gevonden. Ik kon alleen in een kolommetje bij de zienswijze daar iets uit afleiden en dat plaatje verkleind met een vergrootglas lezen. Maar los daarvan, ik heb gewoon een concrete vraag gesteld en dat lijkt mij ook een nog veel betere optie, eerlijk gezegd, dan de lusvariant waar je ook weer een deel van de Landgoederenzone wandelpad gaat vervangen door een autoweg. Waarom zouden we dat doen? Laten we met Den Haag om de tafel en het gewoon aan de achterkant ontsluiten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loof.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter, en dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Te beginnen, nog een van mijn vragen was – waar is die – over die informatieplicht. Zover ik begreep moeten makelaars de eerste kopers informeren met het feit dat op zaterdag en zondag wat drukker en luidruchtiger daar kan zijn. De vraag was of die eerste kopers ook die plicht hebben om dat bij eventuele tweede kopers, als zij hun huis gaan verkopen, ook door te geven. Met betrekking tot bouwoverlast nog de vraag of het eventueel mogelijk is dat die bouwers op andere tijdstippen beginnen in plaats van om zes uur 's ochtends en ook vroeg stoppen, misschien wat later, ook met zicht op de kwetsbare ouderen in de buurt. Met betrekking tot het verkeer zou ik graag nog een aantal van die, of u iets meer zou kunnen toelichten, die criteria waarin uiteindelijk die afweging voor het algemeen belang wordt gemaakt. Want dat vond ik wel een interessant punt, wat die criteria nou precies zijn. Want op basis daarvan is uiteindelijk die keuze gemaakt en ik zou daar graag iets meer zicht op willen hebben. U noemde al fietsers die daar gaan, maar ook de sportschool die op een andere plek dan ligt. Graag daar iets meer zicht op. Verder waren dat mijn vragen, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld dat de heer Wit mij de woorden uit de mond haalde over de ontsluiting, is het zo dat de wethouder heeft aangegeven dat optie B niet kan, want daar fietsen ook fietsers. Ik wil de wethouder erop wijzen dat dat al een tweerichtingsweg is en niet zoals de Van Vredenburgweg een eenrichtingsweg. Nou ja, inderdaad, een stoep maakt de weg niet breder in dit geval. Ik wil wel benoemd hebben dat voor Rijswijks Belang het belang van de inwoner vooropstaat en als daar niet goed naar gekeken worden, dan is dit plan sowieso voor ons een no go. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Braam.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst, daarom heb ik die vraag maar niet gesteld, wil ik aansluiten bij het CDA als het gaat om een ontsluiting aan de Haagse kant, uiteraard een serieuze optie. Maar ik wil zeker de wethouder meegeven, ik denk dat hij goed geluisterd heeft naar de raad en zeker ook naar de inwoners, er ligt gewoon een schitterend alternatief via die lusconstructie, die jammer genoeg niet in het onderzoek is meegenomen. Bijzonder spijtig, dus ik zou de wethouder mee willen geven: pak vooral die informatie op, doe er iets mee. Ik sluit zeker aan bij de heer Wit van GroenLinks als het gaat om de beperkingen die je creëert op het moment als je een voetpad gaat toevoegen daar in dat gebied, dan moet je je houden aan allerlei regels en dat beperkt zeker het tweerichtingsverkeer daar ter plekke. Dus ja, omarm dit, ga met de bewoners in gesprek en ga zeker ook in gesprek met de ondernemer – gezondheid – met de ondernemers daar ter plekke om te kijken voor een goede parkeervoorzieningen, zoals u ook net even in de beantwoording al zijdelings aangaf. Voorzitter, ik wil het graag hier in de tweede termijn bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de wethouder.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Ik zal beginnen met de vragen die ik in eerste termijn niet had beantwoord, onder andere van de ChristenUnie, waarvoor excuus dat ik u daar overgeslagen heb. De deelauto's en de mobi-hub inderdaad, die passen wij op een aantal plekken heel succesvol toe, vooral ook in gebieden waar de parkeernorm zeer onder druk staat binnen stedelijke gebieden. Daar is in dit plan niet voor gekozen vanwege het karakter van het project en de hoeveelheid gebruikers die daar ook zitten, samen met het type mensen die daar gaan wonen. Dus als we kijken bijvoorbeeld naar het Kesslerpark, waar we voor een jonge doelgroep gaan wonen waarvan we verwachten dat het autobezit heel laag is en een deelauto echt tot

succes zal leiden, daar passen we dat toe, omdat het deelautoconcept ook nog voor een deel bewezen moet worden. Dus dat is de reden daarvan. Ten aanzien van de variant, de ontsluitingsweg aan de Haagse kant. Die is meegenomen in de multicriteria-analyse, dat is optie D en dat vindt u terug in de stukken, nogmaals, ook in bijlage 18 van het bijlagenboek. Als je dan over optie C, wat gebeurt er nou ... De optie C, nogmaals, als het Julialaantje achter het streekdierentehuis een weg zou worden, of in ieder geval intensiever zoals die nu is. Als je gewoon een auto, ook daar gelden waarschijnlijk de CROW-normen, daar moet je dus gewoon een weg van maken. In de gedachte van de Landgoederenzone en het versterken van het cultuurhistorisch karakter en het nieuw inrichten van het Julianalaantje, is beoordeeld dat we van het Julialaantje zo weinig mogelijk in ieder geval een autoweg maken en voor ogen hebben dat dat vooral een wandelroute is. Dus daarmee valt die op die manier af. Dat is niet het enige criterium, in de multicriteria-analyse kunt u meerdere criteria zien, maar aantasting van het groen in zijn algemeenheid is ook een heel belangrijk element daar, waar we juist op die plek zoveel mogelijk groen en karakter willen behouden. Dan kom je op het doorslaggevende argument misschien wel waarom A goed past, is namelijk ...

De voorzitter: Interruptie door mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder praten over groen en het Julialaantje. Er wordt daar al een weg gemaakt, dus dat groen verdwijnt daar al. Dus ik zie de toegevoegde waarde van 'we moeten het groen behouden daar' niet zo. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dan hebben we misschien een andere visie op dat gebied. Maar de gedachte was in ieder geval om niet het Julialaantje zodanig te intensiveren. Er wordt inderdaad een bouwroute tijdelijk aangelegd, maar de gedachte bij optie C was in ieder geval niet om een autoweg door dat gebied te laten gaan. Als je dan kijkt naar: wat heeft ... Ik heb eerder gezegd, alle varianten kunnen, verkeerskundig. Als je ook nieuwe wegen gaat aanleggen, dan kan je dat zo inrichten dat het verkeerskundig kan. Dat bedoelde ik daarmee om aan te geven wat kan. Maar als je nou gaat kijken impact en ruimtelijke inpassing, dan is het gewoon mogelijk en heeft de variant A de minste ruimtelijke impact en dus ook de meeste kwaliteit voor het groen en dan is de zorg voor de inwoners daarmee staat bij ons ook bovenaan. Daarom nemen wij maatregelen om ook dat binnen de mogelijkheden die het aangeeft van de weg, binnen het bestemmingsplan van die weg en de hoeveelheid vervoersbewegingen die daar kunnen, gekeken naar de vervoersbewegingen die het tot 2030-2035 op gaat leveren, is dat gewoon mogelijk op die plek, mits we daar natuurlijk beter gaan inrichten. Ja, dat is uiteindelijk wat eruit is gekomen: dat stuk kan, mits we daar maatregelen voor nemen, met zorg voor de inwoners, waar heel serieus naar is gekeken en ook concreet iets mee is gedaan. Daarmee zou ik willen besluiten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik vermoed dat we dit stuk als bespreekstuk naar de raad gaan brengen en ik zeg daarbij expliciet dat als mensen wijzigingen op dat stuk willen, dat ze dan zelf met een initiatief moeten komen tot een amendement, want dat gaat niet vanzelf. Dus ik geef het u even mee. Dan sluiten wij hiermee agendapunt 13 af en dan wens ik de sprekers en alle mensen op de tribune die speciaal voor dit onderwerp zijn gekomen nog een hele fijne avond toe.

9. IB 22011 Ruimte voor binnensport Rijswijk

De voorzitter: Wij gaan over naar agendapunt 9, die is aangevraagd volgens mij door de fractie van Wij., dus ik kijk even die kant op. Ja? De heer Kaffa.

De heer Kaffa: Yes, dank u, voorzitter. Wij, Rijswijk heeft sport hoog in het vaandel staan en niet voor niets hebben wij er mede voor gezorgd dat De Altis gerealiseerd is de afgelopen periode. Het voelt ook een beetje vreemd aan dat we over te weinig binnensportruimtes beschikken in Rijswijk. Immers meldt de brief dat we het minimaal aantal zalen hebben voor de vraag die er is en dat we in de nabije toekomst een tekort hebben als we nu niet wat gaan doen. Hoe staat het ervoor met de plannen om bij de Steenvoordeschool een sportzaal neer te zetten? Er staat in de brief uit 25 januari dat het onderzoek gaande is. Waar of wanneer kunnen wij de resultaten zien, en hoe zijn we tot de locatie van de Steenvoordeschool gekomen? September gaan alle binnensportseizoenen weer van start – mocht corona uiteraard niet meer de kop op steken – en zal het waarschijnlijk drukker dan ooit gaan worden, daarom lijkt het me goed om enigszins vaart te maken met de planvorming, zodat we een afgewogen beslissing kunnen maken. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Is er iemand anders vanuit het forum die hierover het woord wil voeren? De heer Van Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. En dan zal ik hem voor de komende vier jaar ook zeggen: ik ben niet zo chique dat er Van voor mag staan, helaas. Ja, sporten. De meesten weten wel, sport in Rijswijk gaat me aan het hart, dus ik schrok eigenlijk een beetje van de tussenpauze van de brief met oplossingen en mogelijkheden voor de toekomst en ruimtetekort. Daar staat letterlijk: “In augustus 2018 opgeleverde rapport Ruimte voor de sport in Rijswijk wordt op basis van het demografisch verloop aangegeven dat er tekort bestaat aan zaalruimte.” Het is 2022. Ik wil een compliment geven aan alle sportverenigingen in Rijswijk die in de coronatijd geen ledenverlies of zelfs ledengroei hebben gehad. Ik kan jullie zelfs vertellen dat 2018, dat dit al sinds 2015 is. Beter Voor Rijswijk is ook dan van mening dat er een sporthal staat hier niet ver vandaan waar alles nog in zit en die op korte termijn kunnen beginnen om te starten. Dan wordt er gezegd: er is geen tekort. Nee, dat komt omdat sportverenigingen samenwerken. Dat heeft ook maar gebleken de afgelopen jaren en tijdens corona. De dichtheid met de sporthallen in Rijswijk in het laatste onderzoek lag tussen de 90 en 94 procent dichtheid. Daar kan menig gemeente nog een voorbeeld aan nemen. Er zijn clubs die minder zijn gaan trainen, jeugdtrainingen die van vijf kwartier naar een uur zijn gezet. Er zijn verenigingen die buiten Rijswijk zijn gaan trainen. De wedstrijden die op zaterdag niet gespeeld kunnen worden en doordeweeks moeten gespeeld worden, waardoor er dus weer minder trainingscapaciteit is. Een Marimbahal die je dan open zou gooien voor alleen sportverenigingen, maar laatst bij de Muziekbuurt waar ik samen met mijn vorige collega was, de wijkvereniging die eigenlijk aangeeft dat ze de Marimbahal ook missen. Waarom? Omdat aan de overkant waar ze nu moeten zitten bij de Brede School ze overdag niet terecht kunnen, omdat dan de school is. Nou, ik zou zeggen, dit zijn twee vliegen in één klap. De wijkvereniging kan terug naar het wijkgebouw onder de Marimbahal, omdat zij in de toekomst uit het wijkgebouw van Welzijn Rijswijk nu daar weg moeten, omdat daar nieuwbouw komt. Dus mijn vraag aan de wethouder is: zou er op korte termijn – en korte termijn bij sportverenigingen is natuurlijk al september, oktober – al gebruik kunnen worden gemaakt van de Marimbahal? En mijn tweede vraag aan de wethouder is: zou u in overleg met de wethouder Welzijn kunnen praten en de wijkvereniging van de Marimbahal om daar ook terug te keren? Dit was het voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank. Dan zag ik de heer Geleijnse, geloof ik.

De heer Geleijnse: Klopt, voorzitter, dank. Wat een hartstochtelijke pleidooien van de twee voorgaande sprekers, hartstikke mooi. Mijn fractie wilde eigenlijk alleen nog even kort terugkomen op de passage als het gaat om het zwembad. We hebben daar natuurlijk hard voor gevochten om dat open te houden. Dat is niet gelukt, Florence had nou eenmaal andere plannen met dat plekje. Waar we ons wel een beetje toch zorgen

over maken, en ik wil het gewoon maar vragen aan het college, over de wachtlijsten, in het bijzonder voor de zwemlessen voor de kinderen die gewoon wat kwetsbaarder zijn en graag in kleine groepen leren zwemmen, dat is toch erg belangrijk. In de brief wordt nog gesproken over bestuurlijk regionaal onderzoek en ambtelijk en ik wilde graag weten: hoe staat het daarmee? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn al jaren met sport bezig en het doet ons deugd dat dit eindelijk op de agenda staat. Want in dat onderzoek werd inderdaad aangetoond dat we te weinig sportaccommodaties hebben in Rijswijk, dus het doet ons deugd dat ook het onderzoek wordt door de verenigingen gedaan wordt, dat ook door de coronatijd waarin heel veel gemeentes eigenlijk de sportaantallen bij deelnemers alleen maar dalende was, dat dat in Rijswijk niet het geval is. Als we dan kijken dat we RijswijkBuiten ook nog een potentieel aan nieuwe bewegers en sporters gaan krijgen en dat bewegen nog steeds hoog in het vaandel staat van de gemeente, is het belangrijk dat we goede accommodaties hebben. Maar er zit wel een aantal kanttekeningen aan. Ik vind de Marimbahal, naast dat er misschien een accommodatie zou kunnen worden, ook een heel mooi gebouw, dus wat dat betreft streelt het mijn ego om te zeggen: laten we die openhouden. Maar we zijn nog met een aantal andere plannen bezig. Ik hoorde aan mijn linkerkant al over de Steenvoordeschool. Nou, volgens mij is dat plan al door dat dat geen gymnastieklokaal wordt, maar sportzaal voor extra 1 miljoen euro. Dus dat is de eerste besteding die we doen. Daarnaast is natuurlijk de vraag, als we de Marimbahal openhouden, wat anderhalf miljoen kost, duurzaamheidsacties 3 tot 4 miljoen. Dat is een behoorlijke som, maar als we hem daar tien jaar mee open zouden kunnen houden, zou dat een idee kunnen zijn. Maar wat ik een beetje mis is, en dat heb ik al eerder aangekondigd, als we het over RijswijkBuiten hebben dat daar zoveel mensen komen wonen, dat we daar niks gaan doen. Daar komt een nieuwe school, is al een nieuwe school, vergeten. Er komt nog een nieuwe school, maar laten we hem nu dan gewoon meenemen in de visie in de toekomst en strategisch kijken hoe we daar de volgende school die daar opengaat, dat we daar geen gymnastieklokaal, maar ook een sportzaal neerzetten. Want daar wonen al die mensen, laten we dat dan ook in de omgeving doen, dat zou een mooie bouwlocatie zijn om geen gymnastieklokaal, maar ook een sportzaal daar te faciliteren. Ik hoor ook over toekomstplannen om nog een vierde school ergens te openen. Nou, daar zou dan een sportzaal, als overheveling naar de toekomst toe, van een gymnastieklokaal naar een sportzaal kunnen maken. Dat betekent niet dat de Marimbahal wel of niet open moet, maar waar we wel rekening mee moeten houden is dat we moeten kijken hoe we die 24 uur exploitatie voor elkaar krijgen. Want de Marimbahal kan niet gaan draaien alleen op avondverhuur, overdag moeten er gewoon scholen in zitten. Als die er niet in zitten en alleen een vereniging van Welzijn Rijswijk gaan we het daar niet mee redden, daar gaan we het niet mee rond krijgen. Dus je moet wel kijken: hoe kunnen we dat gebouw ook overdag exploiteren? Zodat we ook het geld wat we erin steken uiteindelijk wel uit gaan krijgen. Want anders kan je beter voorstellen om het niet te doen en om een aantal andere sportzalen die naast scholen liggen – zoals ik eigenlijk voorstel – om die één, door het onderwijs te laten gebruiken, en in de avonden door sportverenigingen. Dan heb je ook misschien je visie voor de toekomst. Nou, als me dat niet duidelijk is, ben ik wel benieuwd hoe we dat gaan aanpakken. Dat is mijn vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. O, dan zie ik nog wel extra mensen erbij komen. Is dat nodig?

Mevrouw Van Maarseveen: Ja.

De voorzitter: Oké. Nou, heel kort dan. Aan het begin maak ik een rondje om te vragen wie het woord wil en daarbij heb ik zowel de heer Weterings als u niet gezien. Maar gaat uw gang.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het heel kort houden, want er zijn hiervoor al prachtige woorden gesproken door mijn voorgangers over het belang van sport. Ik heb een paar vragen met betrekking tot De Altis. Ik ben nieuwsgierig of nu de volledige capaciteit van De Altis gebruikt wordt en of die QR-code die genoemd wordt, of dat ook daadwerkelijk echt werkt en of de scholen daar blij mee zijn, en of de aanloopproblemen van De Altis nu volledig zijn opgelost. De voorgangers hadden al gevraagd of de sportzaalcapaciteit berekend is voor nu en in de toekomst en of er inderdaad ook rekening gehouden wordt met nieuwe bewoners, zowel in Rijswijk, maar ook in Den Haag. Want ik neem aan dat mensen die aan de Binckhorst gaan wonen ook waarschijnlijk in Rijswijk gaan sporten. Dat was het eigenlijk. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter, voor deze termijn. Waar heer Van Nunnikhoven zich hard maakte voor de Marimbahal, zou ik graag een pleidooi – en ik zal proberen het kort te houden – te willen doen voor de Van Zweedenzaal. Ook de Van Zweedenzaal heeft een multifunctionele functie gehad waarin ook sportverenigingen, maar ook kinderen van de scholen van het Rembrandtkwartier grondig en gretig gebruik van hebben gemaakt. De rioleringen liggen er al, de parkeerplaatsen liggen er al, je kan er parkeren. Waar Rijswijks Belang zich vooral het meeste zorgen om maakt is nog steeds de veiligheid van heel veel kleine kinderen, die continu die drukke weg naar De Altis moeten oversteken. We hebben u op 06-10-2020 hiervoor een motie aangeboden en die is toen ook in stemming gebracht en die heeft het toen gered. Die motie heette ‘Denk aan onze kinderen’, waarin wij u verzochten om te onderzoeken wat het kost om de Van Zweedenzaal te renoveren. U heeft uiteindelijk gezegd: dat kost in ieder geval 1 miljoen voor de komende tien jaar. Waar wij nog geen antwoord op hebben gekregen is dat u een bewegingsonderwijsfaciliteit in de vorm van een gymzaal zou realiseren pal naast de vier scholen op de Jacob van Offwegenlaan, op het braakliggende terrein van de oude brandweerkazerne. Dus daar zou ik graag nog een offertetje voor willen zien wat het daar kost om in ieder geval een gymzaal te plaatsen. Voorzitter, als laatste wordt er gesproken in die brief dat er wel is gewerkt aan een oversteeksysteem dat de kinderen veilig kunnen oversteken van het Rembrandtkwartier naar De Altis toe en daarmee zijn de verkeerslichten afgesteld. Dat klopt, daar zijn we ook heel erg blij mee. Mijn vraag is, er zou ook een QR-code gebruikt kunnen worden om een stoplicht langer – of, een verkeerslicht, stoplicht – langer op groen te houden, zodat de kleine kinderen kunnen oversteken. Dat systeem werkt niet op een iPhone of op andere Apple-apparaten, is dat inmiddels verholpen? Voorzitter, ter afronding zou ik wel willen melden dat er bij het oversteken van het Rembrandtkwartier naar De Altis toe al een aantal bijna-ongelukken zijn gebeurd door spelende kinderen. Daardoor zijn er al wel door de school wat straffen uitgedeeld aan kinderen die dus niet genoeg tempo maakten, of met elkaar aan het spelen waren, maar het is daar eigenlijk wachten op het eerste ongeluk. Dan zitten we hier dadelijk weer met zijn allen om weer als het kalf verdrongen is met zijn allen de put te dempen. Dus een dringend beroep om toch ook de Van Zweedenzaal een facelift te geven van die 1 miljoen euro voor de komende tien jaar, zodat in ieder geval de kleine kinderen daar kunnen gaan gymmen. Dan kan je vragen: ja, de kosten en de baten. Een kinderleven, dat valt niet te vergelijken met geld, dat is onbetaalbaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de wethouder, mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. Wat een vragen bij een raadsinformatiebrief. Ik als waarnemend wethouder Sport mag deze vragen beantwoorden en dat doe ik ook graag. Ik begin daarbij bij de heer Kaffa, die mij gevraagd heeft: hoe staat het ervoor met de sporthal die gebouwd zou gaan worden bij de Steenvoordeschool? Of, de nieuwe gymzaal, dat wordt een sporthal. Ik hoop dat eenieder van u de eerste

halfjaarsrapportage goed gelezen heeft, want daar stond het krediet namelijk in opgenomen van deze sporthal, dus dit gaat door. Het gaat door, de sporthal wordt gerealiseerd bij de Steenvoordeschool. Als u mij nu data's gaat vragen, dan ga ik u bij deze alvast aangeven: die weet ik niet. Als u die echt van mij wil weten, dan moet ik dat dieper navragen wanneer dan de planning van de bouw daarvan is. Voorzitter, er zijn mij heel veel vragen gesteld, allereerst zal ik proberen alles van de eerste termijn mee te nemen. Het CDA vroeg mij, die geeft zorgen aan voor de wachtlijsten. Die hebben we vaker besproken in deze Rijswijkse raad en ons zwembadwater, om het zo maar te noemen, dat is voldoende water voor onze Rijswijkse kinderen. We hebben alleen niet een hek om Rijswijk heen staan en dat betekent dat aangezien Den Haag en andere randgemeenten wellicht tekort aan zwemwater hebben, dat wij de Haagse kinderen hier ook zwemles geven, want die worden niet geweigerd omdat zij een postcode hebben die in Den Haag ligt. Dus er wordt geen postcodebeleid of iets dergelijks gevoerd, als een kind wordt aangemeld, dan mag dat kind op de wachtlijst en zodra die aan de beurt is, wordt die voorzien van zwemles. U vraagt aan mij, het regionaal overleg ambtelijk en bestuurlijk. Dat heb ik aangegeven in de brief dat dat opgepakt wordt. Ik heb nog geen bestuurlijk overleg gehad als het gaat om sport. Ik hoop dat dat spoedig gebeurt zodra strakjes alle colleges in onze omliggende gemeenten geïnstalleerd zijn en we weten wie de wethouders Sport zijn, dat we dat kunnen gaan oppakken. En zeker in deze regio, omdat we ook hier zien dat we er eigenlijk last van gaan krijgen. Nou is er door D66 nog gevraagd: wat gaan we nou doen in RijswijkBuiten? In RijswijkBuiten staat in die zin inderdaad een school ingetekend in Pasgeld. Ik durf het hier bijna niet te zeggen, de woorden Pasgeld in mijn mond te nemen. Maar daar staat een school bij ingetekend en die school gaan we niet opleveren met een gymzaal, maar die gaan we opleveren met een sporthal, zodat daar ook inderdaad door omwonenden gebruik van gemaakt kan worden. En ja, GroenLinks – excuus, ik ben even uw naam vergeten van de inspreker – de volledige capaciteit van De Altis is bereikt. Er wordt momenteel, is mij in ieder geval ten gehore gekomen dat de QR-code waar u naar vroeg naar tevredenheid is nu, dat gaat naar tevredenheid. U vraagt: is er rekening gehouden met de groeicapaciteit van nieuwe bewoners van Rijswijk? Nou, dat wordt dan weer opgevangen door de bouw van een nieuwe sporthal en we kijken nu, zoals we hebben aangegeven, als er gymzalen gerenoveerd dan wel nieuw gebouwd moeten worden, dat we in plaats van gymzaal direct kijken of het niet handiger is om dat wat robuuster aan te pakken en direct een sporthal neer te zetten. De Android en Apple, dat verschil, of dat al is opgelost. Dat weet ik niet, dat zou ik na moeten vragen. Wat ik wel kan aangeven, wat mijnheer Weterings ook aangaf, dan krijgen kinderen straf als ze onderweg naar gym lopen. De kleine kindjes gymmen nog steeds op school, dus de groepen 1, 2, 3 en volgens mij zelfs 4 gymt nog op school. Als ik dan even snel tel, dan ben je volgens mij 8 of 9 jaar als je de volgende klas in gaat en ik ga ervan uit dat je dan wel een beetje kan luisteren en als dan de juffrouw vraagt of jij gewoon in de rij wil lopen, dat je dat moet doen. Nou ben ik het met u eens dat ik absoluut niet op mijn kerfstok wil hebben dat we een ongeluk krijgen waar een kind bij betrokken is, maar voor de kleine kinderen is het ondervangen dat het op de scholen gebeurt in de gymzaal en de grotere kinderen, die gaan bij De Altis naar de gym. Dus, nou ja, nogmaals, ik hoop dat die ... Ik snap het, kinderen zijn beweeglijk en die springen alle kanten op, die van mij ook. Ik hoop dat als die daar op school moet in die regio en hij moet naar De Altis toe, dat hij luistert naar de juffrouw, want anders krijgen we hele vervelende en nare situaties. Dan heb ik nog een paar vragen openstaan, voorzitter, en ik probeer hem snel af te ronden, van Beter Voor Rijswijk, de Marimbahal. Nee, die kan niet op korte termijn, want de Marimbahal is tot op heden gehuurd tot het einde van het jaar door de GGD als zijnde locatie die zij daar gebruiken voor de coronacrisis en ze hebben daar ook nog een optie tot verlenging. Ik hoop niet dat die verlenging nodig is, maar dat denk ik dat ik dat met u allemaal hoop, want dan zitten we weer in een coronacrisis en daar heb ik niet zoveel trek in. U heeft mij gevraagd of we in overleg willen treden – of als ik dat ben, als wethouder Sport, dat moet nog maar blijken – maar of er dan overleg kan plaatsvinden tussen de wethouder Sport en de wethouder Welzijn. Nou ja, dat doen we, we proberen zoveel mogelijk integraal werken, dus dat zal absoluut zo zijn. U geeft aan dat het belangrijk is dat de bewonersorganisatie Muziekbuilt onder andere weer een plekje krijgt waar zij zich

thuis voelen, waar zij hun ding kunnen doen. Ik vind het knap dat u daar een lans voor breekt, ik gun dat iedere bewonersorganisatie, dus dat is absoluut belangrijk. U heeft volgens mij ook nog gevraagd waar we dan een sporthal zouden willen realiseren als we dat zouden doen, of een nieuwe sporthal. Dat zou zijn aan de kant van de A4, RijswijkBuiten/Pasgeld, wat ik net al aangaf, dat zal in de vorm zijn van zo'n sporthal. Voorzitter, ik probeer even mijn vragen door te kijken snel, maar ik zal vast iets vergeten zijn. Excuses daarvoor, en dat hoor ik graag in tweede termijn.

De voorzitter: Is er behoefte aan een tweede termijn? Ja, de heer Kaffa als eerste.

De heer Kaffa: Voorzitter, ik zal meteen even vragen of de waarnemend wethouder schriftelijk kan terugkomen op de eventuele data van de opening van, laat ik het even noemen, Steenvoordezaal.

De voorzitter: Ik zag verder nog vingers aan de andere kant. De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank. Toch de zorgen. Groep 1, 2, 3 en 4 zal ongetwijfeld van het hele kleine zaaltje gebruikmaken, maar groep 5, 6 en 7, die spelen ook nog met knuffels en die delen Pokémonkaarten. Hoever strekt de leeftijd van een kind? Ik vind 8, 9 of 10 jaar zijn nog heel erg afgeleid en pas rond de 12, 13, 14 jaar ga je pas een beetje luisteren. Of gaat dan een kind van 9 jaar in het gareel lopen? Ik denk het niet namelijk. Maar goed, voorzitter, de vraag was, dat ook in de motie stond, om op de locatie van de oude brandweerkazerne nog een gymzaal te realiseren. Ik heb daar nog geen antwoord op gekregen. En u zou volgens mij uitzoeken of op een iPhone of andere apparaten van Apple ook het systeem gaat werken. Op wat voor termijn kan ik dat van u horen? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter, en dank, wethouder, voor de beantwoording. Ik wil eigenlijk ook reageren op een aantal collega's hier en op de wethouder. De Steenvoordeschool, het is een heel leuk idee. Alleen, met alle respect, het is oplossing voor de trainingen. De wedstrijden gaat niet in zo'n school, is vaak doordeweeks, zit niet iets in van een drankje en een hapje en na corona is wel gebleken hoe sociale cohesie, hoe belangrijk dat is, clubgevoel. We zijn aan het groeien in Rijswijk, dat zie je met de sportverenigingen ook. Dus komt er bij de Steenvoordeschool ook iets van een horecagedeelte, schoolkantine? Er werd ook gevraagd: de Marimbahal, die moet overdag ook gevuld zijn. Nou heb ik zelf toentertijd die vraag gekregen, maar 10 maart vroeg het Vredenburg College aan mij hoe het kon dat het Mondriaan in De Schilp zat en hun er niet bij konden. Dus in plaats van toe zitten kijken, kunnen we misschien ook contact opnemen met het Mondriaan College of zij nog een plekje zoeken. En wat vooral bij mij ... We zijn een stad, een hele grote stad zijn we aan het worden en dan doe ik vandaag een rondje langs de velden en dan zie ik dat Loko – voor de mensen, dat is de basketbalvereniging – die traint in de Sportcampus en in 't Zandje op maandag en dinsdag. Refleks heeft mindere tijden, dat is de korfbalvereniging, die doet minder lang trainen en die zoekt op zaterdag nog plek. RHC heeft een nieuw complex gehad, dus de wachtlijsten gaan daar eraf en die waren nu al op zoek naar meer zaalruimte. En Inter is ook vanaf september op zoek naar één avond extra trainen, terwijl die ook in De Altis zitten. Na corona is er een tendens bij heel veel ouders, die ook korfballen – of, sporten, dus niet alleen korfballen, maar ook volleyballen – dat alle competities richting de zaterdag gaan. Dus op zondag hebben we best wel plek, maar op zaterdag ... En teams in gymzaaltjes gooien, dan zijn we onze eigen verenigingen aan het kapotmaken en dat denk ik dat geen goed teken is.

De voorzitter: Kunt u afronden?

De heer Nunnikhoven: Dus mijn vraag aan de wethouder is of er ook een drink- en eetgelegenheid komt bij die gymzaaltjes, en anders stel ik voor dat vanaf 1 januari de GGD uit de Marimbahal gaat.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dankjewel. Net hoorde ik mezelf heel hard, nu hoor ik mezelf bijna niet, maar goed, ik hoop dat u mij hoort. Om op de laatste vraag van de heer Nunnikhoven in te gaan of er ook kantines komen bij die sporthallen. Ja, volgens mij niet, maar dat weet ik niet zeker. Ik zeg u toe dat ik daar een officieel antwoord nog naar u toestuur. En fijn om te horen dat het met de sport zo fantastisch goed gaat in Rijswijk. Daar moeten we zeker trots op zijn. De heer Weterings geeft aan dat kinderen van acht en negen jaar nog van alles doen en nog niet zo goed luisteren. Nou, dat is een waardeoordeel, daar ga ik voor de rest niks van vinden. De scholen geven zelf bij ons en bij de gemeente aan dat ze het veilig genoeg vinden met deze groepen om naar De Altis toe te lopen. U zal dat vast en zeker verifiëren, want daar ken ik u goed genoeg voor, dus ik hoop dat ze dan u hetzelfde antwoord geven als mij, anders gaan we samen. U vraagt mij van die Android en Apple, wanneer weet ik dat? Nou, daar durf ik geen datum aan vast te hangen, maar ik probeer dat zo snel mogelijk te achterhalen. Dus ik zeg u toe dat ik dat zo snel mogelijk doe, dus die kan op de lijst van toezeggingen. De heer Kaffa heeft mij gevraagd data, of ik die toezegging ook wil doen voor de Steenvoordeschool, wanneer dat dan gebouwd gaat worden. Daar ga ik ook achteraan, die zeg ik u ook toe, dus die mag ook op de toezeggingenlijst. De oude brandweerkazerne, dat is inderdaad, dat heeft in een motie gestaan. Ik moet u zeggen dat ik daar vandaag geen antwoord op heb, dat weet ik gewoon niet of we daar wel of niet wat kunnen doen. Volgens mij staat die nergens in de boeken, dus ik ga ervan uit dat daar niks mee gaat gebeuren, in die zin dat de brandweerkazerne gesloopt gaat worden en dat daar een project op de rol staat, maar dat moet ik zelf intern ook nakijken bij de stadsontwikkeling, gebiedsontwikkeling et cetera.

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, ik zal het heel kort en bondig houden. In de IB-brief worden er twee bedragen genoemd, eentje van een miljoen voor de Van Zweedenzaal en eentje van anderhalf miljoen voor de Marimbahal. Geeft u hiermee aan dat bij een meerderheid van de raad deze twee hallen kunnen worden opgeknapt? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ja, dat is voor mij heel lastig te beantwoorden. Maar goed, wij hebben in die zin inzage gegeven over hoeveel het kost om die sporthallen die er nu nog staan, of hoe je het noemen wilt, de Van Zweedenzaal en de Marimbahal, wat het zou kosten om die te renoveren en voor welk tijdsbestek. Als de raad zegt ... De raad is het hoogste orgaan. Dat is het enigste wat ik daarover terug wil zeggen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Weterings: Ik beschouw het als een ja. Dank u wel.

De voorzitter: Dat weet ik niet of dat zo is, maar goed. Dan sluiten we hierbij dit agendapunt af. Ik geef heel even mee dat wij nog zes agendapunten plus een vragenuur te gaan hebben, dus wij koersen momenteel op kwart voor één vanavond, vannacht eigenlijk. De subtekst daarvan is: probeer de inbreng bij de volgende agendapunten zo kort en bondig mogelijk te houden.

10. IB 22017 Rijswijkse Inclusie Agenda

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 10, 'Rijswijkse Inclusie Agenda'. Die was aangevraagd volgens mij door Rijswijks Belang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen het redelijk kort te houden, ik heb vier kantjes voorbereid thuis. Nee. Ik had wel wethouder Besteman eigenlijk verwacht. Ik begrijp dat zij niet aanwezig is, dus ik hoop dat ik met een van de andere wethouders een potje kan sparren.

De voorzitter: Mevrouw Besteman is ziek.

Mevrouw Koegler Böhm: Ja. Ah, mevrouw Bentvelzen, dat is mooi. De voorliggende Inclusie Agenda is gekoppeld aan het VN-verdrag 'Rechten voor mensen met een handicap' en dat dateert uit 2016. We zijn nu zes jaar verder en als ik dan kijk op bladzijde 15, de bijlage 2, 'Overzicht van input van ervaringsdeskundigen en inwoners', dan zijn we nog niet waar we moeten zijn in Rijswijk als het gaat om een inclusieve samenleving. Er wordt vaak pas geacteerd nadat signalen van inwoners met een beperking ontvangen zijn en dat is wat ons betreft een gemiste kans. Zoals bijvoorbeeld bij de herinrichting van het Bogaardplein, daar zijn nu wel maatregelen genomen, maar daar waren wel eerst signalen van de inwoners nodig dat het niet meegenomen was. Maar ook als we bijvoorbeeld kijken naar het slecht onderhouden straatwerk, waar eerst een melding gedaan moet worden voordat het verholpen kan worden. Volgens Rijswijks Belang kan dat nog wel anders en is een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen ook een samenleving waarin mensen volwaardig kunnen participeren. Als we dan kijken naar de Inclusie Agenda, dan wordt er een breed aanbod van activiteiten benoemd waarop we als gemeente al actief zijn en er worden ook zeker mooie stappen gezet, zeker waar het gaat om bijvoorbeeld de klankbordgroep van inwoners met een beperking die wordt aangetrokken. Hele waardevolle tips die we daarvan krijgen en ideeën, dus dat vinden we zeker een goede ontwikkeling. Ook als we kijken naar de ambitie van het college dat inclusie als vanzelfsprekendheid meegenomen moet worden in de ontwikkeling van beleid, dan vinden wij dat een prima ambitie, maar wat Rijswijks Belang betreft liggen daar nog wel kansen. We lezen vooral dat medewerkers trainingen gaan volgen en dat het management een sessie gaat bijwonen over inclusiviteit, maar wij zouden die veranderingen ook van binnenuit in het ambtelijke orgaan willen zien en dat betekent eigenlijk gewoon heel simpel meer medewerkers met een beperking aan gaan trekken. Vele organisaties gingen u al voor, ook overheden. Zo zijn er bijvoorbeeld koffiecorners waar je in gebarentaal je koffie moet bestellen en dan word je geholpen met medewerkers met een auditieve beperking. Nou, wat ons betreft zijn dat gewoon echt mooie voorbeelden om gewoon van binnenuit inclusiever te worden. Als we dan bijvoorbeeld kijken naar een vacature beleidscoördinator openbare ruimte die momenteel openstaat voor Rijswijk, dan zou juist een medewerker met een beperking die ervaring heeft met de knelpunten rondom toegankelijkheid daar echt het verschil kunnen maken. Dus we willen eigenlijk aan het college vragen of zij mogelijkheden zien om meer medewerkers met een beperking aan te trekken en we zijn ook wel benieuwd hoeveel medewerkers met een beperking het ambtelijk apparaat momenteel heeft. Daarnaast willen we ook graag aandacht vragen voor de mate en de snelheid waarin we als gemeente inclusiviteit faciliteren. Faciliteren is opportuun wil je een inclusieve samenleving kunnen zijn en als we dan kijken naar het station, waar sinds augustus 2021 de roltrappen het niet doen, ook de liften hebben het een hele tijd niet gedaan. Dat gaan we nu in november wel oplossen, maar dat is vijftien maanden later. Als we dan kijken naar de ov-haltes, een alternatief voor het station, het merendeel van onze haltes zijn niet toegankelijk voor mensen die mindervalide zijn. Dan denken we: ja, we kunnen in een Inclusie Agenda mooie woorden opschrijven, maar het begint bij faciliteren. Dan vinden wij vijftien maanden wel erg lang. Als we naar de Inclusie Agenda kijken, zien we die prioriteit niet

terugkomen, dus graag een toelichting van het college hoe zij dit zien en hoe we dit in het vervolg beter gaan oppakken, sneller. Dan staat ook in de Inclusie Agenda benoemd dat de najaarskermis in 2021 prikkelvrij was. Nou, dat was een heel mooi initiatief, daar waren een heleboel ouders en kinderen echt heel erg blij mee, maar volgens de afgelopen kermis was er geen prikkelvrije kermis. We hebben daar wat contact over gehad vanuit Rijswijks Belang en informeel ook wel de toezegging gekregen dat voortaan de kermis prikkelvrij zou zijn. Die informele toezegging kwam van mevrouw Besteman, maar die hebben we alleen op mail, die zou ik graag ook formeel terug willen zien, die toezegging. Dan tenslotte, voorzitter, wat Rijswijks Belang opvalt is dat we als gemeente inclusiviteit willen bevorderen door bepaalde groepen veelvuldig in de schijnwerpers te zetten. Inclusiviteit bereiken we wat Rijswijks Belang betreft niet door steeds maar de aandacht op die speciale groepen te richten in campagnes, maar juist door basisvoorzieningen te faciliteren en normaal te gaan maken wat nu nog steeds bijzonder is.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb al wel wat weg kunnen strepen in mijn tekstje, dat is alleen maar mooi. Ongeveer een op de tien mensen in Nederland heeft een beperking die invloed heeft op het dagelijks leven. Mensen met een beperking ondervinden regelmatig dat gebouwen, toiletten, websites, of winkels niet toegankelijk zijn en dat geldt ook zeker voor Rijswijk. Eigenlijk is de vraag: is er iemand van, of moeten de ambtenaren het erbij gaan doen? Is er iemand van, dat moet ik zo zeggen, of er is iemand die dat erbij moet gaan doen? Dan heb ik het over de ambtenaren, want er staat eigenlijk niet in hoe we dit gaan verwezenlijken. Wordt er een ambtenaar ingesteld, komt er een coördinator die dit gaat uitvoeren, en hoe gaan we dat bijhouden wat er uitgevoerd is in het kader van de evaluatie? Daarnaast staan er nogal wat doelstellingen die uitgevoerd moeten worden en die we moeten gaan evalueren. Wat gaan we er dan mee doen het jaar erop? Want dat is natuurlijk wel heel belangrijk, hoe gaan we dan daar een vervolg mee maken? We kunnen snel resultaat boeken met de quick wins en die zie ik ook in deze notitie zeker terug, maar om andere zaken te verwezenlijken hebben we wel een budget nodig en dat moet van de welzijnsbegroting komen. Dus ik ben benieuwd hoeveel geld hier geïnvesteerd wordt, één voor die ambtenaren, maar ook om dit plan verder uit te rollen. Want dat zie ik eigenlijk hier niet in staan en dat is wel nodig om de volgende stappen te blijven maken van dit belangrijke onderwerp. Ik noem nog enkele belangrijke punten die er nog niet in staan. We zouden bijvoorbeeld de Kieswet kunnen gebruiken bij het toegankelijk maken van stembureaus. Daar zijn ook financiën voor, dus daar zouden we uit kunnen putten en die zie ik hier nog niet in terug. Verbeteren van de bewegwijzering. We zijn al jaren bezig om de toiletten hier in Rijswijk, om daar bewegwijzering op te krijgen en ook meer openbare toiletten te creëren. Ik denk dat dat zeker noodzakelijk is en daar zouden we hier een begin mee kunnen maken. Onze website, de raad zelf, is belangrijk voor doven en slechthorenden om die ook aanwezig te kunnen laten zijn en om mee te laten doen. Dat is nog steeds niet het geval. Het aanpakken van laaggeletterdheid hebben we onlangs in deze raad besproken, maar gebruik als gemeente heldere taal en voeg ook bijvoorbeeld de voorleesfunctie op onze website toe. Nou hoor ik dat onze website aangepast gaat worden, nou, dat zou een mooi begin zijn dat mensen ook kunnen horen wat er staat, zodat ze kunnen luisteren in plaats van kunnen lezen en dat zou voor heel veel mensen al een uitkomst kunnen zijn.

De voorzitter: Kunt u afronden?

De heer Veerman: Ja. De laatste die ik heb, het inrichten van een inclusiepanel – dat hoorde ik mijn ook al zeggen – is heel erg belangrijk en daar moeten we zeker ook mee beginnen. Daarnaast is het goed om ruimtelijke ordening bij nieuwe projecten mee te nemen. In sommige gemeenten wordt een inclusiviteitstoets

ingesteld en dat betekent dat je op al je plannen die je op dat gebied instelt, dus ruimtelijke ordening en het fysieke domein, die moeten getoetst worden, zodat je ook rekening hebt gehouden met inclusie. Dat zou een mooie toevoeging zijn en D66 ziet daar zeker uitvoering in. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik nog mevrouw Sprenger, mevrouw Van Nunen en mevrouw Schwencke. Klopt dat?

Mevrouw ...: En Jansen.

De voorzitter: O, jongens, alsjeblieft. Ik wil u erop wijzen dat we een IB-brief bespreken, hè? Dat betekent dat er wordt geen besluit over genomen, u kunt vragen stellen aan het college, maar er wordt geen besluit genomen, het komt niet op de volgende raadsvergadering. Dus ik vraag u toch om u zich enigszins te beperken. Ik geef het woord aan mevrouw Sprenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het heel kort houden, want de rest is al door mijn collega's gezegd. Wij missen het Regenboogakkoord in de inclusie. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, even kijken. Mevrouw Schwencke.

Mevrouw Schwencke: Dank, voorzitter. Wij sluiten ons daarbij aan. We hebben eerder al schriftelijke vragen gesteld over het missende hoofdstuk wat ons betreft, de bredere vorm van inclusie op het gebied van diversiteit, van seksualiteit en afkomst. Daar hebben wij antwoorden op ontvangen, maar wij vragen ons nog af wanneer we die bredere Inclusie Agenda kunnen verwachten. Daarnaast sluiten ons aan bij de vragen van Rijswijks Belang over hoeveel mensen met verschillende beperkingen bij de gemeente huidig werken. We vragen ons af: hoe is de samenwerking met andere gemeentes, bijvoorbeeld op het gebied van sportvoorzieningen, recreatie en het aanbod daarvan, zoals rolstoelbasketbal en andere sporten voor mensen met een fysieke beperking? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ik hoef me zo langzamerhand alleen maar aan te sluiten bij de vorige sprekers. Dus ook extra aandacht voor de vragen van Rijswijks Belang en GroenLinks wat betreft de voorbeeldfunctie van de gemeente. Practice what you preach. Ik ben ook nog wel benieuwd naar wat het WSP in specifieke zin doet in de begeleiding van mensen met een beperking naar werk, kunt u daar ook nog even op ingaan? Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dankjewel, voorzitter. Ik heb het stuk gelezen en er is uitvoerig aandacht besteed in theorie aan inderdaad mensen mindervaliden, rolstoelgebruikers. Het VN-verdrag is bij deze ook leidend en daar ben ik ook blij mee, dus ik hoop dat we nu overgaan tot het fysieke deel, dus de fysieke drempels letterlijk en de obstakels te doorbreken en de stad laagdrempelig te maken voor deze doelgroep. Alleen, wat ik mis, uit het recent onderzoek uit Universiteit Utrecht, en dan ga ik letterlijk citeren: "We hebben allemaal een bepaald beeld over groepen werknemers – dus dan ga ik richting de arbeidsmarkt – blijkt uit een nieuw onderzoek van Universiteit Utrecht na sociale beeldvorming op de Nederlandse werkvloer. Vrouwen worden over het algemeen als warmer gezien dan mannen, maar wel als minder competent. Ook mensen met een

migratieachtergrond en niet-heteroseksuelen zien we als minder competent.” Dit stuk – en dan sluit ik aan op GroenLinks – mis ik geheel in deze agenda. Kunt u dat toelichten, voorzitter? Dankjewel.

De voorzitter: Dat gaat de wethouder doen, ik niet. Mevrouw Du Chatinier, dacht ik, dat ik die zag. Nee? Dan mevrouw Jansen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Last but not least. Ik had nog een paar vragen. Mevrouw Koegler had het inderdaad over het Bogaardplein wat na aanbrengen van de visueel beperkte persoon die zei: ik kan hier niet rondlopen. Had ik van de week ook iets op Facebook gezien over ons nieuwe Huis van de Stad, namelijk dat daar onduidelijkheid ontstond over het wel of niet toegankelijk zijn van het Huis van de Stad vol rolstoelgebruikers. Dat lijkt me nou weer een uitgesproken moment om dat heel goed en netjes op te pakken, dus mijn vraag aan de wethouder is: kunnen we met de ervaringsdeskundigen in gesprek gaan over de inrichting van het Huis van de Stad? Daarnaast heb nog een vraag over het feit dat er gezegd wordt: we gaan gebruik maken van die ervaringsdeskundigen. Maar bij het maken van deze agenda er een aantal groepen niet betrokken zijn. Dan noem ik bijvoorbeeld Klank en de ouders van Our House, uitstekende groepen die je kan benaderen als het gaat om beperkingen. Als laatste was de vraag, en dat heb ik nog niet gehoord, of de jaarlijkse update van deze agenda ook inderdaad gedeeld wordt met de raad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, maar ik heb uw hand gewoon niet eerder gezien, dus ik vind het ... Nee, echt niet. De heer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ik heb echt dat meerdere keren gedaan, voorzitter. Maar ik ga goed naar u luisteren, want ik heb anderhalve pagina geschraapt. Ik beperk me tot vier korte vragen. Andere collega's hebben het ook gevraagd, we missen nog steeds een platform of een inclusiepanel. Ik wilde vragen: wat is de stand van zaken nu, en is daar een toezegging mogelijk om daar een datum aan te hangen? Is het college nog voornemens om de APV aan te passen, bijvoorbeeld als het gaat om een advies van de Coalitie voor Inclusie over toegankelijkheid van evenementen? Zij zeggen: neem het op in de APV, dus niet alleen de vergunningsvraag, maar zet het ook als grond in de APV. De derde vraag sluit ook een beetje aan bij de vraag van mevrouw Koegler over: hoe gaat het met het inclusiebeleid binnen onze gemeentelijke organisatie? Tot slot, ik mis in deze agenda eigenlijk compleet het betrekken en motiveren van bedrijven en ondernemers inzake inclusie. Voorzitter, ik hoop dat u tevreden bent met mijn ingekorte versie.

De voorzitter: Het was gelukkig niet anderhalve pagina.

De heer Geleijnse: Dat scheelt, hè? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bentvelzen, die is nog druk aan het schrijven.

Mevrouw Bentvelzen: Kramp in mijn handen, voorzitter, maar ik ga mijn best doen.

De heer Weterings: Voorzitter, een punt van orde. Wat zei u, hoe noemde u haar?

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

De heer Weterings: O. Ze is toch pas getrouwd, of niet?

Mevrouw Bentvelzen: Ja, maar ik heet nog steeds Bentvelzen.

De heer Weterings: Toch wel, ja? Je eigen naam aangehouden?

Mevrouw Bentvelzen: Ja.

De heer Weterings: Excuus, dan heb ik niks gezegd.

Mevrouw Bentvelzen: Bentvelzen-van der Steen, maar mijnheer Weterings heeft wel goed opgelet. Mijn vader is te belangrijk, mijnheer Weterings, dus die krijgt de eer om als eerste vooraan te staan. Goed, terug naar de werkelijkheid van vandaag. Ik heb de eer om dit agendapunt op mij te nemen, omdat mijn collega, die ligt doodziek in bed. Dus ik ga mijn best doen, en alvast sorry als ik dingen niet weet, want u kunt natuurlijk ervan uitgaan dat ik sommige dingen moet gaan terugkoppelen of navragen. We zijn inderdaad verplicht om de Inclusie Agenda te hebben, dat komt vandaan uit het VN-verdrag, dat is door meerdere mensen vanuit de raad aangegeven. Daarin zit ook een inspanningsverplichting, dat is de eerste Inclusie Agenda die gemaakt is. Het komt in die zin voort uit de Brede Welzijnsnota. Dat komt ook een beetje terug bij de kosten, mijnheer Veerman. Daar zitten gedeeltelijk kosten in verwerkt in die Brede Welzijnsnota die jullie volgens mij in 2021 hebben vastgesteld met elkaar, met de raad. Wat er staat te gebeuren is dat er ieder jaar een agenda gemaakt gaat worden, of een jaarlijkse update. Daar moeten we natuurlijk ieder jaar verbeterlagen in gaan maken, dus ja, mevrouw Jansen, die wordt ook gedeeld met de gemeenteraad, zodat u ook ziet: waar gaat het goed, of waar hebben we nog niets in bereikt? Want daar moeten we ook gewoon transparant en eerlijk over zijn. Daarover gesproken, mogelijkheden om medewerkers aan te nemen met een beperking, die zijn er natuurlijk altijd. Of we dat doen? Dat doen we nog niet goed genoeg, dus daar valt zeker een slag te slaan als rolmodel of als voorbeeld als gemeente zijnde ook weer richting dan vervolgens de bedrijven en de ondernemers, wat mijnheer Geleijnse mij heeft gevraagd. Dus ik vind dat je dan zelf een goed voorbeeld moet zijn als gemeente, dus daar hebben we zeker een slag te maken, mevrouw Koegler. U vraagt, de kermis prikkelvrij. Volgens mij is dat wel verankerd nu in de vergunningsaanvragen die ze dan moeten doen, maar dat durf ik niet honderd procent zeker te zeggen, dus die ga ik nog even voor u na. Er is mij gevraagd, het Huis van de Stad, dat dat ook online kwam. Ik volg social media, dus ik zie dat ook, en tegelijkertijd staat het Huis van de Stad ook nog voor een groot gedeelte in de steigers, dus daar is inderdaad nog bewegwijzering die eraan komt om duidelijk te maken waar een persoon in een rolstoel, of met een ander hulpstuk het Huis van de Stad kan betreden. En de liften en dergelijke, die zijn op de wettelijke normen van een rolstoel en dat soort hulpstukken, een scootmobiel, zijn die gemeten. Dus dat is wel gedaan. Ik heb heel veel mensen gehoord over de inrichting van het Bogaardplein en dat er toen een aantal mensen waren die een visuele beperking of dan wel andere beperking hadden, die samen hier met de ambtenaren over het plein zijn gaan lopen en aan hebben gegeven: dit is niet goed en dat is niet goed. En terecht. Dat heeft ons wel gebracht tot het feit dat we hier een werkgroep willen gaan opstarten van dat soort mensen, zodat we net zoals dat we een adviesraad sociaal domein hebben, dat we ook echt een adviesraad of een werkgroep krijgen waarin we die mensen samen kunnen brengen en dat we hen kunnen vragen van advies, omdat zijn nou eenmaal echte ervaringsdeskundigen zijn en ons het beste kunnen vertellen wat het fijnste is in de openbare ruimte. Dus dat is een van de dingen die dit jaar nog georganiseerd moeten worden. Even kijken wat er mij nog meer gevraagd is. Ja, die samenwerking met andere gemeenten, mevrouw Schwencke, ik heb echt geen idee. Er is hier wel eens een wedstrijd in De Schilp, om maar een voorbeeld te noemen, met rolstoelhockey of rolstoelbasketbal, maar of daar nou echt daadwerkelijk een samenwerking in zit, dat weet ik niet. We hebben wel allerlei soorten G-sport gelukkig in onze gemeente Rijswijk, waar ik heel trots op ben. Zelf altijd erg genoten van de wedstrijden die ik mocht spelen tegen het G-elftal bij voetbalvereniging Vredenburg. Het Regenboogakkoord, die moet ik navragen of die er nou wel of niet, of waarom die daar niet in staat. En de APV, mijnheer Geleijnse, dat moet ik ook navragen, maar volgens mij hebben we ieder jaar een moment dat we al die APV-artikelen

weer met elkaar doorakkeren, van stoepkrijten die we verbieden, tot sneeuw van de straten af scheppen. Dus het lijkt me een goed onderwerp om wel in onze gedachten mee te nemen naar dat moment en volgens mij doen we dat echt jaarlijks met elkaar. Dus, nou ja, goed, laten we dat niet vergeten. Ik probeer het niet te vergeten en als u dat dan ook niet doet, staat die toezegging op mijn naam en dan komt dat vanzelf volgens mij wel goed. Voorzitter, er is mij nog gevraagd, specifiek door mevrouw Van Nunen, het WSP, wat die er dan aan doet om mensen in te zetten en te begeleiden naar werk, of als er mensen zich melden met een beperking en te begeleiden naar werk. Die vraag moet ik u ook verschuldigd blijven. Het WSP is er voor iedereen, dus ik zou niet weten waarom iemand in een rolstoel of anderszins niet begeleid zou worden met werk. We hebben ook mensen met een vorm van autisme die prima bepaalde werkzaamheden kunnen doen, want sommigen zijn gigantisch goed in ICT, om maar iets te noemen, en die worden wel gewoon toegeleid naar werk. Dus het is niet zo dat die mensen niet geholpen worden. Voorzitter, ik zal vast wat vergeten zijn, dan hoor ik dat in tweede termijn.

De voorzitter: Dan horen we dat in tweede termijn. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter, en bedankt aan wethouder Bentvelzen voor de antwoorden. Ik heb niet op al mijn vragen antwoord gekregen, maar dat begrijp ik, u heeft uw best gedaan en ik zal de volgende wethouder die over dit onderwerp gaat gewoon even een koffieafspraak maken om mijn aandacht op die punten nog een keer te benoemen. Ik ben in ieder geval wel blij dat u aangeeft dat de gemeente nog niet genoeg doet met het aantrekken van medewerkers met een beperking. Ik zie dagelijks hoe waardevol het kan zijn, zowel voor een organisatie als voor de medewerkers zelf, om hun in hun kracht te zetten en meer mee te laten doen, dus ik hoop echt dat we daar meters in gaan maken.

De voorzitter: Dank u wel. Iemand van de anderen? Dan gaan we even het lijstje af. Dan ga ik het wel even gestructureerd doen. Eerst de heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Bedankt, wethouder, voor het beantwoorden van de vragen. Ik stel voor om de vragen die niet beantwoord zijn, die wel genoemd zijn, die komen in het verslag terug. Als de andere wethouder die kan beantwoorden is dat prima. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Voorzitter, even om mijn vragen nog een keer te herhalen in een SMART-vorm: waar blijven de andere doelgroepen? Dus de mensen met beperkingen zijn uitvoerig besproken, maar de andere doelgroepen mis ik in het kader van inclusie en diversiteit. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik loop maar even het rijtje af. De eerstvolgende is volgens mij mevrouw Jansen dan.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik had één vraag nog openstaan en één extra vraag heb ik nu. Hoe het zit met het maken van de Inclusie Agenda en het betrekken daarvan van ervaringsdeskundigen? Wat ik al zei, dat er dus een aantal groepen niet betrokken zijn. Het tweede is, u noemt een werkgroep die u wil opstarten. Nou, het lijkt mij een uitgesproken kans om dan juist toch nog kritisch te kijken naar de inrichting van het Huis van de Stad. Ik krijg toch wel weer meldingen, ook nu weer van mensen die zeggen dat het toch nog niet goed genoeg is als het gaat om scootmobielen. Dus dat is wel een signaal wat ik u wil meegeven. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schwencke nog.

Mevrouw Schwencke: Nee, mijn vragen zijn beantwoord, of staan uit bij anderen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Geleijnse. Nee? Even kijken. Mevrouw Sprenger.

Mevrouw Prenger: Nee, dank u wel, vraag is beantwoord.

De voorzitter: Volgens mij heb ik dan iedereen gehad, hoop ik. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Om te beginnen bij de heer Majjaoui – El Majjaoui, sorry, excuus – die ben ik vergeten in de eerste termijn, sorry daarvoor. Mij is in ieder geval ten gehore gekomen – en als dat niet klopt, dan lieg ik in commissie, zeg ik dan maar – dat de bredere inclusie, dat die al meegenomen is in de Brede Welzijnsnota en dat daar wel aangegeven staat wat u aangeeft, de bredere doelgroep. Als dat niet zo is, dan neem ik het graag mee intern naar het overleg met mijn collega zodra die weer beter is. Er is nog een vraag gesteld door mevrouw Jansen, het maken van de agenda zonder ervaringsdeskundigen. Ja, dat weet ik niet waarom daarvoor gekozen is, dus ik ga daar ook geen verhaal bij verzinnen. Ik durf daar geen antwoord op te geven. Goed dat u aangeeft dat u de signalen krijgt van het Huis van de Stad, dat zal ik meenemen intern. Volgens mij gaat u zaterdag met een aantal raadsleden kijken – of misschien wel met heel de raad, geen idee wie zich heeft aangemeld – en dan zal daar vast op gelet worden na deze avond. Ik denk dat het goed is om de lansen die mevrouw Koegler breekt voor mensen met een beperking, ik sta daar honderd procent achter en sterker nog, ik zou zeggen: op naar een inclusievere raad.

De voorzitter: Nou, dat is een mooie oproep. Daarmee sluiten wij dit agendapunt af.

11. IB 22006 Ontwikkelingen Regiovisie & Winstgevendheid gecontracteerde jeugdhulpaanbieders H10-regio

De voorzitter: Dan gaan wij over naar agendapunt 11. Even kijken, wie had dat aangevraagd? Dat is D66, de heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik was net iets te laat. Wat mij betreft wordt dit punt behandeld in het volgend forum, want eigenlijk mijn inhoudelijke vraag, die wordt eigenlijk in brief 22038, volgens mij uit mijn hoofd, die ik in het begin van de avond naar het volgend forum heb geplaatst, die gaat inhoudelijk in op dit onderwerp. Dat wist ik toen nog niet toen ik dit op het forum zette, dus ik zou hem gewoon verplaatsen daar naartoe en dan heb ik nu voor de rest geen vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Welk nummer noemde u, 37?

De heer Veerman: Nee, 22038 die ik in het begin van de avond heb gevraagd te agenderen voor het forum.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Nou, dat is een snelle behandeling. Ja, natuurlijk, mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ik dacht, ik ga daar toch nog wat op zeggen, mijnheer Veerman, als u mij toestaat. In deze raadsinformatiebrief 006 staat namelijk ook iets genoemd over de regionale raadsbijeenkomst die in het voorjaar volgt. Ik wil u aangeven dat die in het na... Tenminste, niet in het najaar, maar na de zomer, 12 september om precies te zijn volgt die. Dat wilde ik toch nog even duidelijk zeggen hier en ik wil u ook nog even aangeven dat eventuele technische vragen die gaan over de winstgevendheid et cetera, dat ik die moet terugleggen bij het Servicebureau, want de expertise ligt daarbij ook bij het Servicebureau en niet bij onze ambtelijke organisatie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten we hierbij dit agendapunt af.

12. Raadsvoorstel Ontwerp vvgb realisatie van 4 garages Van Vredenburgweg 93 (RV 22-009)

De voorzitter: Dan gaan we over naar agendapunt 12 en dat is het 'Raadsvoorstel Ontwerp realisatie van 4 garages Van Vredenburgweg'. Wil iemand daarover het woord voeren? Ik zie de heer Wit, ik zie de heer Kruger en de heer Osmani. Klopt dat, mis ik dan iemand? De heer Wit.

De heer Wit: Dank u, voorzitter. Ik zal het kort houden. Het plan voorziet deels in de verbetering van de situatie, en dan met name het uiterlijk aan de Park de Wervelaan, en heeft als bijkomend voordeel dat er naar alle waarschijnlijkheid asbesthoudend dak wordt verwijderd, dus dat is weer een risico minder voor de volksgezondheid. Deze garages moeten wel gerealiseerd worden door een klein stuk groen te verwijderen. U begrijpt dat we daar wat over te zeggen hebben. Helaas hebben we niks te zeggen over de invulling en hoe de garages verder ontworpen worden, maar ik wil dan toch de eigenaren oproepen hierbij om een groendak te realiseren. Dat heeft wel een positief effect op die omgeving en dat compenseert weer een beetje. Verder heeft GroenLinks geen bezwaren tegen dit plan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan moet ik wel de microfoon aanzetten. De heer Osmani.

De heer Osmani: Voorzitter, dank. In lijn met GroenLinks zien wij ook dat de plannen een verbetering zijn van de huidige situatie, echter zien we ook dat de bebouwde oppervlakte toeneemt. Wij zijn benieuwd of de gemeente actie heeft ingezet op waterafvoer en groen. Daarbij vragen we ons ook af of ze bijvoorbeeld hebben nagedacht over een groen dak. Wij zouden graag zien dat de gemeente een actieve rol pakt in deze en we zijn benieuwd hoe het college hiernaar kijkt.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kruger.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik zou willen dat alle voorstellen zo uitgebreid naar de raad worden toegestuurd. Foto's erbij, luchtfoto's, alles wat erbij hoort. Je hebt eigenlijk geen vragen over. Ik hoor nu de discussie over een groen dak, waarschijnlijk zo'n sedusdak bedoeld. Ik vraag me af of u dat kunt eisen bij een bouwvergunning, maar goed, als die mogelijkheid er is, ga rustig uw gang. We hebben er geen moeite mee, maar we vinden het een prima voorstel en ik denk dat het een enorme verbetering is voor de directe omgeving daar. Dus ik heb geen vragen, maar dit was mijn opmerking.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de wethouder, de heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dank u wel, ook voor de complimenten ten aanzien van de kwaliteit van het voorstel. Dat zullen de mensen achter de schermen absoluut goed doen, omdat hier wel voor vier garages ongelooflijk veel werk in is gaan zitten. U pleit ervoor om misschien wel ieder voorstel op die manier, of iedere bouwwijziging, dan moeten we de capaciteit wel heel erg gaan vergroten ten aanzien daarvan. Maar nu is dat heel goed gedaan en heel serieus en inderdaad een hele grote verbetering. Want als je daar nu ziet hoe het eruit ziet, onder andere ook met de foto's, maar ook als je daar loopt, het is echt een rommelig hoekje, om het eufemistisch te zeggen. Ik zal heel kort zijn. D66, er komt bebouwing bij, is er rekening gehouden met de waterafvoer en zo? Ja, de volumes van de oppervlakten zijn niet zo groot dat er enorme compenserende maatregelen genomen moeten worden. Maar uiteraard, dat is altijd bij iedere ontwikkeling het geval en dat wordt ook uitgebreid toegelicht in de stukken. Een vraag van u allen: is er een groen dak, is dat mogelijk? We hebben deze week nog contact gehad met de ontwikkelaar om het zo te noemen in deze die heeft dat

toegezegd dat dat, als het verzoek er is, dat dat kan. Ik interpreteer dat nu maar dat dat verzoek er absoluut is en dan zal ik ook de ontwikkelaar vragen om dat op schrift te stellen. Dan heb ik daarmee de vragen beantwoord, voorzitter.

De voorzitter: Is er behoefte aan een tweede termijn? Die is er niet. Mag ik dan concluderen dat dit als akkoordstuk naar de raad toe mag? Ja? Dan noteren we dat. Dank u wel. Bestemmingsplan Hofstede hebben wij gehad. Ik merk even op, als iemand behoefte heeft aan een schorsing, dan schorsen we even vijf minuten, maar ik denk dat het op zich prima gaat als mensen even weglopen als dat nodig is, dus dan gaan we gewoon even door. Ja?

14. IB 22008 3^e Voortgangsrapportage Energietransitie januari 2022

De voorzitter: Agendapunt 14 dan, de 'Voortgangsrapportage Energietransitie'. Ook dan moet ik even kijken wie dat heeft aangevraagd. Dat is Rijswijks Belang en D66. Wie mag ik het woord geven bij Rijswijks Belang?

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, met belangstelling heeft de Rijswijks Belang de derde halfjaarsrapportage gelezen over de energietransitie. Vanmorgen stonden we op met het nieuws dat in Noord-Brabant en Limburg het hoogspanningsnet vol zit, wat betekent dat er geen nieuwe bedrijven meer aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnetwerk daar. De komende jaren gaan we binnen onze gemeente veel bouwen en verduurzamen, zowel huizen als bedrijfsruimtes. Dan is de vraag vanuit onze fractie: kunnen we deze huizen en bedrijfsruimtes wel aangesloten krijgen op ons elektriciteitsnetwerk binnen onze gemeente? Is daar al onderzoek naar gedaan, zodat wij niet voor verrassingen komen te staan? Voorzitter, er zijn 26.833 huishoudens in Rijswijk. Er zijn cadeaubonnen uitgegeven of toegewezen om je huis te verduurzamen, welgeteld 4209 cadeaubonnen en er zijn er maar 3829 verzilverd. Dit is natuurlijk een druppel op de gloeiende plaat. Is het college nog voornemens om de overige huishoudens te voorzien van een cadeaubon? In de rapportage komt naar voren dat er een Elena-subsidie is en dat daar maar één VvE is waar deze subsidie aan toe is gekend. Andere VvE's hebben hier geen gebruik van gemaakt. Betekent dat dan dat de overige VvE's in Rijswijk in de toekomst geen aanvragen meer kunnen doen voor deze subsidie, kan de wethouder dit toelichten, en is het college nog voornemens om de VvE's toch nog te stimuleren om daar gebruik van te gaan maken? Dan als laatste vraag, voorzitter, de rapportage is van januari 2022, toen was echter nog niet duidelijk wat de bijdrage vanuit het Rijk is om gemeentes financieel te compenseren. Is dit inmiddels wel al duidelijk en zo ja, welk bedrag is daarmee gemoeid? Dit was het voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Osmani.

De heer Osmani: Voorzitter, dank. We hebben met veel interesse het rapport gelezen. We hebben twee korte vragen met betrekking tot de kosten voor de energietransitie. De uitvoeringslasten, die worden heel erg hoog geschat. 600 miljoen per jaar voor de komende drie jaar, dat zijn de uitvoeringslasten voor de gemeente. En zoals Rijswijks Belang net ook al heeft gezegd, het Rijk zou hieraan bijdragen, begin januari werd dat duidelijk. Maar sinds begin januari is er nog geen duidelijkheid over de financiële bijdrage van het Rijk hoeveel dat precies is. De tweede vraag daarbij is: hebben de recente prijsstijgingen in Europa en Nederland, met name ten gevolge van de oorlog in Oekraïne die begonnen is in februari, gevolgen gehad of enige invloed gehad op de plannen van het Rijk en/of de gemeente? Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Is er iemand anders die het woord wil voeren? Mevrouw Schwencke, en dan moet ik even een naam gaan opzoeken van de fractiemedewerker van de Partij van de Arbeid. De heer Strijfzand?

De heer Stuijzand: Stuijzand.

De voorzitter: Stuijzand, ja, helemaal goed. Mevrouw Schwencke.

Mevrouw Schwencke: Dank u, voorzitter. Wij hebben ook het voortgangsrapport met grote interesse gelezen en het is ons duidelijk dat Rijswijk achterloopt in de energietransitie. We hebben de volgende vijf vragen. Ten eerste, hoe wordt er gewaarborgd dat de sterkste schouders van Rijswijk ook de zwaarste lasten zullen dragen? Er wordt wel over het concept gesproken, maar niet hoe dan. Op bladzijde 19 staat vermeld dat het nog onduidelijk is hoeveel het Rijk gaat bijdragen, zoals net ook genoemd. Zijn er dan verschillende scenario's uitgewerkt om te kijken wat de verschillende routes zijn, afhankelijk van het bedrag? Als derde vraag: conform het Parijs-akkoord zal het Rijk de klimaatdoelstellingen elke vijf jaar moeten gaan aanscherpen. Wanneer het Rijk deze doelstellingen aanscherpt en daar de bijbehorende middelen voor beschikbaar stelt, hebben dan de huidige programmering en het beleid van Rijswijk de flexibiliteit om dan ook te gaan versnellen? Nummer vier: bent u het met ons eens dat de huidige bezetting op de beleidsafdeling van de energietransitie te weinig is, en bent u van plan om op korte termijn de bezetting op de energietransitie-afdeling te vergroten? Dan als laatste: op wat voor manieren wordt er nu samengewerkt met andere gemeenten? Ik bedoel daarmee niet dingen omtrent WarmtelinQ, maar meer het uitwisselen van specialisten, of het van elkaar leren? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Strijfzand, zeg ik het zo goed?

De heer Stuijzand: Dit werkt beter. Stuijzand, ja. Op de Veluwe heb je het wel vaker. Dank u wel, voorzitter. Even kijken, met interesse hebben we kennisgenomen van de derde Voortgangsrapportage Energietransitie, hierover de volgende opmerkingen vanuit onze fractie. Uit het RCSG-informatiecentrum, een vraagje daarover met betrekking tot de mobiele tentoonstelling. Wanneer zal deze gereed zijn, en wanneer zal deze gebruikt worden om de Rijswijkse burgers actief te gaan informeren? Op bladzijde 13 staat het formaliseren met samenwerking met woningcorporaties. Daar hebben ze het over prestatieafspraken, en kunnen deze ook voortaan of toekomstig worden opgenomen in de rapportage? Op bladzijde 15 staat er een marktverkenning voor de warmtebronnen, onder andere. Gaat dit volgens planning, en wanneer is de verwachting dat de netwerkpartijen zich committeren? Dan een vraagje vanuit mij: klopt de gemeente Rijswijk hier nog een extra financiële risico's? Op bladzijde 16 gaat het over de strategische en maatschappelijk vastgoed, compliment voor de voorbeeldfunctie die de gemeente pakt in deze. Op bladzijde 19 gaat het wederom ... Nee, gaat het over de RCSG GROW en ik vroeg mij af of de gemeente hier zelf nog een educatieve rol ziet weggelegd zijn, want in het coalitieakkoord staat dat er een randvoorwaarde voor een ambitieus klimaatbeleid is het hebben van voldoende vakmensen. De RCSG is een bron van kennis en wellicht kan dat ook worden verkocht aan toekomstige vakmensen. Als laatste, op bladzijde 22, de energiearmoede. Het overleg met de woningbouwcorporaties om de aanpak af te stemmen, wat was hiervan de uitkomst? Nummer twee is: wanneer wordt de oplevering van de routekaart verwacht? Als laatste staat er een zin in: "In samenspraak zal een aanpak worden opgesteld hoe deze middelen kunnen worden ingezet." Ik vroeg me af: samenspraak met wie? Dit was mijn bijdrage voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de wethouder, de heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dank u wel, voorzitter. Ik moet denk ik op veel van uw vragen het antwoord schuldig blijven en ik doe de beantwoording nu even in plaats van de heer Keus, die we vanavond eigenlijk nog niet ter sprake hebben gebracht, omdat bekend is geworden dat de heer Keus wethouder wordt in Leidschendam-Voorburg met een ontzettend mooie portefeuille. Vanaf deze plek ook nogmaals de hartelijke felicitaties aan Jeffrey. Ik zal de vragen proberen te beantwoorden in zoverre ik daartoe in staat ben met alle middelen die we

hebben. De vragen die onbeantwoord blijven, er wordt hiernaast meegeschreven en dan worden die spoedig u toegekomen. Dan begin ik eigenlijk met een heel heuglijk feit over het RCSG, namelijk het Rijswijk Centre for Sustainable Geo-energy en vooral het naastgelegen Energy Cave, want die is vanmiddag feestelijk geopend met heel veel partners erbij. Partners zoals het Mondriaan College, dat nog niet de contracten heeft getekend, maar zeer voornemens is om naar het Kesslerpark te komen, en organisaties zoals Eneco, de andere scholen, organisaties, de gemeente Den Haag, provincie, het EBN. Dat wordt in die Energy Cave, een ruimte die daadwerkelijk in de kelder zich bevindt van het Kesslerpark, hopelijk een hotspot in de regionale kennisinfrastructuur ten aanzien van geothermie. Dat klinkt heel pretentius en groots en dat is het ook, omdat we daar met unieke faciliteiten in Europa, namelijk dat onderzoekslab, echt een vooraanstaande rol zouden kunnen spelen en dat ook willen doen. Al die partners hebben zich daar vanmiddag aan gecommitteerd. Dus dat zijn de antwoorden ten aanzien van het RCSG, hoe dat er op dit moment voor staat. Een van de doelen, om op uw tweede vraag daarover antwoord te geven, is dat we zo'n centrum belangrijk vinden, omdat iedereen ziet dat we mensen nodig hebben die een rol gaan spelen in het realiseren van de energietransitie en de klimaatadaptatie. Dat is vanaf vmbo tot en met universiteit en die kunnen daar ontvangen worden in de Energy Cave en die kunnen daar kennismaken met technieken, zoals het boren naar warmte en aardwarmte. Dat centrum zal ook gebruikt kunnen worden voor bewoners. Daar is nog geen datum voor wanneer dat centrum open zal zijn, maar de spullen en de mobiele tentoonstelling, zoals dat heet, is in productie. Ik vermoed dat er in de volgende voortgangsrapportage mogelijk iets over gezegd zou kunnen worden. Ik zal iets gaan versnellen. De woningbouwcorporaties in de rapportage, die samenwerking, die kan daar zeker in. Even kijken. Die warmtebronnen, TNO is voornemens om te onderzoeken, en zijn daar al mee bezig, om naast de boorput die gebruikt wordt voor proeven te doen, ook dat werkelijk een echte geothermiebron daar te slaan en dat is dan geheel voor financieel risico van degene die dat zal gaan doen. Ik vermoed dat daar een aparte bv voor zal worden opgericht en het financieel risico ligt dan niet bij de gemeente. Tenzij u besluit een initiatiefvoorstel om zelf als gemeente een bron aan te gaan slaan. Ten aanzien van het Rijk is het nog steeds niet duidelijk hoe dat zit. Heeft Oekraïne gevolgen gehad? Niet voor het gemeentelijk beleid, vooralsnog, maar we zien dagelijks de berichten dat de klimaatminister – maar nu toch echt energieminister geworden – daar ongelooflijk druk mee bezig is en heeft hele grote gevolgen voor het beleid, maar vooralsnog niet voor de uitvoering van onze eigen energietransitie. De vragen van GroenLinks moet ik toch vrijwel allemaal verwijzen naar de schriftelijke beantwoording. Ook vooral de bezetting van de beleidsafdelingen moet ik daaruit halen, omdat dat, zou ik bijna willen zeggen, wacht het coalitieakkoord even af, of het collegewerkprogramma wat daarna wordt gemaakt, maar dat is een hele politieke vraag die daar concreet in zou beantwoord kunnen worden. Rijswijks Belang vraag naar aanleiding van nieuwsberichten over de hoogspanning over hoe dat hier zit. Dat is absoluut een groot punt in heel Nederland, in de wereld, maar ook hier in de Randstad, juist omdat er zo ontzettend veel mensen zijn die een energievraag hebben. Dat is ook een van de redenen dat Stedin een enorme investeringsinjectie heeft gevraagd aan de gemeente, waar wij zelf ook aan hebben deelgenomen, om te kunnen investeren in het grid, zoals het heet, om die elektriciteit te kunnen regelen. Dat zijn tot nu toe mijn antwoorden, en waarvan ik zeg: de rest komt schriftelijk. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Behoeftte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval, dan sluiten we hier... Ja, oké. Sorry, mevrouw De Haan.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Dank, wethouder, voor de beantwoording. Maar de vraag is: kunnen we het binnen onze gemeente aan om straks alle nieuwe huizen en bedrijfsruimtes aan te sluiten op ons elektriciteitsnetwerk? Dan mis ik eigenlijk nog een antwoord op de cadeaubonnenvraag. Gaan we dat

nog stimuleren als gemeente zijnde om alle huishoudens te voorzien van zo'n cadeaubon, om zo het verduurzamen te stimuleren?

De voorzitter: De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. De cadeaubonnen, jawel, die blijven we stimuleren dat daar gebruik van gemaakt zal worden, want daar is nog gewoon ruimte beschikbaar. Hetzelfde geldt ook voor de VvE. En ja, de vraag: kunnen we straks alles aan het elektriciteitsnet hangen? Daar zitten zoveel variabelen eigenlijk in die vraag: wat is straks, en wat is alles? Maar ik zou zeggen, als je ... Nee, ik ga niet ingewikkeld zitten doen. We doen er alles aan en vooral de organisaties – dat zit heel erg buiten de invloedssfeer van de gemeente – maar de organisaties die zich daarmee bezighouden doen er alles aan om zoveel mogelijk klaar te zijn en die infrastructuur klaar te hebben om bijvoorbeeld ook elektrisch rijden mogelijk te maken en zonnepanelen, wat een enorme ... Vanuit al die verschillende sectoren zie je daar een gigantische druk staan. Ik denk, als je de toekomst zou willen zien zoals je het idealiter voor je zou zien, iedereen elektrisch rijden, dat dat op het huidige grid niet kan. Maar ja, daar moet dus zeker een hoop voor gebeuren en daarvoor investeren we zelf ook mee met de bedrijven, als aandeelhouder van Stedin. Dan kijk ik nog heel even of er ...

De voorzitter: Volgens mij was het dit.

De heer Van de Laar: Ja, dat was het. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dan sluit ik hiermee dit agendapunt af.

15. IB 22036 Rapportage onderzoek Baker Tilly parkeerketen

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 15, op verzoek van D66. De heer Osmani.

De heer Osmani: Voorzitter, dank u wel. Allereerst, bedankt voor het rapport. De resultaten van het rapport zijn schokkend. D66 Rijswijk is bezorgd over wat dit met het vertrouwen doet van de bewoners. Er volgen gelukkig een heleboel aanbevelingen, we zijn benieuwd hoe al deze aanbevelingen kunnen worden opgevolgd. Wij zijn namelijk benieuwd waar de prioriteiten worden gesteld. En gegeven de lange lijst aan aanbevelingen: komt er een inhaalslag, of komt er een tijdelijke uitbreiding van personeel bijvoorbeeld? Dat zijn onze vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Iemand anders nog behoefte? Ik zie de heer Van 't Eind en mevrouw Ten Brummelaar. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Wij hebben ook het rapport met veel interesse gelezen. Alhoewel wij als GroenLinks voor een dekkende parkeerexploitatie zijn, zijn wij nog veel meer voor een betrouwbare overheid en dat heeft in die parkeerketen de afgelopen jaren behoorlijk onder druk gestaan. Daar is dit behoorlijk kritische rapport vanuit Baker Tilly van gemaakt. Het is een gedegen rapport en daar spreken we op zichzelf onze waardering voor uit. Wij hebben wel een aantal vragen. We sluiten aan bij de vragen over D66 ten aanzien van de hoeveelheid aanbevelingen en waar wat betreft het college nou echt de urgentie ligt. Het college geeft in de raadsbrief aan dat er al eerste stappen zijn ondernomen. We zijn eigenlijk benieuwd welke stappen dat dan precies zijn, want dat wordt ons niet helemaal helder uit de raadsinformatiebrief, en in het bijzonder ook ten aanzien van het herstellen van de fouten die al gemaakt zijn. In het rapport wordt ook aangegeven dat er gewerkt wordt aan het aanpassen en het actualiseren van het beleid en de eerste stap is daarin het coulancekader. In de brief wordt aangegeven dat deze in juni aan het college wordt voorgelegd, maar wij

vragen ons af of het college ook voornemens is dat coulancekader en andere aanpassingen van het beleid ook voor te leggen aan de raad. Dat staat namelijk niet in de brief. In algemene zin zijn wij benieuwd hoe het college aankeek tegen ten aanzien van de rol van de raad en haar controlefunctie. Wij missen dat eerlijk gezegd enigszins in het rapport. College en bestuur komt veel voor, maar hoe kijkt het college aan om ook de raad in voldoende mate in positie te brengen ten aanzien van dit soort ontwikkelingen, ten aanzien van de parkeerketen, ten aanzien van een betrouwbare overheid. Tot slot vragen wij ons af, in de brief wordt aangegeven dat alle acties worden gemonitord in de bestaande planning en control. Wij lezen in de halfjaarrapportage, waar we het nog over gaan hebben, dat er een verbeterplan aankomt met daarin ook uitbreiding van formatie. Maar het wordt niet helder op welke termijn we dat tegemoet kunnen zien en wanneer we ook eerste resultaten kunnen zien in die planning-en-controlcyclus. Dat zijn onze vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. Het jammere van de laatste zijn is dat al het vuur voor de schenen is weggenomen, dus ik sluit me aan bij de vorige sprekers. Wel nog even aangeven dat we erg blij zijn dat het zo is opgepakt uiteindelijk met dit onderzoek en dat we ook erg uitkijken naar de bijeenkomst die eraan gaat komen. Dank u wel.

De voorzitter: Excuus daarvoor, ik probeer zoveel mogelijk een beetje af te wisselen, maar het gebeurt soms. Dan geef ik het woord aan de wethouder, de heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel. Ja, we zijn vandaag van alles, ook dit onderwerp is namelijk van de wethouder Financiën, die daar ongelooflijk vanaf het moment dat het geconstateerd was echt op heeft gezeten en veel persoonlijk commitment heeft gehad, samen met de burgemeester, om dit op te lossen. Daar hebben we het eerder over gehad natuurlijk hier in de raad en ik meen dat hij daar ook complimenten voor heeft gekregen over de voortvarendheid waarmee de problematiek toen is opgelost. Ik zie daar bevestigende, ja knikkende gezichten. Er is een taskforce toen meteen opgericht, die is inmiddels afgerond, maar het Team PAF – Parkeren, Auto en Fiets – heeft wel meer capaciteit gekregen om ook in beleid en in de keten de aanbevelingen door te voeren. Dus die capaciteit is uitgebreid en er wordt naar gekeken hoe dat structureel te maken. Maar de aanbevelingen, en ik onderschrijf die, nou, schokkendheid kan je het toch wel noemen, van de hoeveelheid en de zwaarte van de constatering in het Baker Tilly-rapport, er wordt geschat dat dat toch zeker twee jaar gaat duren voordat dat allemaal is ingevoerd, waarbij we beginnen met de keten en het beleid in orde te maken nadat de problemen zelf zijn opgelost. Het proces, dat is opnieuw gestructureerd, waarbij de problemen in zo'n systeem ... Er zal niet nooit meer sprake zijn van problemen of dingen die misgaan, maar wat op dit moment wordt gekeken, en dat wordt wekelijks gemonitord, wat de doorlooptijd is tussen de constatering en het verzenden van de naheffing. Er wordt wekelijks tot tweewekelijks naar gekeken met dashboards en zo om te zien of dat nog wel in de pas loopt. Dat is een van de gevolgen geweest van dit rapport. En als er dan iets misgaat, dan kunnen we het gelijk oplossen en dat is de manier waarop we erop gericht zijn om in control te zijn over dit proces. Want nou ja, dat zegt Baker Tilly ook, dat was minder het geval, om het ook weer eufemistisch te zeggen. Dus ja, D66, een inhaalslag is er zeker geweest. Die is niet tijdelijk, maar die moet structureel blijven en er is nog ook een hoop werk te doen. De rol van de raad, dat is een hele brede vraag. De rol van de raad tijdens het constateren van misstanden, ik denk dat die wat kleiner is. De raad moet daar geïnformeerd zijn, maar dan moet het college gewoon meteen handelen en het oplossen. U vraagt ook: wat is de rol van de raad in het herstellen van de betrouwbare overheid? Ja, dat is iets wat we mogelijk in die werkgroep voor het BMC-rapport neer kunnen leggen, want dat is een hele brede vraag om vanavond te beantwoorden, zou ik zeggen. Dan wil ik het daar voor nu bij laten. Nee, mevrouw Ten

Brummelaar zei nog: ik kijk uit naar de bijeenkomst. Dat wilde ik eigenlijk als aanbieding, het staat in de brief: we organiseren een bijeenkomst. Ik wilde vanavond eigenlijk even bij u toetsen: heeft u daar nog behoefte aan om technisch dit rapport in te duiken, of bijvoorbeeld met een aantal ambtenaren te kijken over hoe dat nu gaat bij Team PAF? Ik zie in ieder geval Rijswijks Belang knikken, dan gaan we zo'n bijeenkomst organiseren en daar wordt u dan allen voor uitgenodigd, maar dan kunt u facultatief aangeven of u daar dan bij wilt zijn voor dit onderwerp. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: De wethouder doet mijn vraag nu een beetje af als een hele brede, algemene vraag. Ik geef toe, ik eindigde wat breed, maar ik begon toch vrij concreet. Mijn vraag was: wordt het actualiseren van het beleid, waaronder dat coulancekader, ook voorgelegd aan de raad? Volgens mij heb ik daar geen antwoord op gehad.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van de Laar: Dat klinkt eigenlijk wel heel logisch, als er beleid wordt geactualiseerd, dat de raad daar dan een rol in heeft. Maar dat wil ik toch eigenlijk bij de nieuwe portefeuillehouder leggen om daar definitief een antwoord op te geven. Maar uw boodschap is aangekomen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten we ook dit agendapunt af.

16. Brief Librijn

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het extra agendapunt van de brief Librijn. Dan geef ik allereerst mevrouw Van Nunen het woord.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank u. Partij van de Arbeid wil allereerst graag meer informatie over de gebrekkige communicatie tussen gemeente en schoolbestuur over de verlenging van dat contract met het COA tot 1 december. Daarnaast deelt mijn fractie de grote zorg van Librijn over de thuiszittende leerlingen en wil op de kortst mogelijke termijn een oplossing voor deze leerplichtige kinderen. Even over het eerste punt. We lezen in de brief over de gebrekkige communicatie tussen gemeente en schoolbestuur, die eigenlijk al veel langer speelt, namelijk sinds de vorige verlenging met het COA in oktober 2021. Maar in maart ... Of, in april en mei, moet ik zeggen, is dat helemaal duidelijk geworden. Het schoolbestuur moest namelijk uit de krant lezen dat op 10 mei in deze raad het contract is verlengd met een half jaar. Nu speelde die kwestie natuurlijk eigenlijk al in april toen een aantal partijen een spoeddebat had aangevraagd over de op dat moment dreigende sluiting van het azc op 31 mei. De vraag is dan ook: waarom heeft de gemeente toen al niet contact opgenomen met het schoolbestuur? Dan hadden er mogelijk nog opties besproken kunnen worden, want we weten allemaal dat het onderwijs al vroegtijdig, lopende een schooljaar zich voorbereidt op een volgend schooljaar wat betreft de inzet van personeel en lokalen. Volgens onze informatie is er tot op heden geen contact geweest tussen gemeente en schoolbestuur. Ik heb dat vanmiddag nog gecheckt bij de bestuurder van Librijn. Graag een duidelijke reactie van uw kant over deze handelwijze. Nu zitten er zoals gezegd twintig kinderen die op school zouden moeten zitten thuis. U bent als gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van onderwijs, ook voor azc-kinderen. De Onderwijsinspectie is inmiddels al ingelicht, heb ik begrepen, en hoe kijkt u – dat is mijn vraag – in deze situatie tegen uw rol als verantwoordelijke instantie voor het organiseren van onderwijs aan? Voorzitter, dan nog enkele laatste vragen. Wat is op dit moment de stand van zaken, is de gemeente hier überhaupt nog mee bezig, voert de gemeente nog regie op haar taak voor het

organiseren van onderwijs? Realiseert u zich bovendien wat het betekent dat deze kinderen zich niet verder kunnen ontwikkelen en de hele dag op het azc-terrein doorbrengen? Vindt u dat, net als wij, onacceptabel dat er op dit moment, en mogelijk tot november, geen onderwijs wordt aangeboden? Nou, de cruciale vraag, laat ik heel constructief afsluiten: werkt u op dit moment aan een oplossing, en zo ja, hoe ziet die eruit? Voorzitter, tot zover even mijn eerste termijn. Dank u.

De voorzitter: Hebben partijen nog echt aanvullende vragen? Geen politieke betogen, maar gewoon aanvullende vragen. Dat lijkt mij geschikt hiervoor. Dan ga ik even aan de andere kant achteraan beginnen. De heer Kruger.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Heel erg interessant, maar ik wil even opmerkzaam maken dat het met name het initiatief om langer open te houden vanuit het COA gedaan is aan de raad, met het bekende resultaat. Maar dan is eigenlijk de vraag: ligt daar niet een stuk verantwoordelijkheid voor het COA om daar wat voor te gaan regelen? Want het is niet op ons verzoek: blijft u maar. Maar hoe liggen dan die verantwoordelijkheden? Daar zou ik graag een reactie op willen hebben van u.

De voorzitter: Als ik het rijtje afga, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Wat Rijswijks Belang betreft had het azc wel dicht gemogen, dat is geen geheim. Het is inderdaad veelvuldig besproken en als we dan telkens maar blijven verlengen, dan vragen wij ons wel af of het college dan de consequenties van de keuze niet overziet, dat niet meeneemt in haar afweging, hoe dit nou kan ontstaan. Als ik dan het vorige debat over het azc herinner, dan weet ik ook dat er wat onduidelijkheid of ruis bestond over het wel of niet open zijn van de school en dat ik de wethouder volgens mij heb horen zeggen dat de school nog open was. Nou ja, goed, dan vragen wij ons af. Wat Rijswijks Belang wel belangrijk vindt om te zeggen – en dat is dan geen vraag, voorzitter, maar wel een politiek statement – als we mensen opvangen hier in Rijswijk, en heel veel partijen willen dat heel graag doen, die staan met open armen open. Als we het dan doen, laten we het dan goed doen en laten we dan ook niet iedereen maar binnenkomen, maar laten we ons gewoon beperken tot wat we kunnen. Dan voorkomen we dit soort situaties.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam.

De heer Stam: Dank voor het woord, voorzitter. Ik heb bij de vorige agendapunten niet gesproken, dus ik wil hier toch nog ook even mij van harte aansluiten bij het pleidooi van de Partij van de Arbeid. We zijn ook uiteraard heel benieuwd wat er voor oplossing gaat komen en we willen graag benadrukken dat er een oplossing moet komen voor deze leerplichtige kinderen. Dank.

De voorzitter: Dank u. De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u wel, voorzitter. Naast dat ik me geheel aansluit op de woorden van de PvdA en ChristenUnie, heb ik oprecht een vraag, voor mezelf. Het azc is een opvangcentra voor volwassenen onder anderen. Maar de kinderen, vind ik, dat is mijn persoonlijke mening, moeten wij gewoon geheel daar onderscheid voor maken, dus dat we twee projecten die parallel naast elkaar lopen. Met de wetenschap dat er heel veel tegenstellingen zijn, voorzitter, en met de wetenschap dat het azc een onstabiele ontwikkeling betreft, want we hebben eenmaal een samenleving waarin heel veel tegenstellingen zijn, mogen de kinderen, vooral de kinderen, die volop recht hebben op het onderwijs, niet de dupe van worden. Waarom heeft de gemeente daar niet in geparticipeerd? Naast de gebrekkige dienstverlening en de communicatie zeer

ondermaats, waarom hebben zij deze onderscheid niet gemaakt dat de kinderen – en dan citeer ik ook uit uw brief Stand van zaken opvang vluchtelingen uit datum 12 april: “Onderwijs, ongeacht hun verblijfsstatus hebben kinderen recht op onderwijs”, et cetera. Waarom is deze onderscheid niet gemaakt met de wetenschap dat het azc toch in volle ontwikkeling, dan wel positief als negatief, dat de kinderen hun onderwijs gecontinueerd blijft, dan wel op dezelfde locatie, dan wel elders. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw ... O, mevrouw Jansen eerst dan, ja.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me deels ook aan bij de opmerkingen van mevrouw Koegler. Volgens mij moeten we ook hand in eigen boezem steken hier. Dat is misschien een politiek statement, maar het is wel de realiteit. Dank in ieder geval aan de wethouder voor de brief die er al bijgevoegd is, waar volgens mij al een heel deel van alle vragen die mevrouw Van Nunen stelt al beantwoord zijn. Maar ik wil de vragen ook eigenlijk wel bij deze partijen neerleggen, dus dat is misschien wel politiek gekozen, maar misschien kunnen ze daar zelf hun licht over laten schijnen. Ik vraag daarnaast nog even of wij van de gesprekken die het college voert met de meerdere – zeg ik, meerdere – onderwijsorganisaties, of we daarvan op de hoogte gehouden kunnen worden. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van Maarseveen.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik sluit me volledig aan bij het verhaal van mevrouw Van Nunen van de PvdA. Ik wil daar nog aan toevoegen dat ik het echt totaal beschamend vind hoe er met deze kinderen wordt omgegaan. Het gaat om kinderen en laten we alsjeblieft proberen om dit niet politiek te maken. Kinderen moeten gewoon onderwijs ontvangen en de gemeente is daar verantwoordelijk voor. Daarnaast zie ik toch een beetje een soort van lijn als het gaat om communicatie vanuit de gemeente naar zeg maar de inwoners en partners waar we mee werken. Dat hoorde ik net ook bij de sprekers die spraken. Dus ik vind het wel belangrijk om te noemen dat ik wel vind dat de communicatie naar de partners waar de gemeente mee samenwerkt absoluut gaat verbeteren en ik denk ook dat een excuus aan deze stichting op zijn plaats is. Daar wilde ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik vanuit het college ... Ja, nou, nee, eigenlijk. Sorry, want het is gewoon eerste termijn.

Mevrouw Van Nunen: Ik heb die brief niet gelezen, voorzitter. Ik vind het eigenlijk beschamend dat, eerlijk gezegd, een agendapunt wat eigenlijk al aangekondigd was om te agenderen, dat daar nu een brief op komt, terwijl ik drie weken geleden al bij het college heb gevraagd naar een oplossing hiervoor. En nu is er ineens een brief, op 9 juni, die ik niet gelezen heb. Ik vind dit geen behoorlijke gang van zaken.

De voorzitter: Ja, ik kijk even wie vanuit het college, omdat de verantwoordelijke wethouder er niet is, dat gaat beantwoorden. Is dat de heer Van de Laar?

De heer Van de Laar: Voorzitter, ik zal zo goed mogelijk en zo zorgvuldig mogelijk de vragen proberen te beantwoorden, omdat de wethouder Onderwijs hier vanavond niet bij kan zijn. Zo zorgvuldig mogelijk, omdat het hier een heel zorgvuldig onderwerp betreft, waarvan een aantal van u ook nadrukkelijk hebben gezegd dat het hier om kinderen gaat wiens ontwikkeling geschaad wordt doordat ze geen onderwijs krijgen, en natuurlijk in de eerste plaats, dat ze hebben moeten vluchten uit hun thuisland. 11 mei is de brief van de Librijn aangekomen, laten we daarmee beginnen. Dat was dus één dag na het debat dat wij hebben gehad waarin we over de toekomst van de locatie aan de Lange Kleiweg uw raad een keuze kon maken, of in ieder geval zich

kon uitspreken over vier opties. Dat waren vier totaal uiteenlopende opties, van gewoon voortgang zoals het was, tot en met volledige sluiting. Vooraf zijn ook allerlei ... 10 mei is tot stand gekomen naar aanleiding van een spoeddebat op 19 april en op beide momenten is de Librijn geïnformeerd over het feit dat er gesproken zou worden over de situatie van het azc, dus iedereen ... En het is ook breed uitgemeten in de pers, dus daar was men van op de hoogte dat er over de toekomst van het azc werd gesproken. Vooraf aan 11 mei ... 10 mei, pardon, zijn er ook verschillende moties ingediend die alle kanten opgingen, dus de uitkomst van die avond stond niet van tevoren vast, laat ik het zo zeggen. Dus er was veel onduidelijkheid, dus wij konden ook niet – waarom zeg ik dat – in een vroeg stadium anticiperen op het regelen van onderwijs, mocht uw raad kiezen voor een scenario voor het langer openblijven, terwijl u op 12 december in vrij forse bewoordingen heeft gekozen voor sluiting van het azc. Op dat moment is er in 12 december ... Nee, moet ik nog iets eerder gaan, namelijk voor de eerste verlenging waar is voor gekozen heeft Librijn ook al zeer duidelijk gewaarschuwd dat het onderwijs afgelopen zou zijn, omdat schoollogistiek niet zomaar iets wat je overnight kunt regelen. Dat zijn docenten, dat zijn smartboards, dat zijn meubilair et cetera en alles wat daarbij hoort. Toen hebben wij uiteindelijk toch besloten om dat te verlengen en toen heeft Librijn alle zeilen bijgezet om toch dat onderwijs te regelen, met pensionado's die dat hebben gedaan, met mogelijkheden om dat op een andere manier nog te regelen. Maar 12 december gaf u aan: het gaat nu echt, echt, echt dicht. Nou, Librijn stopte ook met onderwijs. Op 10 mei bleek dat we het toch gaan verlengen en toen zijn we ook gelijk gaan nadenken: hoe moeten we dat gaan doen, het onderwijs regelen? Want we hebben daar een gemeentelijke plicht, de COA is daar niet voor verantwoordelijk wettelijk gezien. Het is een gezinslocatie, het was een gezinslocatie, ook vanwege de aanwezigheid van die school De Bazaar. Maar die was sowieso al dicht, dan kan je je afvragen: is dat nog een gezinslocatie? Maar er zijn toch weer kinderen gekomen, ook omdat juist deze locatie verkozen werd in omstandigheden ten aanzien van locatie bijvoorbeeld aan Ter Apel of andere locaties. Dus er was een onzekerheid ten aanzien van de hoeveelheid kinderen die er ook waren, maar het stond boven water natuurlijk dat we onderwijs moeten organiseren, maar de vraag is hoe dat moest. Tegelijkertijd werden wij en het team Onderwijs geconfronteerd met de gevolgen van Oekraïne en alle vluchtelingen die hier naartoe zijn gekomen, wat in eerste instantie ook allemaal kinderen betrof, moeders met kinderen. Dus het onderwijs, er is een enorm beroep gedaan op team Onderwijs hier bij de gemeente, er is een enorm beroep gedaan op de creativiteit en de inzet en het doorzettingsvermogen van de scholen. Er zijn wereldklassen, we hebben structureel altijd al één wereldklas, maar er zijn twee wereldklassen bij gekomen. Middelbare scholen hebben onderwijs in Den Haag opengesteld voor de Oekraïense vluchtelingen. Met diezelfde effort hebben wij maandag een bestuurlijk overleg om te kijken hoe we het onderwijs tot aan de zomer – het is misschien niet het juiste woord, maar het is toch wat het is – eigenlijk kunnen regelen op een tijdelijke situatie. De zomer komt er al snel en dan dat we samen kijken, er zijn meerdere schoolbesturen bij betrokken, hoe we dat na de zomer op een structurele wijze kunnen organiseren, zodat het kind zich binnen die omstandigheden wel kan blijven ontwikkelen. Kunt u op de hoogte worden gehouden van die gesprekken? Daar zullen we zeker u van op de hoogte houden over de voortgang van het onderwijs. En ja, ik denk dat we toch, primair op 10 mei heeft u ... Waar ik overigens, om te reageren op mevrouw Koegler, wel heb aangegeven, maar dat voelde misschien een beetje in de marge van het hele debat, dat het onderwijs zou stoppen van de Librijn. En dat er wel een bepaalde vorm van onderwijs was, dat was wel een bepaalde vorm van kinderopvang die is er, maar dat onderwijs zou echt stoppen. Maar primair stond hier bovenaan natuurlijk: we gaan humane opvang organiseren, we willen niet dat ze op een sporthal op een veldbedje in Leiden komen te liggen – waar je je ook van af kunt vragen hoe het onderwijs daar is – en niet in Ter Apel. Nou, daar heeft u een besluit over genomen en maandag gaan wij absoluut verder met kijken hoe we dat organiseren van het onderwijs structureel kunnen doen. Ik hoop dat ik dat in zorgvuldigheid voldoende heb beantwoord, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik heb in alle haast de brief even gelezen. Ik vind het toch wel chique als de partij die een agendapunt inbrengt – want dit was natuurlijk eind vorige week toch denk ik door mij al gevraagd – dat die even ingelicht wordt als we op dezelfde dag, 9 juni, we zitten hier nu 's avonds, een nieuwe informatieve brief wordt toegevoegd aan het agendapunt, dat die daar even van op de hoogte wordt gesteld. Ik kijk namelijk niet ieder uur op iBabs of er misschien nog iets bij is gekomen aan informatie. Dus inderdaad, mevrouw Jansen, u had dat wel gezien, ik niet en dan was inderdaad mijn eerste inbreng ook wat anders geweest. Maar goed, dat is misschien een tip voor de volgende bestuurders in een volgend college. Ik zou het heel erg op prijs stellen als u daar ... Want ja, nu verwijst u naar een brief die ik niet gelezen heb, maar die ik ook niet had kunnen lezen in mijn situatie, omdat ik er vanmiddag niet naar heb gekeken.

De voorzitter: Uw punt is volgens mij duidelijk, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Fijn dat u zegt dat er weer opnieuw contact wordt gezocht en op bestuurlijk niveau wordt gesproken met Librijn, met ook de insteek dat er weer onderwijs wordt georganiseerd, zo mogelijk voor de zomer en zeker ook na de zomervakantie. Dus dat is ook uw taak. En ja, ik wil even niet die vergelijking trekken met als die kinderen in een sporthal hadden gezeten. Ze zitten nu op het azc, wij zijn er verantwoordelijk voor als gemeente om ze onderwijs te verzorgen en dat gaan we dus nu doen. Ik ben heel erg benieuwd naar het vervolg hierop. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam.

De heer Stam: Dank, voorzitter, en ook dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ook ik heb inderdaad vandaag niet de tijd gehad om die brief te lezen, dus daar wil ik nog even bij aansluiten. Twee verduidelijkende vragen nog aan de wethouder. Ten eerste, u gaf aan: de uitkomst van de raadsvergadering op 10 mei was natuurlijk ongewis. Tegelijkertijd kan ik me toch ... Begrijp ik daarmee goed dat er voor die raadsvergadering verder geen voorbereidingen zijn getroffen voor wat betreft het openhouden van deze school? Want ik kan me voorstellen dat er ook nagedacht wordt over welke mogelijke besluiten er genomen worden en welke consequenties die hebben. Ten tweede vroeg ik me inderdaad – ook in lijn met mevrouw Van Nunen – af of het klopt inderdaad dat de kinderen nu na de zomer weer onderwijs krijgen, of dat er nog zicht is op dat het voor de zomer gebeurt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog behoefte aan een tweede termijn? De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dankjewel, voorzitter. Tot mijn verrassing inderdaad, als ik de twee laatste zinnen lees, dat er inderdaad hoop is voor de kinderen, dus dat de gemeente voortvarend aan de slag gaat om na de zomer – geluk bij een ongeluk dat het nu zomer is, zomervakantie – dus na de zomer dat er gewoon toch het onderwijs hervat gaat worden aan de betrokken kinderen. Ik lees ook over, ook om terug te gaan naar de brief van het onderwijs, dus dat er ook voldoende animo is bij reguliere scholen om kinderen op te vangen, dan wel les te verzorgen. Dus dat is ook een optie die eventueel onderzocht kan worden. Aansluitend op ChristenUnie en PvdA, dat ik ook graag benieuwd ben naar de stand van zaken hier en ik zou graag geïnformeerd willen worden. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Maarseveen.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Nog even ook terugkomend op mevrouw Van Nunen en die brief. Ik heb hem nu ook even snel gelezen, want de meeste mensen hebben ook gewoon een baan erbij en ik heb ook nog een gezin wat gevoed moet worden, dus ik zie niet alle brieven oppoppen op iBabs. Maar

dat terzijde, want daar gaat het nu niet om. Wat ik nog wel bijzonder vind, want vroeg anticiperen is wat anders dan gewoon helemaal niks doen, want ik heb nu gewoon het idee dat er helemaal niks gebeurd is. Ik vind het ook niet helemaal netjes, ook in navolging wat mevrouw Van Nunen zegt, dat 'er is al een groot beroep gedaan op het onderwijs' en 'de kinderen zouden anders in een gymzaal komen', dat vind ik niet helemaal een correcte vergelijking. De gemeente is gewoon verantwoordelijk om onderwijs te bieden en dat moet gewoon geregeld worden. Het blijft gewoon niet chique dat er zo lang niet gereageerd is, of geen contact is geweest met die school, dus ik hoop dat dat in de toekomst gewoon beter gaat. Ik ben ook nog nieuwsgierig naar wat u tegen de Arbeidsinspectie – of, sorry, de Arbeidsinspectie is beroepsdeformatie, want daar werk ik zelf mee – tegen de schoolinspectie gaat zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: De Onderwijsinspectie.

Mevrouw Van Maarseveen: Ja, Onderwijsinspectie.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van de Laar: Dan spreek ik een beetje voor mijn beurt, zijnde niet de portefeuillehouder Onderwijs, maar als de Onderwijsinspectie vragen stelt, dan zullen we daar gewoon antwoord op geven natuurlijk en uitleggen hoe de situatie zit. Dan ga ik er helemaal van uit dat de Onderwijsinspectie helemaal begrip heeft voor de situatie hoe die is, waarbij we ... Zo ga ik uit van inspecties, die denken altijd mee over hoe je het kan oplossen. Want dat is waar we nu voor staan, en dat is een antwoord op de ChristenUnie ook: gaat het nou voor de zomer of na de zomer? Nou, maandag gaat het gesprek over: wat kunnen we nog regelen met alle vereende krachten dat we voor de zomervakantie nog iets kunnen doen, en dan na de zomervakantie structureel iets kunnen organiseren? Dat ziet er mogelijk anders uit dan hoe de situatie is voor de zomervakantie. Ten aanzien van die brief, ik heb voor de beantwoording van vanavond helemaal niet verwezen naar de brief, maar we dachten volledig te zijn om die brief ook nog hierin te zetten. Maar nou ja, uw opmerkingen daarvan zijn genoteerd en het college is bevoegd om die beantwoording af te doen en wilde dat volgens deze manier, of deze brief daarvoor sturen. Even kijken. Dan maandag bespreken we ook de verantwoordelijkheid van de scholen natuurlijk daarin, want die krijgen betaald voor het onderwijs van leerlingen. Dus het is een verantwoordelijkheid die wij samen doen, dus ik ben ook heel benieuwd wat de scholen daarover te zeggen hebben en hoe zij het onderwijs voor dat geld willen organiseren. Maar goed, ik zal niet degene zijn die dat doet, nogmaals, voorzitter. Einde tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten wij hierbij dit agendapunt af.

16. Vragenuur

De voorzitter: Dan gaan we over naar het vragenuur, waarvan ik van harte hoop dat het geen uur gaat duren, maar dat gaat ook vast niet gebeuren. Dat heb ik gezien, ja, dank u. Dus, een heleboel vragen zijn ook al schriftelijk beantwoord en daar waar dat het geval is, kijk ik even naar de vragensteller of dat afdoende is. Maar we beginnen even met de vragen van Beter Voor Rijswijk, Bogaardplein en strandje Wilhelminapark. Wie mag ik het woord geven? De heer Kruger.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het heel luchtig houden en kort, na al die zware onderwerpen van vanavond. De eerste vraag is, we hebben hier voor de deur een opgelapt, opgeknapt Bogaardplein gekregen met bomen. Er zou daar een soort fonteininstallatie komen voor de kinderen. Nou, we zitten nu voor de zomer en ik zag het van de week op tv nog in Nunspeet waar ze een college hadden gevormd met alle

partijen, zag ik dat met kinderen spelen. Wanneer wordt dat ding aangezet hier in Rijswijk? Want het is toch een beetje raar dat dat ding het nog steeds niet doet. Dan heb ik nog een tweede vraagje. Vorig jaar hebben wij de problematiek naar voren gebracht met betrekking tot de vervuiling van ganzen op het strandje op het Wilhelminapark. Ook daar geldt, we gaan de zomer in, kinderen willen daar graag spelen, maar het was vorig jaar ontzettend vervuild en ik denk dat het momenteel niet veel beter is geworden vanwege de vervuiling door de ganzen. We hebben toen gevraagd om daar voorzieningen aan te treffen zoals elders in het land gebeurt door het plaatsen van hekken, waardoor die ganzen het strand niet meer zouden kunnen bereiken. Ik ben wezen kijken, maar ik zie dat er nog niets gebeurd is. Kunt u daar vertellen hoever het daarmee staat en of dat nog voor de vakantie kan worden aangebracht? Dat is eigenlijk alles wat ik te vragen heb.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat beide wethouders een van de twee vragen pakken. Dames eerst.

Mevrouw Bentvelzen: Kijk aan. Dan beantwoord ik graag de vraag over het strandje in het Wilhelminapark. Ik moet u daarin denk ik teleurstellen, want er is gekeken naar een robuuste en duurzame oplossing, zoals dat zo mooi heet. Dat kost meer tijd dan dat gedacht werd toen de motie door u ingediend is bij een van de vergaderingen vorig jaar, volgens mij de begrotingsraad. Het ontwerp moet passen binnen het renovatieplan van het Wilhelminapark en daarnaast hebben we te maken met het hoogheemraadschap die ons hier ook in ondersteunt. Zij hebben ook zo hun visie over het strandje. Sterker nog, hij moet weer een keer worden leeggepompt naar alle waarschijnlijkheid. We zitten daarop te wachten, dus dit jaar gaan we dat niet meer halen, maar voor volgend jaar ga ik ervan uit dat we voor aanvang van het zwemseizoen gerealiseerd hebben wat ze met elkaar hebben afgesproken, zodat we kunnen zorgen dat de ganzen kunnen leven zoals zij willen, maar dat de mensen kunnen zwemmen in een vijver zonder ganzenpoep.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: De fontein op het Bogaardplein, waar heel veel mensen zich op verheugen dat die gaat werken. Maar de pomp is nog niet aangesloten, zo simpel is het. Dat is een heel duf iets, ik kan het niet anders uitleggen. Dat komt doordat verschillende organisaties die elektriciteit daar moeten aanleggen en dat is een ander type dan wat er nu is. Het is heel moeilijk blijkbaar om die organisaties op hetzelfde moment de grond in te laten gaan, maar dat gaat wel allemaal gebeuren rondom 24 juni. Dan is het gevaarlijk om een datum te noemen en te zeggen: o, dan 25 juni kunnen we daar in de zwembroek gaan. Maar dat zeg ik u nog niet toe, maar het zou wel echt mooi zijn als van de zomer de fontein werkt. Ik kan u toezeggen, het is een grote frustratie dat die nog niet werkt, ook ambtelijk, en we proberen er alles aan te doen om die voor de zomer werkend te krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. Nee, dat sta ik niet toe, mijnheer Weterings, dat weet u toch.

De heer Weterings: Een aanvullende vraag mag toch, of niet?

De voorzitter: Nee, dat weet u. Dat kan door de vragensteller, maar we gaan geen debat voeren.

De heer Weterings: Ik mag een aanvullende vraag stellen volgens het reglement van orde.

De voorzitter: Nee, dat mag niet volgens het reglement van orde.

De heer Weterings: Maar u kan hem afwijzen vanwege de tijd, maar officieel mag het wel.

De voorzitter: Ik wijs hem niet af vanwege de tijd, maar vanwege het reglement van orde. Het vragenuur is aan de vragensteller en niet om andere ...

De heer Weterings: Ik dacht dat ik een aanvullende vraag mocht stellen. Maar goed, we gaan het even nakijken, dank u wel.

De voorzitter: Dat kunt u doen.

De heer Kruger: Mag ik een vraag stellen in tweede termijn?

De voorzitter: Ja, u mag een aanvullende vraag stellen.

De heer Kruger: Het verbaast me een beetje. Ik bedoel, als ik zo een auto zou kopen en ze komen niet met een motorblok aanzetten, dan denk ik: wie is hier nou gek? Ik bedoel, we zitten in een moderne, die pompen komen niet uit Oekraïne vandaan of zo. Ik hoop alleen dat het voortvarend wordt opgepakt en dat we rondom de 24^e even een berichtje krijgen van de wethouder voor de feestelijke opening met een fles champagne erbij. Dan hoop ik dat er veel raadsleden met hun kinderen of kleinkinderen daarbij aanwezig zullen zijn.

De voorzitter: U houdt het lichtig. Mogen we hierbij de vragen, of wilt u nog antwoord geven hierop, wethouder?

De heer Van de Laar: Het is dus rond de 24^e, maar we houden u gewoon op de hoogte wanneer het gaat gebeuren, ja.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik vervolgens een tweetal vragen van Partij van de Arbeid en CDA inzake de energietoeslag, die zijn ook schriftelijk beantwoord. Is er nog behoefte aan aanvullende vragen? De heer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Niet zozeer een vraag, maar eigenlijk een compliment, a, voor de beantwoording, maar b, ook voor de hele organisatie die dat volgens mij heel snel 1657 mensen de energietoeslag hebben uit kunnen keren. Dus hulde dat dat is gelukt en ook dat er ambtelijk extra wordt ingehuurd om ook die andere aanvragen zo snel mogelijk af te wikkelen. Hulde.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik vragen van Rijswijks Belang inzake de avondvierdaagse. Wie mag ik het woord geven? De heer Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, op 12-02-2020 heeft Rijswijks Belang beantwoording gekregen op de schriftelijke vragen met betrekking tot het stoppen van de organisatie van de avondvierdaagse. Wij vroegen u, natuurlijk zoals ons kent, rechtstreeks: wat gaat u doen om deze traditie in ere te houden? Graag uw motivatie. Uw antwoord was: "Het antwoord heeft op deze vraag twee sporen. We gaan per direct op zoek naar een partij die deze editie in 2020 kan organiseren – nou goed, corona, dat weet iedereen, dus die begrijpen we – maar we zullen de komende periode gebruiken om te bezien hoe wij hier in de toekomst mee zullen omgaan, teneinde te komen tot een structurele oplossing voor de organisatie van dit type evenement." Onze vraag is: hoe staat het met deze structurele oplossing voor dit evenement? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik heb de eer. We zijn natuurlijk bezig met een evenementenbeleid in de grootste zin van het woord. Tegelijkertijd mag ik u verblijden dat er in ieder geval een vergunningsaanvraag gedaan is voor het volgende jaar, dus aankomende avondvierdaagse en dan zitten we in 2023. Ik ga niet de partijnaam verklappen van die personen, maar ik kan u verzekeren dat als zij de vergunning rond krijgen, dan wordt het echt een feestje.

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Krijgt deze organisatie dan subsidie van de gemeente Rijswijk?

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, het evenementenbeleid waar achter de schermen aan wordt gewerkt, daar zit gewoon een subsidie achter, zoals de avondvierdaagse altijd gesubsidieerd is, zover mij bekend. Dus volgens mij wordt er altijd gekeken met één bak geld: wat gaan we dat jaar doen? Sinterklaasintocht en avondvierdaagse, nou, noem het maar op. Dat geld wordt dan onderling verdeeld.

De voorzitter: Ja, is dat voldoende beantwoord? Dank u wel. Dan gaan we door naar vragen van GroenLinks en ChristenUnie inzake de opvang van Oekraïners. Ook die zijn schriftelijk beantwoord. Is er nog behoefte aan aanvullende vragen? Ja, de heer Stam.

De heer Stam: Dank voor het woord, voorzitter. Allereerst dank voor de beantwoording van het college. Allereerst wil ik zeggen natuurlijk, ik wil hier nog even markeren dat wij bewondering hebben voor de manier waarop de opvang van Oekraïense vluchtelingen nu gaat vanuit de gemeente en vanuit de samenleving, dus daar hebben wij veel waardering voor. Nog twee vragen die misschien zijn blijven liggen bij het beantwoorden van de vragen, of misschien ook niet helemaal duidelijk naar voren waren gekomen. Ten eerste, is het nou wel of niet handig om aparte slots te reserveren voor het inschrijven van Oekraïense vluchtelingen? Zoals ik ook in de schriftelijke vragen aangaf, was er een verhaal dat een gezin vier weken moest wachten op een afspraak. Ik ben benieuwd, misschien heeft de wethouder daar informatie over hoelang het überhaupt duurt als je in Rijswijk wil inschrijven voor een afspraak, hoelang duurt dat, hoelang kost dat dan om een afspraak te maken? En is het dan dus in dat licht, met die informatie in het achterhoofd, nuttig om toch slots te reserveren voor Oekraïense vluchtelingen? De tweede vraag die ik nog wil stellen is: hoeveel Oekraïners zijn er gekoppeld aan een werkgever, en wat is grofweg dan het percentage waar we het over hebben? Dank, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Maarseveen.

Mevrouw Van Maarseveen: Ik heb verder geen vragen meer. Bedankt voor de schriftelijke beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven van het college? De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ik zal beginnen, misschien dat we het samen kunnen doen, dat u nog een antwoord invult, want we doen het ook samen. En samen met de organisatie, waarvan u heel terecht denk ik ook de complimenten geeft en ik denk ook dat dat aankomt. Dus ook heel fijn, ook in het BMC-rapport indachtig zal ik maar zeggen, dat u daar waardering voor uitspreekt. Even een zijpaadje: we hadden laatst een lunch – om toch, het is een gek onderwerp om mensen voor te bedanken en feest te vieren, dat is helemaal niet het gevoel, maar toch, er is zo'n ontzettende inspanning gepleegd door de mensen – hadden we een lunch georganiseerd voor alle medewerkers en er zaten vijftig mensen bij elkaar. Dat is een enorme impact eigenlijk, van de beveiliging die meegaat om de cash betalingen leefgeld uit te keren, tot de mensen aan de balie. Dat is een apart team overigens die dat doet en dat aparte team is de reden waarom er verschillende slots zijn en

dat er niet een ongoing proces is. Maar dat geeft u dus aan over de impact en fijn dat u daar oog voor heeft. Hoeveel Oekraïners gekoppeld zijn aan werkgevers, die vraag moet ik u schuldig blijven, maar mijn collega, die weet het.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel. Iedere donderdag is er een kennismakingsbijeenkomst voor de Oekraïense vluchtelingen met verschillende werkgevers, dat rouleert. Twee weken geleden is mij bekend gemaakt dat er zestien mensen uit Oekraïne daadwerkelijk aan het werk zijn en er waren twee weken geleden op die bijeenkomst negentig mensen uit Oekraïne aanwezig om kennis te maken met de werkgevers.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn daarmee de vragen voldoende beantwoord?

De heer Stam: Dank voor het woord, voorzitter. Ik kom toch nog even terug, kunt u dan nog even één keer in het kort aangeven waarom die wekelijkse slots, waarom dat niet werkt. Omdat het ging over iets met verschillende teams, maar ik weet niet of ik dat nou helemaal goed heb meegekregen. Dus misschien kunt u dat nog één keer kort uitleggen. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Wij hebben dat aparte team proberen we zo te organiseren dat er dan ook een tolk bij is, omdat we niet dagelijks hier een tolk hebben rondlopen. We proberen via alle kanalen die we hebben in het Oekraïens ook aan te geven wanneer je je hier kan melden. Die Oekraïense gemeenschap is best wel hecht, met als het niet WhatsApp-, dan Telegramgroepen, ook omdat ze op bepaalde, natuurlijk bijvoorbeeld in het hotel in elkaars nabijheid zijn. Het gaat vooral de moeilijkheid over particulieren, maar dat gaat toch de grootste trigger voor Oekraïners om zich te melden – en dat heeft u ook in de vraagstelling gezegd – is dat je moet inschrijven om dat leefgeld te ontvangen. Zij melden zich dus ook en dat is op dit moment hebben wij het idee toch echt wel bij iedereen aangekomen dat je hier moet zijn om dat te doen. Dan hopen we ook dat we die informatie in het Oekraïens op die manier bij mensen terecht kunnen, zodat ze weten wanneer ze hier terecht kunnen, dat ze niet voor teleurstellingen komen. Maar dat is op dit moment de manier waarop we het goed proberen te organiseren. De ene gemeente heeft daar wat meer capaciteit voor dan de andere gemeente, dat is absoluut het geval, dus soms leidt dat tot niet zo'n prettige situatie, of in ieder geval, niet de gezwinde spoed die je zou mogen willen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de vragen van Rijswijks Belang, die zijn volgens mij al bij de lijst van ingekomen stukken behandeld. Ja. Dan de vragen van Wij., die zijn ook schriftelijk afgedaan. Is daar nog behoefte aan aanvullende vragen? Mevrouw Jansen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Eigenlijk meer een oproep naar dit forum. We hebben dinsdag een bijeenkomst van de kinderraad. Ik weet niet in hoeverre mensen zich al aangemeld hebben, maar het is natuurlijk naar deze kinderraad wel zo leuk dat we ook gewoon massaal daarbij aanwezig zijn. Dus ik wil jullie hierbij oproepen. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik heb vanmorgen toevallig vooroverleg gehad en toen werd mij bekendgemaakt dat waren het er drie. Er zijn er twee aangesloten vanuit Beter Voor Rijswijk ondertussen, dus er zijn er tot nu toe vijf, vijf raadsleden.

De voorzitter: Dus de oproep van mevrouw Jansen is denk ik terecht.

Sluiting

De voorzitter: Dan gaan we naar het einde toe. Volgens mij hebben we hele goede discussies gehad vanavond, volgens mij zijn er ook hele goede vragen gesteld en ik hoop ook goede antwoorden gegeven door het smaldeel van het college wat nog actief is. Er gaat één stuk door naar de raad als bespreekstuk, dat is het stuk voor het bestemmingsplan Hofstede. Ik ga daar, ook naar aanleiding van overleg met de griffie, even heel expliciet zeggen dat als u iets aan een raadsvoorstel gewijzigd wil hebben, kom dan niet met een motie, kom met een amendement. Want een motie doet niks met een raadsvoorstel. Dus voor diegenen die een idee hebben: ik wil aan dat raadsvoorstel eventueel iets wijzigen. Dan moet u een amendement indienen en proberen daarvoor een meerderheid te krijgen in de raad. Nou, met deze wijze woorden vanuit de griffie ook sluit ik af en bedank ik u allen voor de medewerking, want het is ruim voor twaalf uur. Dat is een applausje waard. Dank u wel.